

LJUBLJANA - Predsednik Danilo Türk ob prazniku slovenske kulture

Slovenija podpira pričakovanja manjšin v štirih sosednjih državah

Na srečanju s predstavniki naše manjšine o vrsti aktualnih vprašanj - Sprejem pri ljubljanskem županu

LJUBLJANA - Ob dnevu slovenske kulture je predsednik republike Slovenije Danilo Türk včeraj sprejel na pogovor predstavnike vseh manjšinskih skupnosti, ki živijo izven meja Slovenije. Tako so se v predsedniški palači zvrstili predstavniki Slovencev avstrijske Koroške in Štajerske, predstavniki Slovencev v Italiji, na Madžarskem in Hrvaškem.

Delegacijo Slovencev iz Italije sta vodila predsednika SKGZ in SSO Rudi Pavšič in Drago Štoka, srečanja s predsednikom Slovenije pa so se udeležili še Franka Padovan, Marino Maršič, Mario Maver in Walter Bandelj kot predstavniki včlanjenih delegacij. Srečanju so poleg njih prisostvovali še državni sekretar za Slovence po svetu Boris Jesih, vršilec dolžnosti generalnega konzula SR Slovenije v Trstu Božidar Humar in predsednikova svetovalka za Slovence po svetu Magdalena Tovornik.

V sproščenem pogovoru s predsednikom republike so prišla do izraza aktualna vprašanja naše skupnosti. Najprej finančni položaj, da katerega obstajajo pričakovanja, da se bo po pravku proračunske postavke s strani italijanske vlade popravil. S tem v zvezi so predstavniki Slovencev v Italiji podčrtali pomen in vlogo, ki jo je pri tem imela republika Slovenija. Predstavniki naše skupnosti so ob tem izrazili zaskrbljenost zaradi pritiskov in poskusov zanikanja identitete, ki jih doživlja naša skupnost na Videmskem.

V pogovoru je bila izrečena potreba po večji povezanosti z matično državo in boljšem sodelovanju zlasti na področjih kulture in informacije. Za slednjo velja prepričanje, da je v matici, kar zadeva manjšine še vedno pomajkljiva, kar zlasti velja za osrednjo medije v Sloveniji.

V pogovoru je bila soglasno podčrtana potreba po čim večjem izkorisťanju možnosti, ki jih nudijo evropski projekti, bistveno pa je pospeševanje sodelovanja med sosednjima Italijo in Slovenijo, kot tudi med Slovenijo in Deželo Furlanijo Julijsko krajino.

V tem smislu je bila izražena želja, da bi prišlo čimprej do obnovitve mešanih delovnih skupin na medministrski ravni Rim - Ljubljana, kakor tudi na ravni Slovenija - Dežela Furlanija Julijska krajina. V zvezi s kulturnim sodelovanjem je bil poudarjen po-

men vsemanjšinske prireditve, ki bo marca letos v Ljubljani.

V pogovoru s predsednikom so se udeleženci srečanja dotaknili tudi vprašanja sprave. Soglasno je bila izražena ocena, da je bistvo sprave v čim tesnejšem sodelovanju med državami, ki se uspešno razvija, kljub nekaterim občasnim napetostim. Zato se je morebitnih spravnih dejanj, ki bi vodila k nerazumevanju in delitvam, bolje izogniti, dokler zanje ne dozorijo razmere. Vsekakor je zato potreben pošten in objektiven pogled na zgodovinska dejanja.

Po srečanjih s posameznimi delegacijami manjšin je predsednik države Danilo Türk v glavni dvorani predsedniške palače ponudil sprejem za vse udeležence srečanja. Rudi Pavšič je v nagovoru na sprejemu dejal, da smo prehodili dolgo in plodno pot, nismo pa še uresničili vseh Prešernovih sanj. Brez pretirane duševne napetosti, brez sovraštva in zdravju škodljivih strasti smo tu, da nadaljujemo z delom, saj vermo, da si je potrebno zaslужiti tudi sanje, je poučil.

Pred večerno osrednjo predstavo v Cankarjevem domu je Slovence iz zamejstva na ljubljanskem magistratu sprejel tudi župan Zoran Janković.

Na sliki (desno) slovenski predsednik Danilo Türk s predstavniki slovenskih manjšin, spodaj predsednik SKGZ Rudi Pavšič med nagovorom na sprejemu

BOBO

REZIJA - Pomembno priznanje

Luigia Negro Primorka meseca

REZIJA - Luigia Negro je premočno zmagala v izboru za januarsko osebnost Primorske. Bralci Primorskih novih in poslušalci Radia Koper so zanj glasovali praktično iz vse Primorske (od Trente do Pirana), veliko glasov pa je rezijanska kulturna delavka dobila tudi iz Furlanije-Julijanske krajine. Poleg Luigie Negro so bili v izboru kandidatov Martina Repinc (skrbnica repenske Kraške hiše), Karolina Kobal (vinška kraljica) in urednik regionalnega mesečnika Franc Kranjc.

Luigia Negro našim bralcem ni treba posebej predstavljati. Predseduje društvu Rozajanski dum, ki si prizadeva za ohranjanje narečja, kulture in vseh pristnih značilnosti doline pod Kaninom. Negrova se je včeraj v živo na koprskem radiu zahvalila za to prestižno imenovanje. Dejala je, da Rezija ne potrebuje sovraštva. »Rezijani gledajo naprej, mi pa skušamo informirati ljudi, da bodo lahko premagovali strahove iz preteklosti,« je še poudarila Negrova.

BENEČIJA - 100-letnica življenja Glasbene matice

Čedad vabi na praznik slovenske kulture

Pogovor s predsednico Inštituta za slovensko kulturo v videmski pokrajini Bruno Dorboho, ki poziva k množični udeležbi

ČEDAD - Glasbena matica bo danes uradno odprla jubilejno leto z odmevnim poklonom stolnici ustanove v okviru osrednje proslave ob Dnevu slovenske kulture. Scenarij poznavalke tržaške zgodovine in literature Tatjane Rojc, glasba harmonikarja in skladatelja Aleksandra Ipvaca in režija Gregorja Geča so temelji prireditve, ki bo premierno začela ob 16.30 v gledališču Ristori v Čedadu.

Igralca Daniel Malalan in Maja Gal Štrömber, mešani zbor Jacobus Galenus, harmonikarski orkester Glasbene matice v Špetru, trio harmonik, godalni kvartet Glasbene matice, harfistka Tadeja Kralj, violinist Žarko Hrvatič in otroški zbor Glasbene matice v dvojezične šole iz Špetra »Mali luterji« bodo protagonisti tega izrednega poklona. Slavnostni govornik bo Miran Košuta, na tržaški ponovitvi v torek bo spregovoril Ivo Cotič, v četrtek v Gorici pa David Clodig.

Izbira in razporeditev govornikov kaže voljo po izmenjavi in povezovanju

BRUNA
DORBOHO

Slovence v naši deželi, ki jih bo proslavila ob Dnevu kulture prvič obiskala v treh različnih lokacijah. Organizatorji so soglasno zaupali častno mesto prve izvedbe Benečiji in jo namenili v prvi vrsti vsem kulturnim delavcem in pripadnikom slovenske skupnosti, med katerimi si na poseben način prizadeva za sprejem dogodka predsednica Inštituta za slovensko kulturo Bruna Dorboho.

Kaj menite o izbiri mesta Čedad za osrednjo Prešernovo proslavo?

Mislim, da je to najbolj primeren

način, da uradno proslavimo vstop bivših »nezakonskih otrok« v slovensko družino. Kljub temu, da so nas zgodovinski in politični dejavniki prikrajšali za možnost vrednotenja našega jezika in kulture (z razliko od vseh, katerih je Londonski sporazum zaščitil pravice), smo vztrajno ohranili našo dragoceno dediščino, ki je končno dosegla priznanje z zaščitnim zakonom Neenakovredni pogoji so razlog za različni kulturni razvoj, čeprav nas povezujejo izvor, upanja in ambicije za bodočnost, da lahko pridobimo vodilno vlogo kot posredniki integracije in sporazumevanja dveh kultur v veliki evropski hiši. Mirno sožitje, dialog, izmenjava in sodelovanje so osnovne vsakega družbenega, ekonomskega in kulturnega razvoja. Mentalna odprtost povezuje kot gorski prelaz, zato jo moramo spodbujati od Milj do Trbiža. Upam, da nas bo potupoči Dan kulture vedno bolj povezel, predvsem na področjih, kjer je prozornost in iskrenost skupnih načrtov najbolj potrebna.

Kakšno vlogo je pridobila Glasbena matica v Benečiji?

Že nekaj desetletij je Glasbena matica pritegnila zanimanje mnogih prebivalcev teh dolin. O tem priča število učencev in moramo ugotoviti z velikim ponosom, da so priznanja našim glasbenikom pritegnila tudi širšo, narodno in mednarodno pozornost.

Spominjam se, kako je msgr. Ivan Trinko pisal o »bene-canib« in o njihovi ljubezni do petja in glasbe. Prof. Giovanni Clodig (Ivan Kolodič) pa je o nas trdil: »... petje, glasba in ples imajo poseben čar pri tistih ljudstvih...« Citiram dva priznana pisca iz preteklih stoletij, da bi te besede potrdile, kako se je predanost glasbi prenašala iz generacije v generacijo.

Ko je ta ljubezen v določenem trenutku opesala, nam je Glasbena matica začela pihati na dušo, je uvelia naše otroke v mednarodno govorico not, jih je ponovno pospremila in vodila k izvirni ljudzni, ki jo je strokovno znanje utrdilo.

Ponosni smo nad uspehi in priznanji harmonikarskega orkestra, otroškega zbora »Mali luterji«, posameznih učencev in smo srečni, ko slišimo, kako zvok harmonik odmeva v naših dolinah s tisto glasbo, ki nam ogreje srce.

Glasbena matica je kot studenc, ki nas odžaja, zato moramo utrjevati in gojiti to bogastvo na našem teritoriju. Po uspehih v Nadiških dolinah v Kanalski dolini, voščimo, da bi tudi Terska dolina kmalu dosegljata tako zadovoljive rezultate.

Katero je vaše vočilo ob današnjem Dnevu slovenske kulture?

V Prešernovem dnevu si obetaamo, da bi vedno globlje spoznali slovensko kulturo in da bi sledili zgledu naših otrok, ki s svojo klasično glasbeno izobrazbo so znali vrednotiti tudi našo ljudsko dediščino. Upamo, da bomo s solidnejšim obvladanjem slovenskega jezika lahko bolje ovrednotili tudi krajevno kulturo.

Rossana Paliaga

KNJIŽEVNOST - Ob dnevu slovenske kulture vam poklanjamo

Pretrgani let

V celoti objavljamo novelo, ki jo je Boris Pahor prebral v Strasbourgu

Državni center za vesoljske študije CNES, ki ima sedež v Strasbourg, je lani povabil trideset pisateljev Evropske unije, da napišejo novoletno Evropi in vesolju. Dela so v izvirniku, francoščini, in angleščini izšla v dveh zajetnih knjigah. Objavljena je bila tudi novela Pretrgani let tržaškega pisatelja Borisa Pahorja. »Posebno lepo mi je bilo, ker sem v Strasbourg lahko bral v slovenščini, občinstvo pa je prevod sledilo na velikem ekranu. Pahor je v noveli spregovoril o taboriščnih, ki so v Dori-Mittelbau gradili rakete. Kot je pojasnil francoskemu občinstvu se je zgodba dogajala oktobra 1944. leta, njegov zapis je nastal dvajset let kasneje, od takrat pa je zelo poredkoma bral o taborišču Dora. »To pa zato, ker so Wernher von Brauna, ki je tam uporabljali naše deportance kot delovno silo, v ZDA slavili in častili, ko je tehnični napredek pripomogel, da je lahko človek stopil na luno. O tem lepo govorji francoski dramaturg Jean-Pierre Thiercelin v delu Od pekla do lune.« Pahor je prepričan, da bi morala Evropska unija počastiti »spomin na južne može, ki so za ceno svojega življenja pogosto pretrgali pot smrtonosnim raketam.« Novelo Pretrgani let poklanjam svojim bralkam in bralcem ob današnjem slovenskem kulturnem prazniku.

P.S. Pahor bo jutri ob 17.30 gost prijavljene radijske oddaje Fahrenheit.

Pogovor je v temi, ker je bil zavoljo prihoda zvezniških letal pretrgan tok. V ambulanti taborišča Dora. Baraka na vrhu blatne vzpetine, na razbrozgani ravnicu, kjer so bile še druge barake, dolocene za bolnike. To je bilo malo prej, preden so tornjaki vozili iz vlakov raztovorjene skelete, oškropljene z apnom, naši fantje pa so jih nosili na vrh griča, na katerem je brez prestanka gorela grmada. Mesec dni poprej je bilo. Mene pa so pripeljali iz Harzgunga, zaradi hemofitije. Samo nekaj dni sem ostal tam. In zvečer sem šel k bolničarjem, ki so prišli z mano iz Dachaua, kjer nas je doktor Arko na hitrem tečaju usposobil za nenavadno bolničarsko delo. Obvezovali so ranjene noge, dokler ni nekje v globeli zatulila sirena in je zmanjkal električne. Tako so posledi po nizkih stolčkih, na katere so poprej nesrečni s težavo polagali stopala. Bil sem z njimi, bolničar z načetimi pljuči, a tisti trenutek združen z njimi v posebnem tovarištvu, saj nas je poleg slovenskega zdrževal še humanitarni poklic.

Miran je pričeval o delu v predorih, kjer

so montirali rakete V 2. Govoril je o bolničarjevem delu v trebuhi hriba, o povezovanju v baraki, o ozračju pod zemljo, kjer taboriščniki pomagajo stavljati smrtonosne letče valje. Kaj pada se jim po previdno speljanem načrtu kdaj posreči sabotaga, ki onesposobi celo posiljko raket. Uničeni let čez Rokavski preliv. A potem sledi pošastna maščevalna demonstracija. Tako je bilo pred kratkim, ko so na poševno povzdignjeno tračnico obesili skupino ruskih fantov. Ti so kakor po navadi s prezirljivim nasmeškom gledali grobarski obred.

»Kaj so se res nasmehnili?« je vprašal Stane in podrsal po podu z lesenim podplatom platnenega čevlja.

»Zviška in posmehljivo so gledali nemške straže,« je rekel Miran. Stal je, mi pa smo v temi zaslutili njegovo visoko postavo, ker nas je njegov glas presegal.

»To je za krvnika nepopravljiv poraz, tak nasmešek žrtve pred smrto,« sem rekel.

Tedaj je Miran našel pot do nove zgovornosti. »Saj, dokaz jalovosti rabljevega zverinstva. In zato so še bolj kot druge krati napolnili predor z nečloveškim rjojenjem, še posebno, ko so njihove uradnice vreščale pred fanti, ki so obviseli na železni diagonali. Zakaj zgnali so bili na kup z nami tudi svoje ljudi, da vsi vidimo, kako so poplačana sabotažna dejanja. In tako smo bili mešanica zebri in civilistov okoli obešencev v negotovi svetlobi žarnic in v lesku vodoravnih, v naše hrble namenjenih brzostrelk.«

»Nemške ženske, praviš, da so vreščale?« je vprašal Niko.

»Če so kričale, pomeni, da so še bile ženske,« sem rekel kakor sam sebi.

Miran se je prestopil in njegovi koraki so bili edini glas v tišini naših misli in besed. Ko se je ustavil, je bilo videti, da še prisluškuje odmevu v sebi in zadržanemu dihu noči. Naša četverica je bila kot izbor odsluženih pomočnikov, ki so se upelhali v spoprijemu s pošastno požrešnostjo smrti.

Miran je zopet pridržal korak. Potem je rekel: »Tudi tam spodaj ima bolničar svojo barako, da prihaja do njemu ranjenci in bolniki. To veste. Nekega dne kmalu po tistem obešanje sem bil sam v baraki, ko se nenadoma odprejo vrata in noter razburjeno stopi dekle. Za trenutek obstane ob vho-

du, kakor da ji je nepričakovano zmanjkal ropot, ki ves čas polni predor. Potem priteče k moji mizi in položi najo kos komisa. Tedaj sem skočil pokonci. 'Nočem ga!' sem vzklknil in stopil za njo. 'Nočem ga'!«

Umolknil je. Zatem se je skoraj zadrl: »Vrnil sem ji ga!«

»Revica,« je zamrmral Stane in njegov glas je imel očetovski prizvok. Tudi z nami je bil tak, potrežljiv in uvideven, kakor so narekovali njegovi blešči lasje.

Se je rekel: »Kdo ve, koliko časa je premagoval strahu, da se je nazadnje odločila in se predzrnila nesti deportiranca kos kruha.«

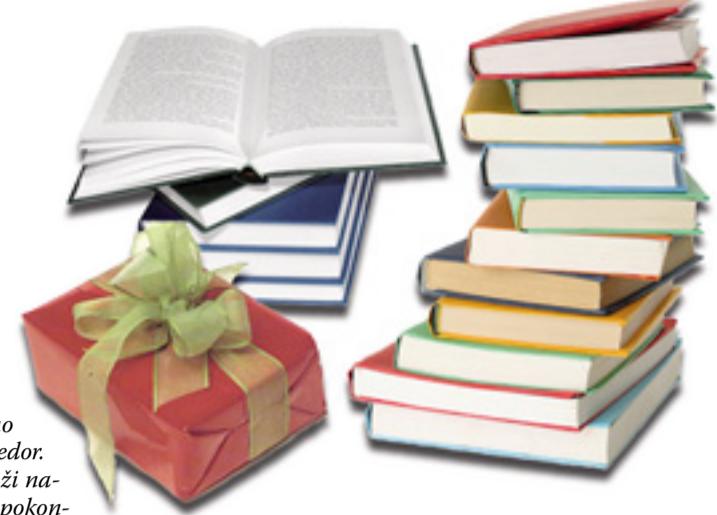
»Nisem maral miloščine,« se je razdraženo uprl Miran.

»Škoda,« sem rekel. »A saj sploh ni bila miloščina.«

»Preveč preprosto bi bilo,« je odsekano rekel Miran in v njegovem glasu je bila globina razočaranja upanja, hkrati pa tudi prizvod mladostnika, katerega se življenje kljub vsemu še ni dotaknilo s svojimi umazanimi prsti. In v temi je bilo čutiti, da se je njegova visoka postava obrnila, da bi se z misijo uprl tudi telo.

»Ne bodi tak otrok,« je zagodnjal Stane. In zdaj je bil živahen in klen oče, ki so se mu prehitro osnežili lasje. »Prav gotovo je, da bodo morali veliko narediti človeštву v prid, če se bodo nekoč hoteli odkupiti. A to ne more spremeniti dejstva, da si otročji, če se znaš nad njo.«

»Miloščino bi bil storil ti nji, če bi bil sprejet njen kruh,« sem rekel. »In hvaležna bi ti bila za njo.«

Stane je še vprašal:

»Kaj se zavedaš, koliko je tvegala, ko je prisla k тебi?«

»Vem,« je šepnil Miran.

»In odločila se je po grozoti ob tistih obešenih.« To je rekel Niko, kakor da se mu je po dolgem razmišljjanju posrečilo najti logično razlag.

»Saj vem,« je spet pritrđil Miran. »A mi živimo v grozotah poldrugo leto. Tisti kos kruha se mi je zdel neodprtljiv posmeh.«

A v molku, ki je sledil, smo bili zdaj zbrani v novi edinstvi. Miran je bil izlučil svoj dvom in razkril svoj nemir; ker pa smo bili drug drugemu nevidni, so bile v temi naše misli tih in hkrati napeta skupna resnica v bližini predorov. Bili smo sredi noči na zemljišču pogina in nismo vedeli, ali se bo kje za nas kdaj začelo ozračje prihodnosti; vendar smo se ob tistem kosu komisa in ob Miranovem uporu vsi reševali na splavu, ki nam ga je na tiho priplavila pod noge noč.

»Saj te je razumela,« je nazadnje odločil Stane.

»Misliš, da je res?«

»Razumela te je, še preden ti je prinesla komis,« sem rekel.

Miran pa je nekje visoko nad nami, ki smo sedeli, na glas obnavljal: »Odšla je pohvrena in strta. Ko je stopila skozi vrata, se ni nič ozrla na desno in na levo, da je kak esesovec ne bi opazil.«

Molčali smo, kakor da bomo z negibnostjo lahko zmanjšali nevarnost, za katero smo vedeli, kako je lahko usodna.

Boris Pahor

8. FEBRUAR - Sinoči na slavnostni podelitvi v ljubljanskem Cankarjevem domu

Prešernovi nagradi za življenjsko delo

Prejeli sta ju igralka Štefka Drolc in slikar Zmago Jeraj - Nagrade Prešernovega sklada pa Cvila Damjanovič, Firšt, Mandić, Putrih, Vojnović in Zupančič

Letošnja slavnostna podelitev Prešernovih nagrad in nagrad Prešernovega sklada je pod naslovom Daritev pomladi (Ver sacrum) potekala v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani. Slavnostni govornik je bil predsednik upravnega odbora Prešernovega sklada Jaroslav Skrušny in dobitnica ter dobitnik Prešernove nagrade, igralka Štefanija Ana Drolc in slikar Zmago Jeraj.

V utemeljitvi Prešernove nagrade Štefki Drolc je zapisano, da pomeni nagrada »največje slovensko priznanje s področja kulture, ki ga Republika Slovenija in Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije podeljujeta za veličasten in obsežen umetniški igralski opus in za življenjsko delo, ustvarjeno v gledališču, filmu, na radiu in televiziji, za njeno akademsko pedagoško delo in kulturno poslanstvo, za vse, kar je gospa Štefka s svojo človeško topilino, milino in pogledom, zazrtim v svet okoli sebe, vselej prenašala tudi na svoje občinstvo. (...) Gospo Štefko Drolc uvriščamo v antologijo največjih slovenskih igralcev in igralk dvačetega stoletja in zagotovimo tudi v prvo dekado enaindvajsetega stoletja. Njeno ime je in bo za vselej zapisano med najpomembnejšimi imeni slovenskega igralstva. Štefka Drolc, ki je decembra leta 2008 dopolnila 85 let, je svoj življenjski sen pričela uresničevati kot dekle najprej v dirjaškem, nato v ljubiteljskem gledališču,

Štefka Drolc januarja v Trstu KROMA

potem pa je stala na domala vseh slovenskih gledališčih odrh. (Po drugi svetovni vojni je bila tudi članica slovenskega gledališča v Trstu, kamor se je nazadnje vrnila pred nekaj tedni, na odprtje nove Male dvorane; op. ur.)

Tako zdaj mineva že 60 let njenega ustvarjalnega, umetniškega in poklicnega dela, in še vedno ni prenehala sanjati svojih mladostnih igralskih sanj. Zdi se, kot da sta zanj gledališče in življenje eno samo veliko prizorišče: ustvarjanje in portretih in urbanih ter krajinških prizori je v vseh likovnih tehnikah suvereno prepletal figurálni in abstraktni izraz či-

je bilo dokončno veljavno njeni pedagoško delo in umetniški Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo Univerze v Ljubljani. Prepricana je, da vselej nastopa in igraš, ustvarjaš vloge s srcem in predanostjo, z znanjem in življenjsko zrelostjo. Ali kot so zapisali, »je Štefka odkrivala poteze in lastnosti, ki jih lahko strnemo v celovito oznako njene očarljive igralske umetnosti: krhkost in poetičnost, vroča nevarnost in goreča strast, rahločutnost in milina, eleganca in suverenost, notranja intenzivnost in izrazna kultiviranost, smisel za ironijo in grotesko, čut za humor – vse to je oblikovalo kot moderna igra z navideznim paradoskom: nič manj srca, toda več razuma.«

Prešernovo nagrado za življenjsko delo je prejel tudi akademski slikar Zmago Jeraj saj se je »mojstrsko uveljal skoraj na vseh področjih likovne umetnosti: v slikarstvu, risbi, karikaturi, grafiki, fotografiji, gledališki scenografiji in filmu, njegova praksa pa je trdno osnovana na teoretski, kritički in pedagoški misli. Izkušnje dela v različnih medijih je vse življenje med seboj dopolniloval in plemenil. (...) Akademsko šolanje in poznejše izpopolnjevanje nista bila vezana samo na slovensko sredino in tako je že kmalu izoblikoval izrazit avtorski slog. V zgodnjih portretih in urbanih ter krajinških prizori je v vseh likovnih tehnikah suvereno prepletal figurálni in abstraktni izraz či-

Slikar Zmago Jeraj

stih barvnih polj. Ob teh delih so v pozni sedemdesetih letih začele nastajati Risbe kar tako, oblikovane kot osebne interpretacije preprostih motivov. Izkuljne obeh zanimanj, preučevanja čistih, neassociativnih likovnih elementov in pripovednosti, je Jeraj v naslednjih letih združil v seriji slik brez naslova, ki jih dela še danes. V njih natančno izoblikovane likovne elemente bogati z analitičnim premislem in ostrenjem vseh vrst občutij. Ekspresivne prizore vedno bolj prekriva z impresionistično kopreno, pri čemer so

nanosi in njihova soočenja včasih tako drzni, da segajo prav do meja teoretično in izkustveno opredeljenih barvnih sovočij in tako ustvarjajo nove, še nevidene domišljanske svetove.«

Sinoči so podelili tudi šest nagrad Prešernovega sklada. Prejeli so jih sopranistka Sabina Cvila Damjanovič za upodobitev Michaela v operi Carmen, Nedde v operi Pagliacci, Fiordilli in Cosi fan tutte in Margarete v Faustu ter za izjemno interpretacijo v Mahlerjevih Simfoniji št. 2 in Simfoniji št. 4; skladatelj Nenad Firšt za Concertino za flavto, saksofon in orkester; Koncert za dva saksofona in godala, V tistem trenutku postanka za komorni ansambel, Čarobno goro za simfonični orkester, Pisma za violino in komorni orkester in igralec Marko Mandić za vloge v zadnjih dveh letih: Poliba v Svetinovem Ojdipu v Korintu, Osvalda v Ibsenovih Strahovih, dr. Strnena v Cankarjevih Romantičnih dušah, Grofa Strahlskega v Kleistovi Katici iz Heilbronna in Baltazarja v Hiengovem Osvajalcu; kipar Tobias Putrih za umetniške dosežke, predstavljene v slovenskem paviljonu na 52. beneškem bienalu, in za pregledno razstavo 1999–2007 z naslovom Quasi Ramdom v New Yorku; pisatelj Goran Vojnović za roman Čefurji raus! in scenarist ter režiser Miran Zupančič za celovečerni dokumentarni film Otroci s Petrička.

KULTURA - Plemenita pobuda občin Koper in Devin-Nabrežina

Nagrada Giorgio Depangher za bratstvo in sodelovanje

Za priznanje so se letos potegovali le dijaki italijanskih šol

V petek je v prostorih Pretorske palače v Kopru potekala slovesnost ob podelitvi nagrade Giorgio Depangher, ki jo prirejata občini Devin-Nabrežina in Mestna občina Koper, v sodelovanju z društvom Circolo di cultura istro-veneto »Istria«, Krožek 91, Skupina 85 in z Inštitutom Gramsci za Furlanijo Julijsko Krajino. Nagrada že šesto leto zapored podeljujejo v spomin na učitelja, kulturnega delavca, literarnega ustvarjalca, politika in bivšega župana Občine Devin-Nabrežina, ki si je prizadeval za sožitje narodov tako na eni kot tudi na drugi strani meje. Njeno bistvo se skriva v širjenju idealov o bratstvu in sodelovanju med pripadniki različnih narodov, ki so si blizu tako z geografskega vidika kot vidika skupnih korenin.

Letošnja razpisana tema je bila: »Kraji in spomini. Kraji, pokrajina, obrazi predstavljajo pomembno stran tako književnega in pesniškega izražanja kot tudi življenjske izkušnje vsakega od nas«, dijaki slovenskih ter italijanskih višjih srednjih šol pa so lahko sodelovali z esejem v slovenščini ali italijanščini, s prevodom cicla pesmi ali proznega besedila, ali z grafičnim delom oziroma s fotografijo na isto tematiko.

Z nagrado so se letos potegovali le dijaki italijanskih višjih srednjih šol in sicer z Znanstvenega liceja Buonarroti iz Tržiča, z Znanstvenim licejem Oberdan iz Trsta in z Gimnazije Gian Rinaldo Carli iz Kopra. Kot običajno sta nagrajenice sprejela predstavnika občin in sicer podžupan Mestne občine Koper Alberto Scherianini in župan občine Devin-Nabrežina Giorgio Ret. V svojih nagovorih sta številno občinstvo spomnili na spremembe, ki so se zgodile na našem področju v zadnjih letih – v mislih sta imela predvsem vstop Slovenije v schengensko območje – opozorila pa sta tudi na dejstvo da so, kljub dobremu sodelovanju med tri živečima narodoma, miselne prepreke še moreno zasidrane v mentalitetu domačinov. Zaradi slednjega je nagrada Depangher še vedno aktualna, saj spodbuja mlade k razbremenitvi miselnih

Nagrjeni dijaki s predstavnikoma občin Devin-Nabrežina (župan Giorgio Ret) in Koper (podžupan Alberto Scherianini)

vzorcev starejših generacij in h gradnji nove realnosti, ki jo imajo možnost ustvarjati skupaj z občinskim upravami ter društvu, v duhu sobivanja in sodelovanja.

Zaradi manjšega števila prijavljenih je žirija podelila dve prvi nagradi za prozno delo in sicer dijagma Pieru Donniniu in Federicu Biancu (licej Buonarroti) ter dve prvi nagradi za fotografijo dijakinjama Alice Mantoan, z liceja Oberdan, in Tei Brenko, z gimnazije Gian Rinaldo Carli.

Slovesnost sta obogatela nastop Danijela Malalana, ki je poleg zmagovalnih proznih del prebral še Grudnovi poeziji Jutro na morju in Pesniškovo srce – sledno v Depangherjevem prevodu v italijanščini – ter moldavski harmonikaš Ghenagje Rotari, dijak Zavoda združenega sveta iz Devina. (mit)

PRIMER ELUANE ENGLARO - Danes dopoldne

Protest pred prefekturo

Med pobudniki demonstracije tudi številni slovenski predstavniki

Številne javne osebnosti iz vrst levice in leve sredine vabijo danes občane in občanke na protestni shod proti vladni Silvia Berlusconiju in njenim stališčem v tragičnem primeru Eluane Englaro. Demonstracija bo ob 11. ure dalje na Velikem trgu pred Prefekturo. Sinoči so radikalci že zbrali več sto podpisov za čimprejšnjo odobritev zakona o biološkem testmentu.

Pokrajinški tajnik SKP Igor Kocjančič v vabilu na današnji protest

podprtje, da se je Berlusconijeva vlada postavila ne samo proti predsedniku republike Giorgiu Napolitanu, temveč tudi proti dokončni razsodbi kasacijskega sodišča. Kocjančič je prepričan, da ministrski predsednik skuša izrabiti to žalostno zgodo za spremembo institucionalnih pravil v naši državi, začenši s spremembo ustave. Deželni svetnik Mavrične levice je prepričan, »da smo priča poskuši ustavnega udara, ki se dogaja ob močni podpori Vati-

kana, zato lahko mirno govorimo o klerikalnem udarništvu.«

Pobudniki današnjega shoda so med drugimi Stranko italijanskih in slovenskih komunistov, Miloš Budin, Roberto Cosolini, Fulvio Camerini, Fabio Omero, Tamara Blazina in Igor Dolenc iz vrst Demokratske stranke, deželna tajnika CGIL in UIL Franco Belci in Luca Visentini, režiser Giorgio Pressburger ter številni drugi politični, kulturni in javni delavci.

10. FEBRUAR - Na dan spominjanja več pobud, SKP pa se bo spomnila fašističnih grozodejstev

V petek slovesno odprli muzej istrske kulture, v torek bo glavna prireditev na bazovski fojni

V Ul. Torino so v petek slovesno predali namenu obnovljene prostore nekdanjega urada za higieno in javno zdravstvo, v katerih bo v prihodnosti mestni muzej istrske kulture. Ta bo na štirih nadstropjih, zaenkrat pa so vse dvoarane še prazne. V poslopju, ki je občinska last, je tudi simulacija fojbe. Razvija se navpično na 4 nadstropjih in si jo je zanimal Livio Schiozzi. Dela so izvedli na osnovi načrta deželnega inštituta za istrsko kulturo IRCI in so stala 5 milijonov evrov. Na odprtju muzeja sta ob udeležbi predsednika IRCI Silvia Delbella govorila župan Roberto Dipiazza in podčlanji na ministrstvu za okolje Roberto Menia, nove prostore pa je blagoslovil škof Evgen Ravagnani.

Odprtje muzeja je bilo v okviru pobud, ki jih prireja odbor za žrtve fojb ob dnevu spominjanja v sodelovanju z občinsko in pokrajinsko upravo. Glavna prireditev bo v torek, 10. februarja, na bazovski fojni, že jutri pa bodo postavili venče na Griču sv. Justa in na Trgu Rosmini. Komemoracija na fojni bo ob 10. uri

V petek so odprli nov mestni muzej istrske kulture

KROMA

ob udeležbi župana Dipiazze, pokrajinške predsednice Marie Terese Basse Poroščan in predsednika odbora Paola Sar-

dosa Albertinija. Na programu so med drugim maša, branje molitve za žrtve fojb in posegi oblasti. Popoldne bodo v de-

želnem svetu ob 15.30 predstavili knjige Luigina Vadorja ob 50. obletnici nastavitev istrskih ezulov v kraju San Quirino

blizu Pordenona. Ob 16.30 bodo odprli temu posvečeno fotografisko razstavo. V gledališču Verdi bo nazadnje ob 17.30 koncert, ki ga bo priredila zveza ezulskih združenj. Predsednik republike Giorgio Napolitano bo v torek na kvirinalu podelil 34 kolajn sorodnikom žrtev fojb, dodatnih 10 kolajn pa bodo podelili ob 12. uri na tržaški prefekturi. Skupina mladih NZ Azione giovani bo ob 19.30 priredila bako na bazovski fojni.

Krožek SKP Jure Canciani iz Škednja pa je ob dnevu spominjanja ponatisnil številne letake, ki opozarjajo na grozote fašizma. V obdobju zgodovinskega revizionizma je prav spomniti, da se ni vse začelo leta 1945, pravi tajnik krožka Iztok Furlanič, in je zato treba spomniti ljudi, kaj se je dogajalo, od požigov slovenskih vasi do zaprtja šol, kulturnih krožkov in knjižnic, posebnega fašističnega sodišča in požiga Narodnega doma. Prav je skratka se spomniti, da je bil fašizem najhujše zlo, kot je to poudaril sam predsednik poslanske zbornice Gianfranco Fini.

MILJE - Včeraj predstavili 56. izvedbo

Letošnji miljski pust posveča posebno pozornost mladim

Ob sprevodu in tradicionalnih prireditvah ter plesih tudi disco pod šotorom

V znamenju razposajenosti in zavade, a tudi spoštovanja, kajti Milje se v pustnem času ne želijo spremeniti v nikogaršnjo zemljo, kjer vlada anarhija. To je vezna nit včerajšnje tiskovne konference, na kateri so miljski občinski upravitelji in organizatorji predstavili šestinpetdeseto izvedbo miljskega pusta. Pustne prireditve bodo višek dosegle v nedeljo, 22. februarja, s sprevodom, ki bo ob 13. uri preplavlil mestne ulice. S svojimi vozovi, ki slovijo po umetniški in tehnični dovršenosti, se bodo predstavile skupine Lampo, Belleze naturali, Brivido, Trottola, Bulli e pupe, La bora, Ongia in Mandrio.

Sicer pa bo pustna razposajenost naselila Milje že v četrtek, ko bodo na Trgu Marconi ob 17. uri odprli 56. miljski pust. Pustnemu kralju v čast bo nastopila skupina Materiaviva iz Rima. Kot so poudarili župan Nerio Neslašek, občinska odbornica Roberta Tarlao ter vodja urada za kulturo in promocijo mesta Barbara Negrisin, bo od četrtega do torka poskrbljeno za vse okuse. Za najmlajše občane so pripravili raznouvrščne pustne sprevode, za športnike nogometni in balinarski turnir. V starem mestnem središču bodo oživelji tradicijo glasbe v živo: na tako imenovanih glasbenih aperitivih bodo nastopili razni ansamblji in godbe. Za ponočnjake in ljubitelje hrupnejše glasbe pa bodo ob vhodu v mesto (na Trgu Alto Adriatico) postavili šotor, ki so ga preimenovali v Gratinhouse: višek pustnega veselja bo v soboto zvečer z DJ-ji radia Company, medtem ko bo torkov večer v režiji ArT&20. Šotor je novost letošnje izvedbe, s katero želijo prireditelji zadovoljiti predvsem mlajše »pustarje«, obenem pa zaščititi tiste prebivalce Milj, ki jim ni do praznovanja in imajo seveda pravico do kolikor toliko mirnega nočnega počitka. Da bi olajšali negodje, ki ga pustno veseljačenje povzroča mestecu, bodo smetarji tudi letos na delu že ponoči.

Kot je pojasnil podpredsednik organizatorjev Dario Macor, so letos poskrbeli za veliko promocijsko kampanjo (dvojezično bodo oglaševali tudi na TV Koper-Capodistria), bogata z informacijami pa je tudi spletna stran www.carnevaldemuja.com, kjer bo mogoče tudi slediti nedeljskemu sprevodu. Tu je na voljo tudi pravilnik pustnega fotografškega natečaja, v nedeljo pa bo v Miljah mogoče dobiti tudi pustni žig. (pd)

Letošnjo izvedbo so včeraj predstavili župan Neslašek in njegovi sodelavci

KROMA

DOMJO - Srečanje Demokratske stranke Učno osebje in starši se težko znajdejo z novimi šolskimi pravili

Alenka Vazzi,
Tamara Blažina,
Ksenija Dobrila in
Sandro Pecchiari
na srečanju pri Domju

KROMA

SV. ALOZIJ, ROCOL, SV. ANA - Neonacistični izpadi

Toča kljukastih križev

Ponoči pomazali vhod v Dijaški dom Srečka Kosovela in druge stavbe - Kvestor: »V Trstu je to zelo pereč problem«

V noči na soboto so nestrneži opravili nov mazaški pohod. Z nacističnimi, protitjudovskimi in protislovenskimi gesli ter celo točo kljukastih križev so se znesli nad širšim območjem Sv. Ane, Rocola in Sv. Alojzija. Pomazali so tudi vhod v Dijaški dom Srečka Kosovela ob Ul. Marchesetti, vključno s tablo (na sliki Kroma). Na zunanjem zidu so se pojavili protislovenski napis in deset kljukastih križev. Z enakimi znanimenji ter z napisom proti Judom in Izraelu so neonacisti posejali Sv. Ano, od Ul. Paisiello do Ul. Puccini. Pomazali so tudi stene sedeža 3. zdravstvenega okraja in avtobusno postajo na Ul. Revoltella. Ravnatelj Dijaškega doma Gorazd Pučnik je povedal, da so mazači pred meseci že popisali vhod v dom in delno požgali tablo. »V taki pa se to že dolgo ni dogajalo,« je pristavil. Primer obravnava polica Digos. Tržaški kvestor Francesco Zonno je v izjavi za krajevno televizijo dejal, da so mazaške akcije v Trstu pereč problem, ki zahteva protiukrepe. Gleda na skromne pretekle dosežke gre upati, da bodo v prihodnje kakšega nestrpneža res zasledili in ga po možnosti kaznavali. (af)

Starši in tudi učitelji in profesori se precej težko znajdejo v labirintu novih pravil, zakonov in odlokov, ki se skoraj vsakodnevno pojavljajo na šolskem področju. Ta ne-spodbudna ugotovitev je izstopala na petkovem srečanju, ki jih je o šolskih problemih pri Domju priredila sekacija Demokratske stranke iz dolinske občine. Srečanje (udeležilo se ga je tudi lepo število učiteljev in profesorjev) je vodila dolinska občinska odbornica Alenka Vazzi.

Senatorka Tamara Blažina je poeni strani predstavila temeljne značilnosti šolske reforme Berlusconijevi vlade, po drugi pa svoja prizadevanja na tem področju. Parlamentarka Demokratske stranke se vsekakor ne ukvarja le s slovensko šolo, temveč s šolskimi problemi na splosh, kar je prišlo do izraza tudi na petkovem srečanju.

Ravnateljci Ksenija Dobrila in Fiorella Bencich (slovenski šoli) ter Sandro Pecchiari (italijanska šola Rolli - Naselje sv. Sergija) so predstavili svoje izkušnje in tudi zadrgo ob tako zapletenih pravilih. Posebno zgvorne so bile besede predstavnika italijanske šole, ki je obrazložil, kako je staršem včasih težko dopovedati kakšne novosti se obetajo njihovim otrokom. Skratka zelo aktualno srečanje.

V Medji vasi javno srečanje z izvoljenimi predstavniki

Koordinacija izvoljenih v devinsko-nabrežinskih občinih vabi jutri na javno srečanje v Medji vasi, ki bo v gostilni Da Pino ob 20.30. Na srečanju bodo v ospredju upravljanje lokalnega akcijskega načrta 2009-2011, vzdrževanje zelenih površin ob pokrajinskih cestah, ovrednotenje Grmade in območja ob reki Timavi in v Črniču ter posegi proti mrčesu. Ob udeležbi pokrajinskega odbornika Maura Tommasinija bodo govorili izvoljeni predstavniki Elena Legiša, Michele Moro, Paolo Sallucci in Igor Gabrovček.

V Podlonjerju javno srečanje o spominu in spominjanju

V ljudskem domu Giorgio Canciani v Podlonjerju (Ul. Masaccio št. 24) bo jutri ob 18. uri javno srečanje Med spominom in spominjanjem. Namen pobude je obuditi obdobje odporništva in nacifašističnega terorja. Na srečanju se bodo tudi spomnili premiernega pokrajinskega predsednika Vzpi Giorgia Marzija in snemalca Saša Ota, ki je umrl v Mostaru leta 1994. Krožek Stela pa bo v sodelovanju z revijo Nuova Alabarda in pokrajinskim združenjem Vzpi predaval video o zloglasnem sedežu posebne fašistične policije v Ul. Bellosuardo (poznanem tudi kot vila Triste), ki ga je izdelal Saša Ota in nato predelal Fabio Mosca.

Tatvina pri Melari, poostren nadzor v Devinu

Tatovi so v petek zlezli v neko stanovanje pri Melari. 70-letni stanovalki so najprej zvabili v postni urad, češ da mora po paket, med njeno odsotnostjo pa so prečesali stanovanje. Dolgorstrežni so izmaznili nakit in nekaj denarja.

Medtem so karabinjerji v Devinu poostrili nadzor nad območjem, potem ko je prišlo v preteklem tednu do štirih nočnih tatvin. Nabrežinskemu poljstvu pomaga v nočnih urah osebje pokrajinskega preiskovalnega oddelka karabinjerjev.

Izgubljeni predmeti so na županstvu

Na županstvu so na ogled nekateri predmeti, ki so jih občani izgubili januarja na mestnih ulicah. V sobi št. 37 (vhod na Velikem trgu št. 4) so razstavljeni mobilni telefon, ura, prstan, ogrlica, walkman in razni ključi. Urad je odprt od ponedeljka do petka od 9.30 do 12.30, ob ponedeljkih in sredah tudi od 14. do 16. ure. Prav tako so številni predmeti, ki so jih občani zapustili na avtobusih, na razpolago na sedežu podjetja Trieste Trasporti v Ul. Lavoratori št. 2.

OPĆINE - Karabinjerji Aretirali Turinčana, obsojenega zaradi spolnega nasilja

Na Općinah so karabinjerji v petek aretrirali 49-letnika, ki ga je sodišče v Turinu obsodilo na šest let zapora zaradi sodelovanja v spolnem nasilju. A. G., občnik, rojen v apulijski pokrajini Taranto, a stalnim bivalščem v kraju Volpiano pri Turinu, je bil na spisku iskanih oseb. Preko Općin je bil morda namenjen v tujino. Urad za izvrševanje kazenskih sankcij turinskega državnega tožilstva je v sredo izdal nalog za pripor, na osnovi informacij iz piemontskega Collegna pa so openski karabinjerji dva dni zatem zasledili obsojenca na Općinah. Odvedli so ga v tržaški zapor.

Lažja nesreča na avtocesti

Na tržaškem avtocestnem priključku se je včeraj okrog 18.30 pripetila lažja prometna nesreča, v kateri se ni nikhe poškodoval. V smeri proti Trstu sta med Ferinetiči in Trebčami med seboj trčila športno-terensko vozilo (SUV) iz Nemčije in fiat panda iz Trsta. »Nebogljeno« pando je zaneslo v cestno ograjo, trčenje je povzročilo preplah in gmotno škodo.

KRIŽ - Od prejšnjega četrtka v Slomškovem domu pevci iz šestih držav

Intenziven laboratorij v Mednarodni pevski akademiji

Včeraj srečanje s srednješolci, danes zaključni koncert opernih arij

Koliko vadijo solopeci, kako se pripravljajo na uprizoritev opere, koliko časa rabijo, da naštudirajo vlogo: to so vprašanja, ki so jih srednješolci postavili mladim pevcom na odprtrem srečanju, ki ga je Mednarodna pevska akademija v Križu priredila v Slomškovem domu. Od četrtka živijo in vadijo v teh prostorih udeleženci intenzivnega laboratorija, ki je namenjen pripravi na uprizoritev Puccinijeve enodejanke Gianni Schicchi. Srednjeveško obarvana opera iz znane trilogije italijanskega mojstra je namreč prvi projekt, ki ga bo akademija uresničila v letošnjem letu, verjetno že maja meseca. Sledilo bo že utečeno sodelovanje s Festivalom Morja, kjer bo poleti premierno zaživel še Donizettijeva opera L'elisir d'amore.

Minilo je že eno leto, odkar je kriški basist Aleksander Švab postal na noge stalni pevski laboratorij, v katerem se pevci iz različnih evropskih in izven-evropskih držav soočajo z zahtevnim poglabljanjem opernih del. Da bi ta vrelec pevskega navdušenja lahko postal del stvarnosti, ki ga obkroža, in da bi služil tudi nujno potrebni širitti glasbene kulture med mladimi, je z letošnjo sezono nastala pobuda odprtih srečanj, ki so namenjena prav srednješolski mladini. Prvo srečanje je včeraj poskusno potekalo v obliki neformalnega obiska omejene skupine prostovoljcev, in načrtu pa so dogovorili s šolami, da bi se mladi kot zunanjji obiskovalci laboratorija približali navadno precej nepoznaniemu svetu operne glasbe in raznim aspektom priprave na nastop in uprizoritev operne predstave.

Srečanje je postalno priložnost za odprt pogovor o prisotnosti (ali od-sotnosti) opere kot del glasbene izobrazbe mladih. Neopredni stiki so bolj redki, saj se opera glasba bolj pogosto oglaša iz plošč staršev, ki so ljubitelji te vrsti ali kot prikupna, čeprav nejasna podoba veličastnega sveta, ki ga pričarajo bogati kostumi, scene in lasulje. Tretješolec Danjel si je pred kratkim ogledal Aido in jo je lahko razumel in cenil, ker ga je mama pripravila na ogled predstave, prvošolki Petra in Eleonora bi si želeli nekaj anekdot iz zakulisja in prikaza prvin scenske umetnosti. Prav gotovo obstaja zanimanje in rado-vrednost, zato so sami najstniki izazili željo, da bi jim kriška akademija v bodoče lahko ponudila prikaz ra-

zličnih aspektov te sugestivne glasbene razsežnosti.

Pevci so odgovorili na njihova vprašanja in so obenem izrazili svoje zaupanje v laboratorij, ki jim z razliko od drugih visokih tečajev ponuja resnično priložnost, da se preizkusijo v operni uprizoritvi z zavestjo, da bo nadaljevanje v profesionalnem ambientu predvsem stvar truda, motivacije, sposobnosti in prizadevnosti posameznika. Vzgojni trenutek je namreč na prvem mestu, saj je akademija odprta pevcom z zelo heterogeno pevsko izkušnjo.

Udeleženci laboratorija prihajajo iz Italije, Slovenije, Hrvaške, Češke, Slovaške in Japonske. Ob koncu intenzivne delavnice bo dvajset pevcev zapeljalo na današnjem zaključnem koncertu opernih arij, ki bo ob 17. uri v dvorani Slomškovega doma v Križu. Vse pevce bo na klavirju spremjal zvesti in neutrudni sodelavec akademije Jan Grbec.

ROP

Laboratorij vodi domači basist Aleksander Švab

KROMA

LICEJ PREŠEREN - Ob dnevnu spominu na holokavst

Razstava o aferi Dreyfus in njenih odmevih pri nas

Djaki si ogledujejo razstavo

nica oz. ugotovitev, da je bil vohun drugi častnik, polkovnik Esterhazy, ki pa ga je trdovratno ščital generalštab francoske vojske. Zadeva je prerasla začetni okvir in postala prvovrstni politični skandal. Znan pisatelj Émile Zola je leta 1898 na predsedniku republike naslovil odprto pismo z naslovom J'accuse (Obtožujem) in zagovarjal Dreyfusovo nedolžnost, javnost se je razdelila med dreyfusarje in anti-dreyfusarje, se pravi med zagovornike nedolžnosti oz. krivde častnika. Proces proti Dreyfusu so obnovili in klub razbremenilnim dokazom ga je sodišče ponovno obsođilo, a skandal je bil že tak, da je predsednik republike Émile Loubet leta 1899 častnika pomilostil. Na popolno rehabilitacijo je Dreyfus moral čakati do leta 1906.

Avtorji razstave so afero uokvirili v viharno obdobje tretje francoske republike, ki je nastala po porazu v francosko-pruski vojni leta 1870 in ki jo je zaznamovala huda notranja razdelitev med konservativnimi in nacionalističnimi naeni ter republikanskimi in liberalnimi krogji na drugi strani. V tem obdobju je prišlo tudi do prehoda iz tradicionalnega protitjudovstva v moderni antisemitizem, splošno vzdajeja pa je bilo v zadnjem tretjinah 19. stoletja zaradi notranjih nasprotij prepojeno z nasiljem, kar je prišlo do izraza ob aferi. Tako razstava prikazuje razvoj dogodkov in pod drobnogled postavlja nekatere značilnosti oz. ključne točke, kot so antisemitizem, vloga medijev in žensk, Zolajev nastop, značilnosti obeh tabrov in odmev aferje zunaj Francije.

Poseben del je posvečen obravnavanju afere v slovenskem prostoru skozi pisanje slovenskih, nemških in italijanskih časopisov. V glavnem je tukajnji tisk, ne glede na narodno pripadnost, stopil na stran antitjudovskej, nemalokrat pa je bil tudi prezent antisemitizmom. To npr. velja tako za katoliški list Slovenec kot za liberalni Slovenski narod (čeprav se je tu zgodil preobrat v obdobju urednikovanja Frana Govekarja) in tudi za tržaško Edinstvo, za katero so avtorji poleg antisemitske nastrojenosti ugotovili tudi površno poročanje. (Pri tem velja omeniti, da avtorji niso vzelni v pretres pisanja dnevnikov Il Piccolo in L'Indipendente, saj je od italijanskih tržaških časopisov vzet v poštev le L'Osservatore Triestino.)

Zanimivo in okusno postavljen razstavo so si ogledali tako dijaki liceja Prešeren kot mladi, ki so prišli z drugih šol, odprtja pa je tudi širši javnosti. Na ogled bo še od jutri do četrtka med 10. in 13. uro. (iž)

POROKA - V sredo začetek tečaja

Srečanja kot priprava na skupno življenje

Vedno manj porok, vedno več ločitev, malo rojstev. To so statistične ugotovitve zadnjih trideset let.

Stanje se ne izboljšuje. In tudi v prihodnjem ne kaže najbolje. Sodobna družba je postavila novo le-tevico vrednot. Ekonomski vrednote so prevladale nad vsemi. Podivjane želje po dobičku pa prav v tem času rušijo sanje o nekem utopičnem svetu.

V tem prerivanju za boljši kos kruha in pri mnogih za neupravičeno bogatenje se je izgubila vrednota za skupno življenje. Osnovna celica skupnega življenja je družina. V kolikor je v družini uresničena ta vrednota, potem odmeva tudi v širši družbi. Ker pa tega ni, se vedno bolj čuti medsebojna odstojenost in vprašnina človeških odnosov.

Veliko je tečajev za razna znanja in dejavnosti. Premalo pa je tečajev ali drugih oblik, ki bi mladim in tudi starejšim pomagala graditi in

Afera Dreyfus na prelomu iz 19. v 20. stoletje je veliko več kot zgodba po krievom obsojenega nedolžnega francoskega častnika, saj po eni strani predstavlja izbruh sovraštva proti Judom in okrepitev skrajne desnice, po drugi pa oblikovanje republikanskih vrednot, kritičnega intelektualca in demokratičnega dispozitiva 20. stoletja. To izhaja iz uvodnega zapisa k razstavi Afera Dreyfus (1894-1906), ki je na ogled v prostorju Liceja Franceta Prešerena v Trstu. Na šoli so se namreč odločili obhajati dan spomina na holokavst na poseben način z gostovanjem razstave, ki so jo v študijskem letu 2007/2008 pripravili študentke in študentje seminarja zgodovinske antropologije na Fakulteti za humanistične študije Univerze na Primorskem pod mentorstvom Draga Braca Rotarja in Taje Kramberger.

Na panojih, ki se nahajajo tako v vzhodu kot na hodniku prvega nadstropja, se kronološko obravnava razplet dogajanja, ki je več kot deset let razdeljeno javno mnenje tako v Franciji kot v svetu. Afera Dreyfus se je začela oktobra 1894, ko so v Franciji aretirali častnika judovskega rodu Alfreda Dreyfusa pod obtožbo vohunjena za Nemčijo. Dreyfus je bil na podlagi trhlih dokazov decembra istega leta obsojen zaradi veleizdaje in odveden na prisilno delo na Hudičev otok v francosko Gvajano. Medtem pa si je v Franciji počasi utirala pot drugačna res-

Danes v Gročani

Kulturni utrinki iz Brkinov

Skd Krasno polje Gročana, Pesek in Draga vabi danes ob 17. uri, v srečnisko hišo v Gročani na praznovanje Dneva slovenske kulture z naslovom »Kulturni utrinki iz Brkinov«. Kulturni program bodo oblikovali pevci Moškega pevskega zbora Slavnik iz Hrpelje-Kozine, ki se tokrat prvič predstavljajo pred publiko Skd Krasno polje. Glasbeni utrinki se bodo prepletali s pozemljimi Slavki Cetin Čufar, ki je sicer doma iz Mrš, torej iz bližnjih Brkinov, a se je pred desetletji preselila v Bazovico, kjer živi in ustvarja. Predstavila bo tudi nekaj brkinskih ljudskih pri-povedi, ki jih je sama zbrala in zapisala.

Prešernova proslava spada v sklop praznovanja Dneva slovenske kulture »Prešernova skupaj« društva vzhodnega Krasa, ki se bo zaključilo v nedeljo, 15. februarja leta 2009, ob 17. uri na Opčinah s predstavo »S Prešernom prešerni« v izvedbi Družinskega gledališča Kolenc iz Vač na Dolenjskem.

V gledališču La Contrada danes predstava Goccia

V gledališču La Contrada bodo danes dopoldne uprizorili predstavo Goccia (Kaplja), ki jo je na oder postavilo združenje Artisti Associati iz Gorice. Gledališča predstava je v okviru ciklusa Povem ti zgodbo posvečena družinam, namenjena pa je otrokom iz vrtcev in osnovnih šol. Predstava Goccia se bo začela ob 11. uri. Vstopnina je za vse 5 evrov, za informacije tel. 040390613.

V ZKB razstava slik Luigija Perrellija

V razstavnem dvorani Zadružne kraške banke na Opčinah (Ul. Ricreatorio št. 2) bodo jutri odprli razstavo slik Luigija Perrellija. Na ogled bo okrog 20 slik, ki jih je umetnik izdelal v zadnjih desetih letih. Razstava bo odprta do petka, 13. februarja, od 8.15 do 17. ure.

Skrivnost matematike v gledališču Orazio Bobbio

V gledališču Orazio Bobbio bo od jutri do četrtka, 12. februarja, predstava Skrivnost matematike (Il segreto della matematica). Gledališča predstava, ki so jo že uprizorili v začetku januarja, je v okviru ciklusa Skupaj v gledališče, posvečenega šolam. Predstava temelji na ugotovitvi statističnih študij, da je med evropskimi državami Italija najmanj naklonjena znanosti. Prireditev je v tem smislu namenjena še zlasti mladim od 5. do 14. leta starosti. Skrivnost matematike bodo uprizorili vsak dan ob 10. uri. Vstopnina je 5 evrov (brezplačna za šolnike). Za informacije tel. 040390613.

Javno srečanje o sopranistki Victorii de los Angeles

V gledališču muzeju Carlo Schmidla v Palači Gopčević (Ul. Rossini št. 4) se nadaljujejo tradicionalna ponedeljkova srečanja. Srečanje bo jutri v dvorani Bobi Bazlen v pritličju ob 17. uri in bo posvečeno sloviti španski sopranistki Victorii de los Angeles. Po uvodnem posegu konservatorja Stefana Bianchija bo njen lik orisal Vincenzo Ramon Bisogni, sicer avtor knjige Victoria de los Angeles. Nella musica per vivere (e Sopravvivere).

Ciklus srečanj in filmov o problematiki priletnih

Deželni center državne federacije kinematografskih krožkov prireja v sodelovanju s pokrajinsko upravo ciklus srečanj, posvečen dedkom. Na srečanjih bodo ob udeležbi priletnih, pa tudi mladih predvajali filme in nato razpravljali o problematiki starejših. Prvo srečanje bo jutri ob 18. uri v kinu Ariston, kjer bodo predvajali film Vittorio De Sica Umberto D. Ta prikazuje zgodbo upokojenca, ki živi sam s psom in skuša zaradi ekonomskih težav napraviti samomor. Vstop na vsa srečanja je prost in brezplačen.

T. B.

GLASBA - Na 3. Avsenikovem mednarodnem tekmovanju

Harmonikar Marko Manin osvojil veliko zlato plaketo

Na koncertih Denisa Novata je publike spoznala Marka Manina kot nadarjenega učenca svetovnega prvaka, ki je vedno kazal voljo in sposobnosti, da bi se po sledovih svojega mentorja kmalu uveljavil na harmonikarski sceni. Prvi večji korak na tej poti je že potrdil pozitivne vtise in je dal mlademu glasbeniku pomembno spodbudo za nadaljevanje. Pred kratkim se je šestnajstletni harmonikar iz Doline uspešno postavil v ospredje zaradi velikega priznanja, saj je osvojil prvo mesto v svoji kategoriji na trejem Avsenikovem mednarodnem tekmovanju harmonikarjev v Begunjah in se je uvrstil na absolutno tretje mesto med vsemi kategorijami. Ob zlatem priznanju je prejel tudi zlato plaketo Slavko Avsenik, ki mu je podelil Slavko Avsenik mlajši, medtem ko mu je gospa Brigitta Avsenik osebno čestitala za uspeh. Marko Manin je bil edini harmonikar iz naše dežele, ki se je udeležil tega tekmovanja v kategoriji za dia-tonično harmoniko. Na letošnjo izvedbo se je prijavilo preko 80 kandidatov z dia-tonično, klavirsko in kromatično harmoniko, kar predstavlja rekordni dosežek za to razmeroma mlado tekmovanje, ki ga prireja Kulturno umetniško društvo Avsenik.

Za nastop v starostni kategoriji C je Manin pripravil dve Avsenikovi skladbi in sicer polko Večer pri Matuču, ki jo je sam priredil, ter valček Sem ter tja v priredbi Denisa Novata. Igral je v veliki večnamenski Avsenikovi dvorani pred komisijo, ki so jo sestavljali Slavko Avsenik mlajši, Brane Tičar in Werner Lexer. Po novostih letosnjega pravilnika tekmovanja so morali vsi kandidati nastopati v trio zasedbi, da bi komisija lahko ocenila njihovo sposobnost skupnega muziciranja. Tržaški harmonikar je v ta namen lahko računal na sodelovanje kitarista Mitje Mastnaka in kontrabasista Roberta Marzela. Dober nastop je prepričal komisijo, da je postavila Manina na najvišjo stopničko tekmovalne lestvice in mu s tem vočila še veliko takih doživetij na glasbeni poti, po kateri stopa motivirano in navdušeno.

ROP

V nočnem Mikserju po slovenski TV Nikla Petruška Panizon in Romeo Grebenšek

Nocoj bo spet na sporednu TV mesečnik Mikser (RAI 3, slovenski program, takoj po TV dnevniku okrog 20.50). Tokratna gosta v studiu bo sta mlada igralca, ki v tem času na odrskih deskah uprizanjata enega najzahtevnejših ljubezenskih razmerij v naši ožji zgodovini in tragiko, ki ju je združila: radoživo Danico Tomačič in intelektualka Stanka Vuka. To sta Nikla Petruška Panizon in Romeo Grebenšek, protagonisti dramskega dela Zaljubljeni v smrt, ki se navdihiuje pri znanih Tomizzovih Mladoporočencih iz ulice Rossetti. Februarski Mikser se bo lotil še drugih tem. Najprej problematike, ki v Italiji še vedno vre: šolstva. Kako bodo tukajšnje slovenske šole občutile napovedane spremembe iz reforme Gelmini? Ob Dnevu kulture se bo oddaja zaustavila tudi pri knjigi, a tokrat iz drugačnega vidika: Kakšne perspektive imajo založniške hiše v Italiji, kakšno je njihovo delovanje? Tokratni Mikser bo predstavil še fascinantno osebnost: Bogdana Groma, doma s Prosek, ki pa v svojem življenju in v svojih delih že pol stoletja prepleta svoje korenine s kulturno dediščino Novega sveta. Na sporednu bo nadalje srečanje z mladim Tržačanom Martinom Turkom, ki je pred kratkim zaključil snemanje svojega novega filma Soba 408. Prispevke so pripravile Živa Pahor, Martina Repinc in Vida Valenčič, ki oddajo tudi vodi. Za režijo je poskrbela Martina Repinc. Mikser bo ponovili v četrtek, 12. februarja, ob istem času.

predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Baiamonti 50 (040 812325).

Od ponedeljka, 9., do sobote, 14. februarja 2009

Trg Cavane 1 (040 300940), Barkovlje - Miramarski drevored 117 (040 410928).

Boljunc (040 228124) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30

Trg Cavane 1, Barkovlje - Miramarski drevored 117, Ul. Oriani 2.

Boljunc (040 228124) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Oriani 2 (040 764441).

wWW.farmacistrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111. Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure.

Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burgo-Rafolfo.

Kino

AMBASCIATORI - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Ex«.

ARISTON - 16.30, 18.45, 21.00 »Milk«.

CINECITY - 10.45, 13.00, 15.20, 17.40, 20.00, 22.15 »Ex«; 11.00, 17.15, 20.00,

Čestitke

Naša Tasha je dobila sestrico SOFIJO. Srečni družini, še posebno pa malii Sofiji želimo veliko lepih trenutkov: učenci in učiteljice COŠ Mara Samsa - Domjo in COŠ I. T. Zamejski - Ricmanje.

Emil in Jaš se veselita, ker bo ju tri njuna najljubša sestra SANJA praznovala svoj 17. rojstni dan. Lena komaj čaka, da bo svoji sestrici zapela vse najboljše v družbi z Janom, Tiso in Valom. »Ker si prva med nami si nam vedno v dober zgled. S tabo nam je lepo. Potripi, tudi mi bomo zrasli. Voščimo ti, da bi se ti uresničila vse skrite želje. Iskrenim vočiščilom in čestitkom za uspehe se pridružujejo še vsi domači, ki jo imajo radi. Sarina in Sandro zima spet vajuje s cvetjem obdarila, ko v naročje vama je novi cvetek položila. SOFIA se vama te dni je rodila in še posebno sestrico Tasho razveselila. Naj sreča bo vaša brez mej in brez dna, čestitamo vam iz vsega srca. Družine Sigoni, Merlak in Terčon.«

Sarina in Sandro zima spet vajuje s cvetjem obdarila, ko v naročje vama je novi cvetek položila. SOFIA se vama te dni je rodila in še posebno sestrico Tasho razveselila. Naj sreča bo vaša brez mej in brez dna, čestitamo vam iz vsega srca. Družine Sigoni, Merlak in Terčon.«

PRODAM DVOSOBNO STANOVANJE

na Opčinah. Tel. 348-6121772.

PRODAM KOPAČICO znamke casorzo z vsemi priključki. Tel. 040-231984.

VINOGRAD NA KRASU iščem v najem. Tel. 348-5872062.

ZANESLJIVA GOSPA izkušena v go-spodinjstvu, varstvu otrok in oskrbi starejših oseb išče delo. Tel. 393-1865407.

ZANESLJIVA GOSPA išče delo kot hišna pomočnica, likanje, pospravljanje ter nege starejših oseba 24 ur na 24 (medicinska sestra). Poklicati na tel.: 347-8601614.

ZANESLJIVA IN RESNA GOSPA išče po-poldansko zaposlitve kot spremjevalka ali negovalka starejše osebe. Poklicite na tel. št. 331-3151815.

Poslovni oglasi

FIRMA POHIŠTVA IŠČE dinamične osebe od 30 do 50 let za obisk dogovorjenih strank. Razpoložljivost tudi sobote in nedelje. Znanje italijanskega jezika. Nudimo mesečno 1500,00 eur plus provizije. Za razgovor telefonirati

00386-5-6641074
od 14. do 19. ure.

OBRTNA CONA "ZGONIK" nudimo v najem/prodajo prostore različnih površin.

Tel.: 348-2812360

**STE PRAZNOVALI VAŠO PO-
ROČNO KOSILO V RESTAVRA-
CIJI PRITOMAŽU V GABRJAH?** Za sv. Valentino obnovite spomin v družbi svojih dragih na večerji ob veseli glasbi.

Rezervacije
0481-882004

PRITEŽAVAH s krčnimi žilami in odprtimi ranami se obrnite na Center za zdravljenje venskih bolezni Portorož - dr.sci.med. J. Zimmermann, specialist kirurg.

Specialistični pregledi v ŠTAN-
DREŽU (GO) - Ul. San Michele 141:
torek 16.00-20.00, TRSTU -UI.
dell'Istria 214: sreda 16.00-20.00

Tel. 00386-31837218

Turistične kmetije

KMEČKI TURIZEM UŠAJ v Na-
brežini št.8 je odprt od petka do vključno ponedeljka.

339-4193779

Lotterija

7. februarja 2009

Bari	61	20	73	88	23
Cagliari	50	48	20	49	57
Firenze	76	56	55	75	36
Genova	67	29	62	63	69
Milan	79	24	57	16	53
Neapelj	23	16	250	69	14
Palermo	248	80	247	37	64
Rim	58	60	79	27	65
Turin	13	63	81	83	85
Benetke	90	21	57	32	250
Nazionale	71	86	254	53	52

Super Enalotto

8	23	58	61	76	79	jolly 90
Nagradski sklad						4.766.116,52 €
Brez dobitnika s 6 točkami Jackpot						13.345.012,65 €
Brez dobitnika s 5+1 točkami						- €
14 dobitnikov s 5 točkami						51.065,54 €
1.789 dobitnikov s 4 točkami						399,61 €
71.993 dobitnikov s 3 točkami						19,86 €

Superstar

Brez dobitnika s 6 točkami	- €
Brez dobitnika s 5+1 točkami	- €
Brez dobitnika s 5 točkami	- €
11 dobitnikov s 4 točkami	39.961,00 €
359 dobitnikov s 3 točkami	1.986,00 €
5.680 dobitnikov z 2 točkama	100,00 €
36.421 dobitnikov z 1 točko	10,00 €
79.917 dobitnikov z 0 točkami	5,00 €

SKD Krasno polje Gročana, Pesek in Draga
vabi

DANES, 8.2.2009, ob 17.00, v srenjsko hišo v Gročani,
na Prešernovo proslavo

Kulturni utrinki iz Brkinov

Nastopila bosta Moški pevski zbor Slavnik iz Hrpelj-Kozine ter pesnica in zbirateljica brkinskega ljudskega ustnega izročila Slavka Cetin-Čufar

Prireditev spada v niz Prešernovih proslav vzhodnokraških kulturnih društev »Prešerno skupaj«

Obvestila

POZOR: še ena novost pri AŠD-SK Brdina! Ob nedeljah bomo zaradi povpraševanja organizirali v Forni di Sopra tečaj teka na smučeh. Zainteresirani imajo možnost tudi avtobusnega prevoza in izposoje opreme. Za informacije in prijave pokličite na štev. 348-8012454. Vljudno vabljeni.

KD PRIMAVERA - POMLAD organizira delavnico na temo »Kako naj bi poskusili izboljšati odnos do ostanil«. Delavnica obsegata štiri srečanja. Prvo srečanje bo danes, 8. februarja. Za podrobnejše informacije pokličete tel. 347-4437922.

NARAVOSLOVNI DIDAKTIČNI CENTER sporoča, da bo danes, 8. februarja, odprt od 10. do 15. ure. Vstop prost. Kdor želi bo lahko ob tej priložnosti brezplačno dobil novo publikacijo »Cammabinosh-fvg«. Za informacije lahko pokličete na tel. št. 040-3778677.

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD za po-klicno izobraževanje s sedežem v Trstu prireja večerne tečaje hrvaščine, nemščine, angleščine, osnovne informatike in slovenščine za Italijane. Vpisovanje in podrobnejše informacije v tajništvu zavoda v Trstu, ul. Ginnastica 72, tel. 040-566360.

TEČAJ RESTAVRIRANJA STAREGA KRAŠKEGA POHISTVA, ki ga organizira društvo Noe', bo potekal danes, 8. februarja, v Šempolaju. Za informacije pokličite na tel. št. 349-8419497.

TEHNIČNI URAD - zunanje službe občine Dolina obvešča, da ima »občinski odpad« v Boljuncu sledi-či urednik obratovanja z javnostjo: od ponedeljka do petka od 8. do 16. ure. Telefon: 328-7235479.

KOORDINACIJA IZVOLJENIH LEVE SREDINE DEVIN-NABREŽINA vabi občane v ponedeljek, 9. februarja, ob 20.30 v gostilno »Da Pino« v Medjevasi na javno srečanje. Pri-soten bo pokrajinski odbornik Mauro Tommasini. Pričakujemo vas!

Kam po bencin

Danes bodo na Tržaškem obratova-le naslednje črpalki:

AGIP: Miramarski drevored 49, Ka-tinara - Ul. Forlanini

SHELL: Žavljne (Milje)

ESSO: Drevored Campi Elisi, Zgonik - Državna cesta 202 - km 18+945

TAMOIL: Ul. F. Severo 2/3

FLY: Passeggio S. Andrea

ČRPALKE ODPRT 24 UR NA 24

AGIP: Devin (jug) - avtocesta A4 VE-TS, Valmaura - hitra cesta SS 202 km 36

TOTAL: Devin (sever) - avtocesta A4 TS-VE

NOČNE ČRPALKE IN SELF SERVICE

TAMOIL: Ul. F. Severo 2/3, Mira-marski drevored 233/1

AGIP: Istrska ulica 155, Naselje Sv. Sergija - Ul. Forti 2, Miramarski drev. 49, Ul. A. Valerio 1 (univerza), Ka-tinara - Ul. Forlanini, Furlanska ce-sta 5; Devin SS 14

ESSO: Ul. Flavia 120, Trg Foraggi 7, Zgonik - Državna cesta 202, Ul. Car-naro - Državna cesta 202 km 3+0,67, Općine - križišče, Kraška pokrajinska cesta km 8+738

OMV: Proseška postaja 35

SHELL: Ul. Locchi 3, Fernetiči

TOTAL: Ul. Brigata Casale, Sesljan RA km 27

V sodelovanju s FIGISC Trst.

Društvo slovenskih izobražencev in Slovenska prosjeta

vabi jutri v Peterlinovo dvorano, Donizettijeva 3

NA PREŠERNOVO PROSLAVO.

Spored:

podelitev nagrad 37. literarnega natečaja revije Mladika;

podelitev priznanj

Mladi oder 2008;

Slavnostni govornik: Mitja Ozbič, Sodeluje: Moška skupina Sv. Jernej z Općin pod vodstvom Mirka Ferlana in recitatorji Radiskskega odra.

Začetek ob 20.30.

KROŽEK SKP OBČINE DOLINA vabi člane in simpatizerje stranke na sestanek z Igorjem Kocijančičem, ki bo v ponedeljek, 9. februarja, ob 19.30 v prostorih bivšega sedeža KPI.

KD VIGRED IN COŠ STANKO GRU-DEN vabita v ponedeljek, 9. februarja, ob 18. uri v Štalco v Šempolaju na večer »Kultura je: ljubezen do kraškega kamna«.

ARGENTINSKI TANGO - tečaj se bo vršil vsak torek ob 20.30 v dvorani KD Ivan Grbec, Škedenjska ul. 124. Brezplačni poskusni večer bo v torek, 10. februarja, ob 20.30. Vodil ga bo izkušen učitelj. Toplo vabljeni!

TPPZ P. TOMAŽIČ sporoča, da bo v torek, 10. februarja, ob 20.45 na sedežu na Padričah redna pevska va-jja.

42. KRAŠKI PUST: predprodaja vstopnic za Enodejanki (18. februarja) in predstavo »Primorske zdrahe« (19. februarja) bodo v sredo, 11. in četrtek, 12. februarja od 17. do 19. ure v Prosvetnem domu na Opčinah.

FOTOVIDEO TRST80 vabi prijatelje, člane, ljubitelje fotografije in videosнемanja na večer posvečen fotosnemalcu Giorgiu Gravi, ki nam bo prikazal izbor svojih najlepših filmov od leta 1963 (v beločrni teh-niki) do danes (v digitalni tehniki). Večer se bo odvijal v sredo, 11. februaria, v Gregorčičevi dvorani v ul. San Francesco 20, od 20.30 da-lje.

JUS TREBČE vabi člane in vaščane, da se danes, 8. in v sredo 11. februaria, udeležijo vzdrževalne sečnje na poljski poti P'd Plase - La-badnica. Vsakdo naj s seboj prine-se potrebno orodje. Zbirališče P'r Kale ob 8.30.

TEČAJ ZA ZAROČENCE: tečaj bo potekal v prostorij Marijanšča pod vodstvom gospoda Bedenčiča. Ker je to edini slovenski tečaj v zamej-stvu, so vsi, ki se želijo poročiti v cerkvi, vabljeni, da se ga udeležijo. Tečaj želi prispevati k kvalitetnej-šemu živiljenju v dvoje, ovrednotiti pomen družine ter z spodbujanjem živiljenskega optimizma, pris-pevati k oživljjanju naše narodne skupnosti. Prvo srečanje bo v sre-do 11. februarja, ob 20.30. Skupaj bo sedem srečanj. Srečanja bodo enkrat tedensko in to ob sredah. Ostale podrobnosti dobi vsak pri prvem srečanju.

DRUŠTVO FINŽGARJEV DOM vabi vse zaljubljence in vse, ki se radi smejejo, na zabavni Valentinov večer, ki bo v Finžgarjevem domu na Opčinah v četrtek, 12. februarja, ob 20. uri. Spored: veseloigra Lepi zdravnik (izvaja Mladinska igralna skupina SKK - režija Lučka Peterlin) in splet ljubezenskih pesmi (izvaja duo Lara Puntar in Dario Vi-viani).

DRUŠTVO SLOVENCEV MILJSKE OBČINE sklicuje sejo odbora v če-trtek, 12. februarja, ob 20.30 na sedežu društva, ul. D'Annunzio 62. Vabljeni vsi odborniki in nadzor-niki.

SKD ŠKAMPERLE vabi na urico pravljice in likovni laboratorijski »Velika dirka« avtorja Ferija Lainščeka, ki bo v četrtek, 12. februarja, ob 16.15 v društvenih prostorih na štadionu 1. Maj. Pravljica je primerna za predšolske otroke in učence 1. ra-zreda osnovne šole. Sledil bo likovni laboratorijski zato ne pozabite na staro bombažno nogavico. Vstop-nina 2,00 evra. Toplo vabljeni!

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD za po-klicno izobraževanje obvešča, da je še nekaj prostih mest na tečajih: os-

TRST

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

abonmajska sezona

Koprodukcija Slovensko stalno gledališče in Novi Zato.

Tamara Matevc

ZALJUBLJENI V SMRT

Posvečeno Fuliju Tomizzi ob 10-letnici njegove smrti.

Režija: Samo M. Strelec

Igrajo: Nikla Petruška Panizon, Romeo Grebenšek, Primož Forte, Lara Komar in Miranda Caharija.

Februar

MALA DVORANA SSG:

DANES, 8. februar - 16.00

ČETRTEK, 12. februar - 19.30 (z italijanskimi nadnapisi)

MAREC - MALA DVORANA SSG:

četrtek, 26. marec ob 19.30 (z italijanskimi nadnapisi),

petek, 27. marec ob 20.30 (z italijanskimi nadnapisi),

nedelja, 29. marec ob 16.uri v Mali dvorani SSG.

Info in predprodaja: blagajna Slovenskega stalnega gledališča. Ponedeljek/petak (10.00/17.00), uro in pol pred pričetkom predstave. Brezplačna telefonska stevilka: 800214302

info@teaterssg.it - www.teaterssg.it

novna informatika, ob torkih in če-trtih od 18. do 21. ure in angleščina za začetnike, ob ponedeljkih in sredah od 18. do 20. ure. Infor-macije in vpisovanje v tajništvu za-voda v Trstu. Tel. 040-566360.

V KD IVAN GRBEC - Škedenjska ul. 124, se ponovno prične tečaj šiva-nja noše pod vodstvom Marte Ko-šuta. Prvo srečanje bo v četrtek, 12. februarja, ob 20.30. Vabljeni nove tečajnice.

DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRA-ZENCEV vabi v petek, 13. februarja, v Peterlinovo dvorano na otvo-ritev letošnje razstave Umetnikov za Karitas, ki so se udeležili kolo-nije na Sinjem vrhu. Govorila bo-sta Jožica Ličen, ki je odgovorna za koprski Karitas, in kulturni urednik Radia Ognjišče Jože Bartol. Začetek ob 19. uri.

ODBRON KRAŠKEGA PUSTA, v sode-lovanju z občino Dolina, sporoča, da bo v petek, 13. februarja, ob 17.30 v sejni dvorani občine Dolina uradna predstavitev 42. Kraškega pusta.

PROMEMORIA - društvo za zaščito vrednot protifašizma in protinac-izma, krožek SKP Jure Canciani - Škedenj, KD Ivan Grbec - Škedenj, Dom Jakob Ukmar, Škedenjski ljudski krožek Faliska, Združenje Od-bor za spomenik padlim v NOB iz Škedenja, sv. Ane in Kolonkovca in Slovenska Skupnost-Škedenjska sekcijsa vabijo na predstavitev zbornika prispevkov s posvetva »Foibe, la verita: contro il revisionismo sto-rico« (Resnica o fojbah: zoper zgodovinski revizionizem), ki se je odvijal v Sestu San Giovanni (Milan) 9. februaria lani. Naslov knjige je »Foibe - revisionismo di Stato e amnesie della Repubblica« (Foibe - državni revizionizem in amnezije Republike). Pobuda bo v petek, 13. februarja ob 18.30 v Ljudskem domu »Zora Perello« v

Škedenju (Trst), uvedla jo bosta ra-ziskovalka Claudia Cernigoi in zgo-dovinar Sandi Volk. Zapel bo ŽPZ »Ivan Grbec« pod vodstvom Mar-jetke Popovski.

TRŽAŠKO ZDRUŽENJE DIABETI-KOV priredi v petek, 13. februarja, ob 16.30, v dvorani Baroncini zavarovalnice Generali, Ul. Trento 8, predavanje na temo »Sladkorna za volanom: sigurnost in varna vožnja«. Sodelovali bodo naš pred-sednik Marino Vacci, predsednik ACI-ja Giorgio Cappel, zavarovalec Fabio Radetti, avtošola Bizzjak, diabetolog dok. Riccardo Candido in dok. Paolo Golani, predsednik zdravniške komisije. Vabljeni so vsemi.

SKD BARKOVLJE ul. Bonafata 6, s pokroviteljstvom ZSKD in Slovenske prosvete prireja srečanje s pro-fesorjem Borisom Pahorjem v so-boto, 14. februarja, ob 19.30.

SLOMEDIA.IT vabi na gala Valentinov večer, ki bo v sugestivnem kraškem hramu v soboto, 14. februarja, z večerjo in slovensko ljudsko plesno glasbo. Rezervacije in info: 345-6161806 - do 12. februarja. Prijetno presenečenje!

BAR TPK SIRENA vabi člane in pri-jatelje v soboto, 21. februarja, na Pustno večerjo z glasbo. Informa-cije nudimo na sedežu ali na št. 040-422731 ali 347-6902820.

KMEČKA ZVEZA organizira za svoje člane in ostale kmetovalce tečaj za pridobitev dovoljenja (patentina

za nakup in uporabo toksičnih, zelo toksičnih in škodljivih fitofar-macevtskih sredstev. Vpisovanje na Kmečki zvezni v Trstu, tel.: 040-362941.

ODBORNOSTVO ZA KULTURO OB-ČINE DOLINA v sodelovanju z do-maćimi društvi in organizacijami, organizira v nedeljo, 15. februarja, ob 18. uri v občinskem gledališču »F.Prešeren« v Boljuncu proslavo

**SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE
IZVENABONMAJSKA PONUDBA 08/09**

ZARADI VELIKEGA POVPRŠEVANJA NOV TERMIN!

KONCERT

Iztoka Mlakarja

Večer z domeselnim in hudomušnim slovenskim šansonjem.

Četrtek, 19. februarja ob 20.30 v Slovenskem stalnem gledališču

INFO IN PREDPRODAJA OD PONEDELJKA 16. FEBRUARJA:

blagajna Slovenskega stalnega gledališča Ponedeljek/petak (10.00/17.00), uro in pol pred pričetkom predstave. Brezplačna telefonska številka: 800214302 info@teaterssg.it / www.teaterssg.it

Ulica Petronio 4 - Trst

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE
Koprodukcija Slovenskega mladinskega gledališča, SNG Maribor, Cankarjevega doma in Ssg Trst.

William Shakespeare

VIHAR

Režiser Vito Taufer

Še posebno pa se zdi Vihar v režiji Vite Tauferja idealna paradiigma današnjega sveta. Ne gre zgodil za iluzijo, za virtualno, temveč za simulacijo iluzije, za simulacijo virtualnega, in to v veliki formi.

Peter Rak, Delo, 23. 9. 2008

PETEK, 13. FEBRUARJA OB 20.30
zdrženi abonmaji (red A, T/F) italijanski nadnapiji

SOBOTA, 14. FEBRUARJA OB 20.30
zdrženi abonmaji (red B)

NEDELJA, 15. FEBRUARJA OB 20.30
zdrženi abonmaji (red C, K), italijanski nadnapiji

Info in predprodaja:
blagajna Slovenskega stalnega gledališča Ponedeljek/petak (10.00/17.00), uro in pol pred pričetkom predstave. Brezplačna telefonska številka: 800214302 info@teaterssg.it / www.teaterssg.it

Ulica Petronio 4 - Trst

Prireditve

MEDNARODNA AKADEMIJA ZA SOLO PETJE KRIŽ V SODELOVANJU Z ZDURŽENJEM ZA KRIŽ vabi danes, 8. februarja, ob 17. uri, v Slomškov dom, na zaključni koncert udeležencev akademije iz Češke in Slovaške, pod mentorstvom maestra Aleksandra Švaba. Klavirska spremjava Jan Grbec.

SKD KRSNO POLJE Gročana, Pesek in Dragi vabi danes, 8. februarja, ob 17. uri, v sremsko hišo v Gročani, na Prešernovo proslavo 2009 »Kulturni utrinki iz Brkinov«. Nastopila bosta Moški pevski zbor Slavnik iz Hrpelj-Kozine in pesnica ter zbirateljica brkinskega ljudskega ustnega izročila Slavka Cetinčufar. Prireditve spada v niz Prešernovih proslav vzhodnokraških kulturnih društev »Prešerno skupaj«. Vljudno vabljeni!

SVET SLOVENSKIH ORGANIZACIJ, SKGZ IN GLASBENA MATICA vabijo na proslavo ob Dnevu slovenske kulture ... in čujem te; klavir igra ...», posvečeno stoti obletnici Glasbene matice v Trstu. Prireditve po scenariju prof. Tatjane Rojc v režiji Gregorja Geča in z izvirno glasbo Aleksandra Iapca bo na sporednu danes, 8. februarja, ob 16.30 v gledališču Ristori v Čedadu, v torek, 10. februarja, ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu in v četrtek, 12. februarja, ob 20.30 v Kulturnem domu v Gorici.

SLOVENSKA PROSVETA IN DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRAŽENCEV vabita v ponedeljek, 9. februarja, na Prešernovo proslavo v Peterlinovi dvorani, Donizettjeva 3, ob 20.30. Na večeru bo podelitev nagrad 37. literarnega natečaja revije Mladika in podelitev priznanj Mladi oder 2008. Slavnostni govornik: Mitja Ozbič. Poje Moška skupina Sv. Jernej iz Općin, ki jo vodi Mirko Ferlan. Sodelujejo recitatorji Radijskega odra.

DRŽAVNIZNANSTVENI LICEJ FRANCE PREŠEREN v Trstu vabi ob Dnevu spomina 2009 na ogled razstave »Afera Dreyfus«, ki so jo pod vodstvom mentorjev Taje Kramberger in Draga B. Rotar pripravili študentke in študentje Fakultete za humanistične študije Univerze na Primorskem. Ogled je možen do 12. februarja, od ponedeljka do sobote, Vrdelska cesta - Str. di Guardielja 13/1, med 10. in 13. uro.

KD SKALA GROPADA IN KD SLOVAN PADRIČE vabita v četrtek, 12. februarja, ob 20. uri, v dom Skala v Gropadi, ob Dnevu slovenske kulture, na gostovanje dramske skupine SKD Slovenec iz Boršta in Zabreča, na veseloigro »Ku je prišla Alma...«. Prireditve spada v niz Prešernovih proslav vzhodnokraških kulturnih društev.

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA priredi odprtje razstave Roberte Bucchinian »Mutatio«. Predstavljo bo Matej Sussi. Na odprtju bo nastopala s trobento Živa Komar. Odprtje razstave bo 12. februarja ob 18. uri.

V BAMBICHEVI GALERIJI (Proseška 131, Općine, 040-212289, e-mail: gmb@skladmrc.org) razstavlja do 20. februarja, Matej Sussi: Zimska idila -

Šolske vesti

RAVNATELJSTVO DPZIO »JOŽEF ŠTEFAN« obvešča, da so profesorji vsako jutro na razpolago staršem in učencem tretjih razredov nižjih srednjih šol za katerokoli pojasnilo v zvezi s študijem na tem zavodu. Po predhodnem dogovoru je možno tudi popoldansko srečanje za pogovor in ogled naših laboratoriјev in delavnic.

CELODNEVNA OSNOVNA ŠOLA STANKA GRUDNA iz Šempolja vabi starše, ki vpisujejo otroke v prvi razred, na informativno srečanje, ki bo v ponedeljek, 9. februarja, ob 17. uri v šolskih prostorih.

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO PRI SV. IVANU sporoča, da bo v ponedeljek, 9. februarja, ob 16.30 na sedežu ravnateljstva v ulici Caravaggio, 4 srečanje za starše, ki nameravajo vpisati svoje otroke v državna vrtca v Barkovljah in v Lopnjeru.

UČITELJICE OŠ IVANA GRBCA IN MARICE GREGORIČ v Škedenju sporočamo, da bo informativno srečanje za starše, ki vpisujejo otroke v prvi razred v ponedeljek, 9. februarja, ob 17. uri na sedežu šole.

UČITELJICE OŠ F.S.FINŽGARJA v Barkovljah, vabijo starše, ki vpisujejo otroke v prvi razred, na informativno srečanje, ki bo v ponedeljek, 9. februarja, ob 17.30 v šolskih prostorih.

UČITELJICE CELODNEVNE OSNOVNE ŠOLE Lojzeta Kokoravca - Gorazda iz Saleža-Zgonika vabimo starše bodočih prvošolcev na dan odprtih vrat, ki bo v torek, 10. februarja, od 15. do 16. ure na šoli v Zgoniku.

NIŽJA SREDNJA ŠOLA SV. CIRILA IN METODA (sedež pri Sv. Ivanu - glasbena smer in oddelek na Katinari - navadna smer) priepla dve informativni srečanji o delovanju obeh smeri, ki bo sta sredo, 11. februarja, ob 18. uri na sedežu pri Sv. Ivanu, Ul. Caravaggio 4 v Trstu in v četrtek, 12. februarja, ob 18. uri na sedežu na Katinari - Reška cesta 511. Vljudno vabimo starše petošolcev, da se srečanjem udeležijo.

UČITELJI OŠ JOSIPA JURČIČA v Devinu sporočamo, da bo informativno srečanje in dan odprtih vrat za starše, ki vpisujejo otroke v prvi razred v sredo, 11. februarja, ob 15.30 na sedežu šole.

ZDROŽENJE STARŠEV OŠ F. MILČINSKEGA organizira v sklopu projekta »Pridi z nami!« v soboto, 14. februarja, prvi sprehod po starem mestnem jedru, sv. Just in še marsikaj, 21. in 22. februarja pa dvodnevni pustni izlet z vlakom na Ptuj, ki bi ga združili z ogledom pustne

povorce in druženjem s kurenti, vključno z obiskom v garderobi kurentov, kjer se bomo z njimi pogovorili o pustnih šegah in navadah. Vabljeni otroci vseh starosti. Za prijave in dodatne informacije sem vam na voljo do 12. februarja na 320-2717508 (Tanja) ali framilcinski@gmail.com

DTTZG »ŽIGA ZOIS« vabi dijake tretjih razredov nižjih srednjih šol in njihove starše na dneve odprtih vrat. Profesorji in dijaki zavoda bodo na razpolago za informacije o šolskem vzgojno-izobraževalnemu načrtu in o življenju na šoli v petek, 13. februarja, od 17. do 19. ure in v soboto, 14. februarja, od 9. do 12. ure. Pričakujemo vas na sedežu (Vrdelska cesta 13/2) za trgovski oddelek in na podružnici (Canestrinjeva ploščad 7) za geometrski oddelek.

PEDAGOŠKI IN DRUŽBOSLOVNI LICEJ ANTONA MARTINA SLOMŠKA vabi dijake in starše na dan odprtih vrat v nedeljo, 15. februarja, od 10. do 12. ure. Obiskovalci si bodo lahko ogledali šolske prostore, profesorji pa jim bodo nudili vse potrebne informacije.

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO OPĆINE sporoča, da vpisovanja sprejema tajništvo od ponedeljka do petka od 8. do 14. ure. Tajništvo bo izjemoma odprto tudi v ponedeljek, 9. in ponedeljek, 16. februarja, do 16. ure, ter v soboto, 14. februarja od 8. do 13. ure.

DRŽAVNA SREDNJA ŠOLA SIMONA GREGORIČA v Dolini sporoča, da bo v ponedeljek, 16. februarja, ob 17. uri na sedežu šole informativni sestanek za starše učencev, ki obiskujejo peti razred osnovnih šol. Toplo vabljeni!

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO DOLINA na obvešča, da bodo v obdobju vpisovanja v osnovne šole in otroške vrte informativni sestanki potekali v naslednjih dneh: OV Mavrica Milje - 9. februarja, ob 16.30; OV Miškolin Boršt - 10. februarja, ob 16. uri; OV Kekec Boljunc - 10. februarja, ob 16. uri; OV Pika Novgavička Dolina - 11. februarja ob 16. uri; OV Palčiča Ricmanje - 12. februarja, ob 16.30; COŠ »M. Samsa« Domža - 9. februarja, ob 17.15; COŠ »A. Bubnič« Milje - 10. februarja, ob 16. uri; COŠ »F. Venturini« Boljunc - 10. februarja, ob 16.30; OŠ »P. Voranc« Dolina - 11. februarja, ob 16.15. Tajništvo sprejema prošnje za vpis vsak dan od 9. ure do 13.30; ob ponedeljkih do 16.30. Rok vpisovanja se zaključi 28. februarja.

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO OPĆINE sporoča, da dneve in urnike odprtih vrat: OŠ F. Bevk (Općine), 11. februarja, od 16. do 17. ure; OŠ Kajuh/Trubar (Bazovica) 10. februarja, od 16. do 17. ure; OŠ A. Černigoj (Prosek) 16. februarja, od 16. do 17. ure; OŠ S. Kirk (Križ) 11. februarja, od 16. do 17. ure; OŠ A. Čok (Općine) 11. februarja, od 10.30 do 11.30; OŠ E. Kralj (Trebče) 9. februarja od 10. do 11. ure; OŠ U. Vrabc (Bazovica) 12. februarja, od 11. do 12. ure; OŠ M. Štoka (Prosek) 10. februarja od 11. do 12. ure; OŠ J. Košuta (Križ) 9. februarja od 11. do 12. ure.

DIDAKTIČNA RAVNATELJSTVA IN NIŽJE SREDNJE ŠOLE S SLOVENSKIM UČNIM JEZIKOM sporočajo, da se bodo vpisovanja v otroške vrtce, osnovne šole in nižje srednje šole zaključile 28. februarja 2009.

8.2.2006

Zdaj gledamo z ogledalom, v uganki, takrat pa iz obličja v obličje.

1 Kor 13,12

Nadja Maganja Jevnikar

Ob tretji obletnici smrti drage žene in mame se bomo zbrali pri zadušnici v torek, 10. februarja, ob 19. uri v župnijski cerkvi v Sv. Križu.

Ivo, Peter, Ivan

8.2.2009

4.2.2007

Pavla Mljač vd. Stopar

Žarni pogreb bo v sredo, 11. februarja ob 14.15 v bazovski cerkvi.

Svojci

Bazovica, 8. februarja 2009

Pogrebno podjetje Alabarda - Općine

ZAHVALA

Mario Badalich

Iskrena hvala vsem, ki so se od dragega poslovili na njegov zadnji poti.

Svojci

Prosek, 8. februarja 2009

Kraško pogrebno podjetje Lipa

ZAHVALA

Mario Danieli

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki ste spremili na zadnji poti našega dragega, darovali v dobrodelne namene in nam izrekli sožalje.

Družina

Kontovel, 8. februarja 2009

ZAHVALA

Po pogrebu mojega predragega brata

Stojana Furlana

se iskreno zahvaljujem dobri gospesi Vesni Saksida za nesebično pomoč, gospodu župniku patru Janku, cerkvenim pevkam, zboru Fantje izpod Grmade, Marku Tavčarju za lepe poslovilne besede in številnim, ki so ga pospremili na zadnji poti.

Sestra in sorodniki

Mavhinje, Zagreb, 8. februarja 2009

Pogrebno podjetje Alabarda - Općine

ZAHVALA

Zdenka Marušič por. Peric

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste z nami sočustvovali in na katerikoli način počastili spomin naše drage.

Svojci

Štivan, 8. februarja 2009

Pogrebno podjetje Sant'Anna - Nabrežina

Zorka Leghissa vd. Mervic

Z ljubeznijo se te spominjajo

tvoji najdražji

Devin, 8. februarja 2009

ZAHVALA

Franc Trobec

Žalostno vest sporočajo

GORICA - Slovenski družbeni in politični delavci pisali prefektinji

Slovenčina čim prej na javnih napisih in znakih

Izvaja naj se tudi pravica do uporabe slovenskega jezika v odnosih s krajevnimi upravami in sodnimi oblastmi

MARIA AUGUSTA
MARROSU

BUMBACA

Slovenski izvoljeni predstavniki v goriških krajevnih upravah, predsednika občinske in pokrajinske konzulte za Slovence in predsednika primarnih organizacij SKGZ in SSO so na goriško prefektinjo Mario Augusto Marrosu skupaj naslovili pismo. V njem se najprej zahvaljujejo »za odlično posredovanje v zvezi z uporabo šumnikov in njihovim pravilnim zapisovanjem na osebnih dokumentih, pri vrsti glede zdravstvenih izkaznic, izkaznic z davčno kodo ter papirnatih izkaznic«. Prefektinjo pa predvsem opozarjajo na izvajanje 10. člena zaščitnega zakona 38/2001, ki nalaga rabo slovenčine na javnih napisih in v toponimih ter na katerem se nanaša odllok predsednika dežele Furlanije-Juliske krajine o vidni dvojezičnosti.

»Omenjeni zakonski člen določa, kot je zapisano v odloku, uporabo slovenskega jezika na nazivih javnih uradov, na uradnem naslovнем papirju, na splošno na vseh javnih nazivih in grbih, kot tudi pri topomastiki in cestnih oznakah. S tem v zvezi želimo opozoriti, da si goriški občani slovenske narodnosti pričakujejo čim hitrejše izvajanje v goriški občini, in sicer v mestnih četrtih Štandrež, Pevma, Štmaver, Oslavje in Podgora, ki so imenovane v odloku. V tem smislu smo goriškega župana pozvali, naj potrebne finančne postavke vključi v občinski proračun za leto 2009, saj slovenska narodnostna skupnost že preveč let pričakuje polno izvajanje zaščitnega zakona, ki je bil odobren leta 2001.«

Podpisniki opozarjajo prefektinjo tudi na 8. člen zakona 38/2001, »ki določa uporabo slovenskega jezika v javni upravi oz. priznava pravico do uporabe slovenčine v odnosih s krajevnimi upravami in sodnimi oblastmi, kot tudi s podjetji, ki nudijo javne storitve. Isti člen določa tudi uporabo slovenskega jezika pri razobejanju javnih objav in obvestil povsod tam, kjer to nalaga četrta člen istega zakona. Prav tako nujno je, da pride čim prej do polnega izvajanja določil omenjenega člena, da se izognemo omejevalnim tolmačenjem, ki niso v skladu z duhom zakona 38/2001.« Pismo tako zaključujejo: »Vse to si seveda pričakujemo z namenom dodatnega utrjevanja sožitja med različnimi goriškimi kulturnimi in obogativite večnarodnostne podobe našega mesta. Prepričani smo, da bo čimprejšnje udejanjanje tega odloka doprineslo še večji ugled republike Italije in sodobnejše prijeme na teritoriju goriške pokrajine in občin, kjer živijo Slovenci.«

Po pismu so se podpisali predsednik SSO Gorica in hkrati predsednik rajonskega sveta Podgora Walter Bandelj, goriški predsednik SKGZ Livio Semolič, oddobnik goriške pokrajine Mara Černic, oddobnik in svetnik goriške pokrajine ter go-

GORICA - Do pomladja začetek pomembnih del v mestu

Pet novih gradbišč

V triletnem načrtu jasli v ulici Rocca in popravilo šole v ulici Brolo - Za obnovo cest 1.640.000 evrov

Po goriškega mestnega centra bodo pred pomladjo zasedla gradbišča. V prihodnjih mesecih, je zagotovil vodja goriškega tehničnega urada za javna dela Ignazio Spanò, se bo namreč v mestnem središču začelo kar pet večjih posegov, ki bodo potekali vzporedno z urejanjem Travnika.

Prva bo na vrsti ulica Monache, kjer bodo gradbišče postavili ta teden, morda že jutri, če bo vreme to dopustilo. »V živo bodo dela stopila najkasneje do 16. februarja,« je povedal Spanò, po katerem bodo kmalu začeli z deli tudi v ulici Garibaldi, v Raštelu in v ulici Coccovia. V nekaj mesecih bodo gradbena podjetja zasedla tudi trg sv. Antona in južni vhod v mesto, ki povezuje štandreško krožišče z ulico Terza Armata. Ob tem, je še dodal vodja tehničnega urada, bodo stekla dela na stadionu Fabbretti in na tovornem postajališču (drugi sklop). V prihodnjih mesecih bo ne nazadnje prišlo tudi do delne ureditve struge Potoka.

Ob že dodeljenih javnih delih sta Spanò in župan Ettore Romoli včeraj predstavila triletni načrt posegov, ki ga je na zadnjem zasedanju odobril občinski odbor. »Nekateri posegi, ki so vključeni v planu, so že financirani, za druge pa še nimamo na voljo denarja,« je povedal župan. V triletnju je na primer predviden kar 8.800.000 evrov načrta za popravila šolskih stavb v občinski lasti. Sredstva so že predvidena za nekatere pomembne posege, kot je posodobitev šole v ulici Mascagni (1.150.000 evrov), za ureditev slovenskih otroških jasli v ulici Rocca, ki naj bi začele delovati v šolskem letu 2010-2011, in za ureditev pritlične hale osnovne šole Oton Župančič v ulici Brolo. »Trenutno je v teku preverjanje ponudb iz izdelavo načrta osnovne šole v ulici Brolo, pred koncem leta pa bi bili že odobreni na-

Po napovedih občinske uprave bo ulico Monache z jutrišnjim dnem zasedlo gradbišče

BUMBACA

črti. Računamo, da bomo z deli lahko začeli prihodnje leto,« je povedal Spanò.

V prekvalifikacijo in popravilo cest, pločnikov in razsvetljave po zahodnih rajonskih svetov bo samo v tekom letu vloženih 1.640.000 evrov. V triletni plan je bila vključena tudi potreba po obnovi viadukta pred Ločniškim mostom, kjer je ob koncu decembra popustil dilacijski spoj. Okvirno bi bilo treba v poseg vložiti pol drugi milijon evrov, ki pa še ni na razpolago. V planu so med že finančiranimi posegi predvidene tudi ureditev parkirišč v Štandrežu, izgradnja cestne povezave med državno cesto 56 in Mošem, ter izgradnja nove

ceste, ki bo peljala v novo goriško bolnišnico. Denar je na voljo tudi za obnovu drevoreda D'Annunzio in delno obnovo Verdijevega korza, brez finančnega kritja pa ostajajo posodobitev obeh korzov, grajskega nasejala in trgov, kot so trg Budal, Tommaseo, itd. V načrtu je tudi izgradnja parkirišča v ulici Manzoni, ki ga bodo uredili s pomočjo zasebnega kapitala, še daleč pa izvede zaključek postopka za izgradnjo podzemnega parkirišča na Battistijevem trgu. Triletni plan javnih del ne nazadnje predvideva tudi milijon in pol evrov za območje Štmavra, ki je podprtveno plazovom in usadom. (Ale)

riški občinski svetnik Marko Marinčič, goriški občinski svetniki Marinka Korsič, Silvan Primosig, Božidar Tabaj in Aleš Waltritsch, predsednik rajonskega sveta Pevma-Štmaver-Oslavje Lovrenc Persoglia in predsednik rajonskega sveta Štandrež Marjan Brescia ter še Peter Černic, predsednik slovenske konzulte pri goriški pokrajini, in Ivo Cotič, predsednik goriške občinske konzulte za Slovence.

Pismo najbolj reprezentativnih predstavnikov goriških Slovencev je posledica srečanju in pogovorov v manjšini, namen katerih je bil spodbuditi složno in enotno nastopanje, ko gre za udejanjanje zaščite in reševanje konkretnih težav celotne narodnosti skupnosti.

GORICA - V Feiglovi knjižnici

Trinkov koledar posvečen Reziji

Naslednji petek ob 18. uri se v Feiglovi knjižnici v Gorici obeta zanimivo srečanje, ki ga organizator SKGZ, ZSKD in knjižnica prirejajo v znamenju čim tesnejšega sodelovanja med goriškimi in beneškimi rojaki, a tudi iz solidarnosti do Luija Negra, ki je bila pred nedavnim tarča hudih napadov zaradi svojega udejstvovanja v prid rezijanske kulture.

Rojaki v videmski pokrajini se morajo sicer stalno, čeprav v različnih okoliščinah, soočati z bolj ali manj grobimi kritikami tistih, ki jih slovenski izvor priimka, besede ali pesmi moti oz. ga kljub znanstveni razlagi odkrito in neosnovano odvraca. Domačini, kulturni delavci in ustvarjalci iz vsega obmejnega pasu videmske pokrajine in iz Posočja pa so prepricani v skupni kulturni prostor, kar vsako leto udejanjajo z objavo Trinkovega koledarja, ki izhaja pri istoimenskem društvu. Predstavitev izredno bogatega zbornika bo pravzaprav rdeča nit petkovega srečanja, na katerem bodo udeleženci spoznali marsikatero zanimivost o zgodovini, a tudi o aktualni kulturni ponudbi, o narečni ustvarjalnosti, o vprašanju meje in ponenu njenega padca ter o novih sanjah in pobudah, ki jih je ta zgodovinski dogodek sprožil. O vsebinu bo spregovorila urednica Lucia Trusgnach, poseglpa bo tudi Luigia Negro, predvsem kar zadeva Rezijo, ki ima v letošnjem zborniku posebno mesto. Prisotna bo tudi pesnica Silvana Paletti.

Skratka, zanimiv večer, ki ga bosta uvelda gojenca Glasbene matice, flavtista Valentina Nanut in Rok Marinič iz razreda Olge Sosič.

ZSKD - Poziv na proslavo

Vsi v Čedad

Danes ob 16.30 slovenski kulturni praznik

»Znamo biti skupnost, ki se vsaj v slavnostnih trenutkih združi in si izreče medsebojno prijateljstvo in solidarnost?« S temi besedami, ki sta si jih izposodila pri Aceetu Mermolji, pozivata goriška predsednica ZSKD-ja Vesna Tomšič in predsednik ZSKD-ja Tržaško Aleksander Coretti k udeležbi na slovenskem kulturnem prazniku, ki bo potekal danes ob 16.30 v gledališču Ristori v Čedadu.

»Ace Mermolja je v svojem Ogledalu na Primorskem dnevniku 4. februarja opozoril na dejstvo, da bomo letos Slovenci v Italiji imeli tri Prešernove proslave. S tem smo pustili beneške Slovence same s svojimi skupinami in nalogi, da sami napolnijo veliko dvorano gledališča Ristori,« sta opozorila Tomšičeva in Coretti ter nadaljevala: »Ker se tudi na ZSKD sprašujemo, ali znamo biti Slovenci skupnost, ki si vsaj v slavnostnih trenutkih izreče solidarnost, smo se odločili, da bomo prosili za pomoč prav vse. V Čedad vabimo predsednike, odbornike, člane naših društev in vse prijatelje, ki jim je naša beneška skupnost pri srcu. Radi bi se množično peljali v Čedad in pokazali Benečanom, da smo skupnost, da se v slavnostnih trenutkih lahko združimo, da se ne puščamo na cedilu, da niso sami.«

Predstavniki ZSKD-ja vabijo goriške Slovence, da se jim danes ob 15.30 pridružijo pred Kulturnim domom v ulici Brass v Gorici, od koder se bodo skupaj odpovedali proti Čedadu.

ACROSS THE BORDER

koncert

ANTIDOTUM TARANTULAE

Torek, 10. februarja, ob 20.45
v Kulturnem domu v Gorici (Ul. I. Brass, 20)

Info in predprodaja: Kulturni dom Gorica (tel. 0481 33288).

GORICA - Javna razprava o vlogi komunistov po desetletni diaspori

»Na evropske in upravne volitve z enotnimi listami«

V Italiji pravi državni udar - Do enotnosti s samokritiko in vrnitvijo h koreninam

ŠOLA - Semolič Dobr začetek

Podpora deželnemu komisiju

Podpora deželnemu komisiju za slovenske šole izreka Livio Semolič, predsednik Slovenske kulturno gospodarske zveze za Goriško.

»Podpora zasluži komisija za svoja prizadevanja pri iskanju najboljših rešitev v korist slovenske šole v okviru vsedržavnih norm in za izbiro o vertikalizaciji oz. ustanovitvi večstopenjske šole v Goriči, kar je bila tema razprav na večkratnih srečanjih, na katerih so sodelovali vsi zainteresirani akterji. K temu je nedvomno prispevalo tudi dejstvo, da smo predvsem prvemu takšnemu srečanju posvetili precejšen medijski poudarek. Izkazalo se je, da je to bila prverna poteza, ker je na takšen način problematika šolske ureditve prišla v javnost in prišla so v javnost tudi posamična stališča,« pravi Semolič. »Presenečajo pa me nekatere reakcije proti izbiram omenjene deželne komisije, še posebno tiste, ki skušajo celo delegitimirati ta organ, ki je predviden po zaščitnem zakonu. Čudi me hkrati poskus ločevanja njenih članov po pokrajinskih pripadnosti. Ko bi takšen pristop deželnih svetnikov dejansko sprejeli, bi ravno od njiju pričakovali, da ne odločata in glasujeta za tiste izbire, ki ne zadevajo izključno tržaške stvarnosti,« opozarja Semolič in tako zaključuje: »Prepričan sem, da dosedanje delo deželne komisije lahko predstavlja dober začetek za nadaljnje korake. Le-ti morajo nujno iti v smer iskanja najboljših rešitev, ki jih v okviru italijanskega šolskega sistema dobimo za manjšinsko šolstvo v primarno korist uporabnikov, in sicer učencev in dijakov.«

Člani in somišljeniki komunističnih strank na petkovem javnem srečanju v mali dvorani Kulturnega doma

BUMBACA

»Enotnost komunistov v Italiji je danes nujno potrebna. Absolutno potrebna je tudi ena sama komunistična lista za evropske volitve, ki pa ne sme biti le volilno zavezništvo, ki ji diaspora komunistov ne bo verjela, temveč verodostojna stranka, ki je pravljena na razredni boj in bo kos današnjemu času, napadom na delavce in na demokracijo, ki ji grozi pravi državni udar vladne garniture.«

To smo slišali na petkovem javnem razpravi v Kulturnem domu, ki jo je na temo vlogo komunistov in levega predstavila v Gorici komunistična revija L'Ernesto. Mala dvorana se je napolnila, med udeležencami je bilo nekaj znanih obrazov iz vse dežele, pa tudi skupina Slovencev, med katerimi sta izstopala Stojan Spetič in Bruna Zorzini. Nagovorili so jih Pio De Angelis iz deželnega tajništva SKP, Jacopo Venier iz državnega vodstva SIK, bivši načelnik senatorev SKP Giovanni Russo Spena in Fosco Giannini, član državnega vodstva SKP in direktor L'Ernesta. Sedeli so za mizo, na katero so razobesili, eno poleg druge, zastavi SKP in SIK. S srečanja na namreč izšel močan poziv k ponovni enotnosti komunistov. »Tovarishi iz obeh strank so že na poti enotnosti, saj enako občutijo socialne krivice in proti njim enako reagirajo, to pa pomeni, da prehitujejo strankina vrhova. Zdi se, kot da bi bila ločevanja v stranki in odcepitve nekaj umetno povzročenega,« je po-

udaril Giannini, ki je za svoje pozive k enotnosti požel aplavz. Prisotni pa so zaploskali tudi deželnemu predstavniku Kritične leve, Fabiu Feriju, ko je dejal, da bi bilo treba začeti pri iznicičtvu strankarskih vrhov. Pozval pa je tudi k izstopu komunistov iz levi-sredinskih krajevnih uprav v Italiji, »ki dela reakcione izbire.«

V prvem delu javnega srečanja je De Angelis ugotovljal, da je kapitalistični sistem v globoki krizi, kar potruje pravilnost komunistične družbene analize: »Berlinški zid ni pokopal komunizma, za nov začetek pa sta potrebni samokritika in oživitev enotnosti, zato da bomo lahko odbili napade na socialno državo, demokratične institucije in delavstvo.« Vprašal se je, kakšen smisel imajo danes štiri komunistične stranke v Italiji, in dodal, da je čas, da se komunisti vrnejo pod isto streho, kjer ni več prostora za personalizme in kjer bo demokracija oprijemljiva. Venier je poudaril, da Italija doživlja dramatičen trenutek, da je vladno ukrepanje v zadavi Eluane Englaru pravi državni udar. Opozoril je na rasizem, ki vznemirljivo narašča in ima vedno bolj obraz fašizma, in na ameriški imperializem, ki neti vojne, a je na svojem osvaljskem pohodu našel ovire. »Hvaležni moramo biti odpornikom.« Zaradi tega je kapitalistični sistem zašel v krizo, »a ne smeemo dovoliti, da bomo posledice plačevali vsemi. Venier soglaša, da bo samokritika privedla do

enotnosti komunistov, ta pa je nujno potrebna že na letošnjih evropskih volitvah: »Zaradi 4-odstotnega praga nam zdrava pamet naroča sestavo skupne liste. Morali pa bomo biti oprezni, ker nas bo Demokratska stranka poskušala onesposobiti.«

Tudi Russo Spena trdi, da je sedanjih trenutek prelom in odločilen za preživetje demokracije v Italiji, kjer je državni poglavar na muhi avtoritarnega režima. Posebej je še izpostavljal »državni rasizem«, ki ga uvaja notranje ministrstvo z ukrepi proti priseljencem, kar ima seveda posledice za gospodarstvo in delavstvo. »Postaviti se moramo tudi na stran sindikata CGIL, ki doživlja hude napade. Zato se moramo vrniti - tako Russo Spena - h koreninam najboljšega marksizma. Mislim, da bomo obnovili enotnost komunistov, čeprav še nem, kako. Pot je morda ta, da se stavimo skupno listo s kandidati iz vrst sindikata in družbenih gibanj. Imenovan bi jo protikapitalistična komunistična lista.«

V razpravo je vstopil tudi Stojan Spečič. Zbrane je najprej pozdravil v slovenščini in spomnil, da »smo v Kulturnem domu, ki je za levico velikega pomera, tu smo se večkrat zbrali.« Zavzel se je za enotnost, ki se mora odražati tudi na letošnjih volitvah v deželi FJK, kjer se obnavlja kakih sto krajevnih uprav. »Nastopiti moramo enotno. Na listah naj ne bo več dveh ali treh simbolov s srpom in kladivom!«

GORICA - Inovativen pristop poučevanja slovenščine za vzgojiteljice vrtcev

Z gibanjem ponotranjamо jezik

Tečaj vodi Aldo Rupel - »Dosegel bo svoj namen, če bodo vzgojitelji pristop učenja jezika s pomočjo gibov uvajali kot dopolnilo učnega programa«

BUMBACA

V drugi polovici januarja je za vzgojiteljice slovenskih vrtcev goriškega diktičnega ravnateljstva stekel še drugi del izobraževalnega tečaja, namenjenega inovativnim oziroma drugačnim metodam poučevanja slovenskega jezika za predšolske otroke. Vodi ga Aldo Rupel, pedagog z večletnimi profesionalnimi izkušnjami ravno na tem področju.

V organizacijo šestnajst ur trajajočega tečaja z gesлом Sto besed s pomočjo gibov, ki se ga je udeležilo triindvajset vzgojiteljic, se je usmerilo goriško diktično ravnateljstvo z namenom, da bi izboljšalo svojo vzgojno-izobraževalno ponudbo in se obenem otrešlo splošno znanih ugotovitev, iz katerih izhaja, da poznavanje slovenskega knjižnega jezika med otroci upada. Pomanjkljivo poznavanje osnovnega jezika se zaskrbljujoče pojavlja ob prestopu otroka v višje srednje šole, kjer se radikalno spremeni pedagoške metode poučevanja. Neustrezeno poznavanje jezika in nerazumevanje pojmov ima posledice pri dojemaju učnih vsebin in pri sporočanju.

Ciklus lekcij, ki potekajo v goriških vrtcih, se pravkar izteka, zato smo Rupla zaprosili, naj pojasni prednosti in rezultate »gibalnega« pristopa pri poučevanju slovenščine.

Kaj sploh je učenje jezika s pomočjo gibanja?

Tečaj želi vzgojiteljem prikazati di-

daktiko in metodiko, s katero je na temeljih psihomotorike mogoče otrokom posredovati jezikovna znanja na vseh ravneh, od fonemskih partikularizmov do logičnega povezovanja besed s pojmi v človekovi dimenziji časa in prostora. Med gibanjem se v človeku oziroma otroku sproži znatna empatična napetost. V takih situacijah preseže fazo, v kateri jezik dojame zgolj mnemonično, in ga fizično ponotranja.

Kako poteka tovrstna didaktika?

Osnovno izhodišče je povezava med jezikovnim in telesnim izražanjem. Vzgojitelj se mora ob uporabi jezika skladno gibati. otroci med samim gibanjem kot je počep, hoja po petah ali sončno poskakovanje, če se omejimo na povsem začetne pristope, ponavljajo besede in stavek s katerimi dejansko komentirajo svoje gibe. Besede, ki poimenujejo predmete in tudi pojme se preko gibalne dejavnosti globlje vtisnejo v otrokov zavest. Na primer stavek »žaba skakuje v mlakužo« si bo otrok laže zapomnil, če se bo sam poistovetil z žabo in prisakljal v mlakužo, ki jo nadomestimo z blazino. V tem primeru bo otrok v igri interiniziral dve fizični entiteti samostalnik žaba in mlakuža obenem pa si bo lahko na preprostejši način zapomnil slovenščina pravila in prišel do zaključka, da žaba skakuje v mlakužo in napisel se znajde v mlakužu.

Čiščenje odpadu

Za današnji dan napovedana čistilna akcija bregov reke Soče od državne meje do pevmskega mosta odpadu. Vodostaj Soče je namreč tako visok, da je voda zala bregove in je torej čiščenje nemogoče. »Prihodnjo nedeljo, 15. februarja, bomo čistili bregove Vipave, tako da bomo čistilno akcijo na Soči priredili zadnjo nedeljo februarja ali pa v začetku marca. Točen datum bomo določili v prihodnjih dneh,« je v imenu prirediteljev povedal Walter Princi, goriški predstavnik v deželnem odboru ribiškega zavoda ETIP.

Proslava danes na Vrhu

V dvorani kulturnega centra Danica bo danes ob 18. uri Prešernova proslava. Kulturni program bodo oblikovali dramaška skupina Opatje selo s komedioj Roditeljski sestanek, dekliška pevska skupina Bodeča neža in otroci animacijske skupine Danica z recitalom in baletom.

Brandolin edini kandidat

Jutri ob 18. uri bodo na sedežu goriške zveze CONi izvolili predsednika. Edini kandidat je današnji predsednik Giorgio Brandolin.

»European dialogue«

Jutri ob 12. uri bodo v prostorih državne knjižnice v Gorici odprli fotografsko razstavo »European dialogue«, ki bo na ogled do 27. februarja. Razstavljeni bodo dela udeležencev natečaja Venice international photo contest.

Športnik Goriške 2008

V organizaciji Športne zveze Nova Gorica se bo jutri ob 18.30 uri v prostorih diskoteke Marco Polo v Novi Gorici začela športna zabavna prireditev Športnik Goriške 2008. Podelili bodo priznanja za športne dosežke v vseh kategorijah in proglašili najboljšega športnico, športnika ter športni kolektiv za leto 2008, dolgoletni športni delavci pa bodo prejeli Bloudkove značke. (nn)

Brezplačen vodení ogled

Danes bo na goriškem gradu brezplačen vodení ogled razstav, ki jih je občinska uprava priredila ob 90. obletnici konca prve svetovne vojne in zasedbe Gorice s strani italijanskih vojakov. Skupinski ogled razstav »1918: la vittoria«, »Il castello di Gorizia nella Grande Guerra 1915-1918« in »Italico Brass, reporter della Grande Guerra«, se bo začel ob 15. uri pred vhodom v grad.

GORICA - Na pokrajini predstavili šesti Posoški pust

Šest sprevodov in na tisoče pustarjev

V Sovodnjah že prijavljenih osem vozov, dvanajst skupin in dve godbi

Pustni sprevodi in prireditve v goriški pokrajini bodo tudi letos pisani in množični. Včeraj so v pokrajinski palaci v Gorici predstavili spored 6. Posoškega pusta in napovedali, da bo na tisoče pustarjev kljub recesiji in krizi poskrbelo za veselo vzdružje na šestih sprevodih, ki bodo potekali od sobote, 14. februarja, vse do torka, 24. februarja. »Zaradi sodelovanja raznih pustnih druženj in ustanov je Posoški pust lahko v zgled drugim prireditvam. S skupno promocijo in organizacijo so namreč pustne prireditve postale odmevnješ, tako da njihov uspeh presega meje goriške pokrajine,« je med včerajšnjo predstavljivijo sprevodov podarila pokrajinska podpredsednica Roberta Demartin. Za njo so spregovorili prireditelji posameznih prireditiev in kot prvega predstavili gradeški pustni sprevod, ki bo na sporedu v soboto, 14. februarja, in na katerem bo nastopilo deset pustnih skupin. V nedeljo, 15. februarja, bo sprevod po goriških ulicah, na katerem so doslej napovedali svojo prisotnost pustarji z devetimi vozovi in dvanajstimi skupinami. V soboto, 21. februarja, bo sprevod desetih pustnih sku-

pin v Ronkah. V nedeljo, 22. februarja, bosta pustni povorki v Romansu, kjer se je doslej vpisalo 6 vozov in 9 skupin, in v Sovodnjah, kjer pustovanje prireja društvo Karnival. »Dosej je vpisanih osem vozov in se pogovarjam še za devetega. Ob tem bo še dvanajst skupin in dve godbi na pihala,« je pojasnil predsednik društva Karnival Luka Pisk. V Sovodnjah bodo med drugim prišli tudi vozova iz Šempetra oz. Nove Gorice, skupini iz Kobariša in Škofje loke ter škofjeloški pihali orkester.

Posoški pust se bo zaključil s 125. tržiškim sprevodom, na katerem bo sodelovalo 12 vozov in 15 skupin. V Tržiču bodo prišle po ena skupina iz Slovenije, Švice in mesta Rieti, posebno pričakovana pa vlada za skupino brazilskega plesalka - seveda razgaljenih, če ne bo preveč miraz. Tržiški pust se sicer letos začenja v četrtek, 19. februarja, ko bodo na trgu Republike namestili ogrevan šotor, v katerem bo zvečer nastopila skupina White Queen. V petek, 20. februarja, bo koncert skupine Xpress, zatem bo nastop komika iz oddaje Zelig Leonarda Manare. V soboto, 21. februarja, bo gostja večera

bivša »velina« Veridiana Mallman, do 3. ure ponoči bosta plošče vrtela DJ Enzo Zippo in Master Dee. V nedeljo, 22. februarja, bo koncert skupine Cobra. Vsak popoldan bo animacija za otroke. V Sovodnjah se bodo pustna praznovanja začela v petek, 20. februarja, ko bo pod pokritim šotorom ples s skupino New York, medtem ko bodo v soboto, 21. februarja, na potezi člani slovenske rock skupine Kingston. Po pustni povorki, ki bo kot rečeno na sporedu v nedeljo, 22. februarja, bo nastopila skupina The Maff.

Zmagovalec Posoškega pusta bodo nagradili 19. marca v Romansu. Voz, ki se bo udeležil več povork in bo skupno zbral največ točk, bo prejel 1.000 evrov, pruvrščena skupina pa 500 evrov. Prireditelji pustovanj so med včerajšnjo predstavljivijo obžalovali, da letos zaradi pomanjkanja primerne hale ne bodo zgradili vozu v Štmavru in da se bodo torej Štmavri udeležili sprevodov zgolj kot skupina. Po besedah prirediteljev povorka je bil namreč v zadnjih letih voz kulturnega društva Sabotin vedno med najlepšimi in je trikrat zaporedoma osvojil prvo mesto na skupni lestvici Posoškega pusta.

DOBERDOB - Večer o raku na pljučih

Odpoved kajenju in zdrava hrana učinkovita preventiva

Alessandra Bearz in Simon Spazzapan, zdravnika iz Aviana

BUMBACA

GORICA - Slovenski kulturni praznik Dijaškega doma in Kulturnega doma

Proslava ni več mala

Pred polno dvorano gojencev in njihovih staršev je zaigral simfonični orkester novomeške glasbene šole

Kristina Knez nagovarja občinstvo pred začetkom koncerta, za njo, na odru, novomeški orkestraši

FOTO B. PRINČIČ

ŠTMAVER - Praznovanje sv. Valentina v polnem teku

Množično in veselo

V petek pod šotorom množica mladih in manj mladih - Danes vrhunc z mašo, briško godbo in ansamblom Mega Mix

V Štmavru se je v petek začelo tridnevno praznovanje sv. Valentina v organizaciji društva Sabotin. Ob 20.30, ko bi se moral začeti nastop skupine Simplex, so bili v ogrevnem šotoru le prireditelji in nekaj domačinov, ki so že bili zaskrbljeni zaradi maloštevilnih gostov. V nadaljevanju večera so na začetno zaskrbljenost kmalu pozabili, saj se je množica ljudi neprestano - in neprtičkovano - večala. Šotor se je okrog 22. ure napolnil in začel se je pravi »žur«, ki se je ob zvokih skupine The Maff nadaljeval do poznih ur. Mladi in manj mladi so v Štmaveri prišli od Jamelj do Doberdoba do Števerjana in iz sosednjih vasi v Sloveniji, tako da so bili prireditelji seveda zadovoljni med drugim so izpraznili 11 sodčkov piva ob 12, ki so jih imeli na razpolago, tako da so moralni včeraj zjutraj po novo zalogo. Tudi sinoči je bilo veselo.

Praznik bo danes dosegel vrhunc. Kioske s pijačo, jedmi na žaru in štruklji bodo odprli že ob 10. uri. Ob 14.30 bo v vaški cerkvi maša, po maši ob 15.30 pa bo od cerkve do prireditvenega prostora prikorakala godba na pihala Goriška Brda. Od 18. ure dalje bo igral ansambel Mega Mix.

BUMBACA

Združenje prostovoljnih krvodajcev iz Doberdoba je 22. januarja priredilo na sedežu kulturnega društva Jezero okroglo mizo na temo preprečevanja in zdravljenja raka na pljučih, ki se ga je udeležilo lepo število domačinov, pa tudi poslušalcev iz okoliških vasi. Doberdobsko krvodajalsko združenje se podobnim tematikam pogosto posveča, tako da so tovrstna srečanja postala prava stalnica. Tokratna gosta sta bila zdravnika Simon Spazzapan in Alessandra Bearz, zaposlena v onkološkem centru in Avianu.

Uvodni pozdrav in predstavitev predavateljev sta bila zaupana Maji Jarc, tajnici doberdobske krvodajalske sekcije. V imenu organizatorjev je spregovoril Aldo Jarc, predsednik doberdobskega krvodajalcev, ki se je za prisotnost posebej zahvalil doberdobskemu županu Paolu Vizintinu in mu preustil besedo za krajski pozdrav.

Simon Spazzapan, ki vodi zdravniško ekipo v hospicu Via di Natale in je zdravnik onkološkega oddelka Medica C, je povzel nastanek in razvoj rakavih bolezni, posebaj pa je izpostavlje dodežke in raziskovalne napredke na področju zdravljenja. Njegova kolegica Alessandra Bearz, zdravnica onkološkega oddelka Medica A, se je osredotočila na problematiko pljučnega raka, pri čemer je opozorila na pojavnost rakastih obolenj na delovnih mestih, kot so lajdajelnice in pristanišča. Vse to je Goriški dobro znano, saj je v državnem vrhu po smrtnih zaradi azbesta. Bearzova je še poudarila, da učinkovita preventiva proti raku na pljučih sta odpoved kajenju in zdrava prehrana. Predavanje sta gosta pospremila tudi z bogatim slikovnim gradivom. Ob koncu so jima prisotni ljudje postavili veliko vprašanje, saj je problematika rakastih obolenj boljča in močno občutena. (ac)

GORICA - V torek v centru Bratuž

Tekmujejo mladi glasbeni talenti

V torek, 10. januarja, se začenja Reško tekmovanje mladih glasbenikov Primorske, ki ga vsako leto prireja Zveza primorskih glasbenih šol. Letos bodo tekmovali kitaristi, komorne skupine s pihali, godalci in harfisti. Predstavili se bodo v treh različnih krajinah, in sicer v Gorici, Postojni in Kopru. Tekmovanje v kitaristi in komornih skupinah s pihali bo v torek z začetkom ob 9.30 v komorni dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž; kitaristi bodo tekmovali v doboldanskem času, v popoldanski pa z začetkom ob 15. uri bodo zaigrale skupine s pihali. Vzporedno bodo godalci tekmovali v Postojni, v sredo pa harfisti

na Glasbeni šoli Koper. Na goriško tekmovanje se je prijavilo trinajst kitaristov v 1.A, 1.B in 1.C kategoriji in šest komornih skupin. Mladi glasbeniki prihajajo iz glasbenih šol Ajdovščina, Ilirska Bistrica, Koper, Nova Gorica, Postojna, Sežana, Tolmin in iz goriškega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel, ki je tudi organizator prireditve. V torek ob 12.30 bo organizator podelil priznanja in nagrade kitaristom, ob 16.30 pa komornim skupinam. Najboljši tekmovalci bodo za nagrado lahko tudi snemali svoje izvajanje za Radio Koper. Prireditve je javna, zato lahko prisluhnejo mladim talentom vsi ljubitelji glasbe.

Petkov večer pod ogrevanim šotorom

NOVA GORICA Plesalci tekmujejo

Nova Gorica bo letos prvič gostila tekmovanje mladih slovenskih baletnih plesalcev. Tekmovanje, deveto po vrsti, se je začelo včeraj, po napovedih organizatorja - komisije za glasbeno in baletno tekmovanja v Sloveniji (TEMSIG), bo sodelovalo 56 plesalcev. Zadnjič nastop s podelitevijo na grad bo danes ob 19.30 v Slovenskem narodnem gledališču Nova Gorica. Tekmovalci prihajajo iz vse Slovenije, ocenjevala jih bo petčlanska žirija, v kateri so umetniki iz Slovenije, Hrvaške in Avstrije; to so Sonja Kastl, Mateja Rebolj, Rado Kralanovič, Peter Pustišek in Ljiljana Keča Rošker. Oceničevali bodo tehnične kvalitete tekmovalcev, muzikalnost, stil in umetniški vtis.

Tekmovanje je biloinalno in se ga lahko udeležijo vsi mladi baletni plesalci in plesalke, ki se izobražujejo v glasbenih in baletnih šolah, srednjih glasbenih in baletnih šolah, učenci slovenskih glasbenih in baletnih šol v zamejstvu, slovenski državljanji, ki študirajo na visokih šolah v tujini in zasebniki, državljeni Republike Slovenije. Vsi tekmovalci morajo imeti slovensko državljanstvo, izjema so le tuji, ki se izobražujejo in so umetniško aktivni v Sloveniji.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
MARZINI, korzo Italia 89, tel. 0481-531443.

DEŽURNA LEKARNA V ŠLOVRENCU
SORC, trg Montesanto 1, tel. 0481-80023.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
BRAČAN (FARO), ul. XXIV Maggio 70, tel. 0481-60395.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
REDETTORE (Ternoviz), ul. IX Giugno 36, tel. 0481-410340.

DEŽURNA LEKARNA V ZAGRAJU
LUCIANI, ul. Dante 41, tel. 0481-99214.

Gledališče

NIZ VESELOIGER LJUBITELJSKIH ODROV ISKRIVI SMEH, NA USTIH VSEH v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici: v petek, 13. februarja, bo ob 20.30 gledališka predstava Kaj bodo rekli ljudje Bransilava Nušiča v režiji Jožeta Hrovata v izvedbi dramskega odseka PD Štandrež.

V SLOVENSKEM NARODNEM GLEDALIŠČU NOVA GORICA bo v torek, 10. februarja, ob 20. uri koprodukcija z Gledališčem Koper Duohtar pod nas! Iztoka Mlakarja.

V OBČINSKEM GLEDALIŠČU V TRŽIČU bo v torek, 10. februarja, ob 20.45 koncert violončelista Stevena Isserlisa in pianista Ollijsa Mustonenja; informacije

Kam po bencin

Danes so na Goriškem dežurne naslednje bencinske črpalki:

GORICA
AGIP - Ul. Crispri 14
AGIP - Ul. Lungo Isonzo
SHELL - Ul. Aquileia 20
ESSO - Ul. Trieste 106

FARA
ERG - Ul. Gorizia 109

MEDEA
ESSO - Most na Birši, na državnih cesti 305 km 3+

TRŽIČ
AGIP - Ul. Valentinis 61
AGIP - Ul. S. Polo
ESSO - Ul. I Maggio, 59

ŠKOCJAN
ESSO - Državna cesta 14 (Pieris)

STARANCAN
SHELL - Ul. S. Canciano 11

KRMIN
TAMOIL - Državna cesta 56 km 21

FOLJAN
IP - Ul. III Armata 58

GORICA - Natečaj Najboljša ženska

Jutri bo zapadel rok za sodelovanje na literarnem natečaju Glas žensk, ki ga razpisuje goriška pokrajina v sodelovanju z novogorško občino. Letošnja tema je »Najboljša ženska«; elaborate v slovenskem ali italijanskem jeziku je mogoče še jutri oddati v uradu za protokol na sedežu goriške pokrajine (korzo Italia 55 v Gorici) oziroma na oddelku za družbene dejavnosti novogorške občine (trg Edvarda Kardelja 1). Prispevki v prozi (povesti, pisma, dnevnik, scenografije, gledališka dela), ki še niso bili objavljeni, morajo biti napisani na pisalni stroj ali računalnik, obsegajo pa lahko največ 4 strani (30 vrstic na vsaki strani). Prispevki je treba oddati v 8 izvodih. Natečaja se lahko udeležijo višješolke in ženske nad 30. letom starosti. Razpis za natečaj je na razpolago na spletni strani pokrajine www.provincija.gorizia.it in novogorške občine www.nova-gorica.si.

Letos so povečali število nagraj; novost predstavlja denarna nagrada za najboljši elaborat z vsake posamezne šole in nagrada za višješolski zavod, ki bo sodeloval z najvišjim številom udeležen.

pri blagajni gledališča (tel. 0481-494369).

GLEDALIŠKA SKUPINA QUEI DE SCALA SANTA bo danes, 8. februarja, ob 16. uri v gledališču San Nicolò v ul. 1. Maggio v Tržiču nastopila s komedio »Ultima casa de Scala santa«.

Kino

GORICA

KINEMAX Dvorana 1: 15.30 - 17.40 - 19.50 - 22.00 »Exx«.
Dvorana 2: 15.30 - 17.40 - 20.00 - 22.10 »Operazione Valchiria«.
Dvorana 3: 15.30 - 17.30 »Space Chimps«; 20.30 »Defiance«.

TRŽIČ

KINEMAX Dvorana 1: 15.30 - 7.40 - 19.50 - 22.00 »Exx«.
Dvorana 2: 15.30 - 17.40 - 20.00 - 22.15 »Operazione Valchiria«.
Dvorana 3: 15.20 - 17.30 - 19.50 - 22.10 »Revolutionary Road«.
Dvorana 4: 16.00 »Space Chimps«; 17.50 - 20.00 - 22.10 »Il dubbio«.
Dvorana 5: 16.00 - 18.00 »Viaggio al centro della terra«; 20.00 - 22.10 »Italians«.

Razstave

PILONOVGA GALERIJA v Ajdovščini prireja ob slovenskem kulturnem prazniku danes, 8. februarja, med 15. in 18. uro ogled pregledne razstave umetniških del Lucijana Bratusa in voden obisk stalne zbirke Vena Pilona; vstop prost.

Koncerti

MLADINSKO GLASBENO ZDRAŽENJE AGIMUS prireja koncert klarinetista Alberta Gravine in pianistke Hanne Nazarenke danes, 8. februarja, ob 17.30 v deželnem avditoriju v ul. Roma v Gorici.

V KULTURNEM DOMU V GORICI bo v torek, 10. februarja, ob 20.45 v okviru niza »Across the border 2009« koncert skupine Antidotum Tarantulae iz Apulje; informacije na tel. 0481-33288.

Šolske vesti

VPISOVANJE V OTROŠKE VRTCE IN PRVI RAZRED OSNOVNE ŠOLE poteka na ravnateljstvu v ul. Brolo 21 v Gorici do 28. februarja od ponedeljka do petka med 11. uro in 13.30, ob sobotah med 11. in 12.30, ob torkih in sredah tudi med 15. in 17. uro; informacije na tel. 0481-531824.

RAVNATELJSTVO VEČSTOPENJSKE ŠOLE DOBERDOB sporoča, da poteka vpisovanje v prve letnike otroških vrtcev in prve razrede osnovne šole na tajništvu v Doberdobu, trg Sv. Martina 1, do 28.

Mali oglasi

DIATONIČNO HARMONIKO prostor oglašeno B, ES, AS prodam za 1.600 evrov; tel. 335-5387249.

Osmice

KOVAČEVI izza cerkev v Doberdobu imajo odprt ob petkih, sobotah in nedeljah; tel. 0481-78125.

OSMICA ŠTOLFA PRI KUKUKU v Do-

februarja. Uradi so odprt od ponedeljka do četrtega med 7.45 in 9.45, ob petkih med 11. uro in 13.45, ob sobotah med 7.45 in 9.45, ob sredah popoldne med 15. in 16. uro (tel. 0481-78009).

SLOVENSKE VIŠJE SREDNJE ŠOLE V GORICI vabi na dan odprtih vrat poklicno-tehničnega in licejskega pola v petek, 13. februarja, od 17. do 19. ure v višješolskem centru v ulici Puccini 14 v Gorici. Obiskovalci si bodo lahko ogledali šolo, profesorji pa jim bodo nudili informacije o posameznih študijskih smereh in bodo na razpolago za individualne pogovore.

Prireditve

KD DANICA vabi na Prešernovo proslavo, ki bo danes, 8. februarja, ob 18. uri v dvorani KC Danica na Vrhu.

GLASBENA MATICA vabi na goriško ponovitev osrednje proslave ob Dnevu slovenske kulture. In čujem te, klavir igra... v četrtek, 12. februarja, v Kulturnem domu v Gorici. Vstop je možen samo z vabilo, ki so na razpolago v Kulturnem domu v Gorici od 10. do 13. in od 16. do 18. ure.

KINOATELJE IN TRANSMEDIA prirejata predpremiero filma Leteča brata Rusjan v petek, 13. februarja, ob 20.45 v Kinemaxu v Gorici.

KINOATELJE organizira Prešernovo proslavo v četrtek, 12. februarja, ob 20.45 v Kinemaxu v Gorici.

AŠKD KREMENJAK iz Jamelj vabi na Dan slovenske kulture v petek, 13. februarja, ob 20.30 v jameljskem večnamenskem centru.

V OBČINSKEM GLEDALIŠČU V TRŽIČU prirejajo društvi Jadro in Tržič ter Združenje staršev in ZSKD Prešernovo proslavo v soboto, 28. februarja, ob 20. uri.

SKRD JEZERO prireja Prešernovo proslavo v nedeljo, 1. marca, ob 17. uri na sedežu društva v Doberdobu.

V GABRJAH prireja Prešernovo proslavo kulturno društvo Skala na svojem sedežu v petek, 6. marca, ob 20.30.

V KULTURNEM DOMU ANDREJA BUDALA v Štandrežu bo v nedeljo, 15. marca, ob 18. uri Prešernova proslava v organizaciji KD Oton Župančič in vokalne skupine Sraka.

KD DANICA vabi vse otroke na Veseli putni popoldan, ki bo v soboto, 14. februarja, v prostorih kulturnega centra Danica na Vrhу od 15.30 dalje. Poskrbljene bodo zabava, animacija, glasba in šmarsik.

PILONOVGA GALERIJA v Ajdovščini prireja v torek, 10. februarja, ob 19. uri predstavitev dveh publikacij: Zoran Mušič na Goriškem (ob stoletnici slikeve rojstva) in Zbirka del Pilonovih priateljev. Ob izidu publikacije Mušič na Goriškem bodo v galeriji postavili intimno razstavo o likovnih odmevih priateljstva med Zoranom Mušičem in Venom Pilonom; na ogled bo celo Mušičeve leto.

SKUPNOST DRUŽIN SONČNICA vabi na Predavanja 2009, ki bodo potekala v domu Franca Močnika v ul. San Giovanni 9 v Gorici: 10. februarja ob 20.30 bo predaval Bernard Spazzapan na temo starih in novih odvisnosti v iskanju sreče, 17. februarja ob 20.30 bo predavanje Vilme in Danija Siterja z naslovom Je družina še vrednota in 3. marca bo Marija Merljak govorila o hrani za jasne in modre misli; informacije na tel. 0481-536455.

TRINKOV KOLEDAR 2009 bodo predstavili v petek, 13. februarja, ob 18. uri v čitalnici Feiglove knjižnice v KB centru v Gorici. Predstavitev zbornika in srečanje z beneškim ter rezijanskimi kulturnimi delavci prirejajo SKGZ, ZSKD in knjižnica Damir Feigel.

NA GRADU KROMBERK bo v organizaciji Goriškega muzeja Nova Gorica v torek, 10. februarja, ob 20. uri predstavitev knjige Murve in »kavalirji«. Sivojnost na Goriškem.

Obvestila

DRUŠTVO KARNIVAL vabi skupine in društva, ki bi rada sodelovala na pustni povorki v nedeljo, 22. februarja, naj kličejo na tel. 0481-882119 ali naj pišejo na naslov elektronske pošte info_karnival@yahoo.com. Društvo prireja tudi delavnico za obliskovanje pustnih mask v štirih srečanjih in bogato loterie; srečke so že v prodaji. Pustovanje v Sovodnjah bo trajalo tri dni in se bo začelo v petek, 20. februarja, s plesom v pokritem šotoru ob glasbi skupine New York. V soboto, 21. februarja, bo nastop skupine Kingston, v nedeljo, 22. februarja, pa bo po pustni povorki nastopila skupina The Maff.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJEN-CEV za Goriško sporoča, da bo na srečanje na valentinovo, v soboto, 14. februarja, odpeljal v Prvačino prvi avto-

ARS GALERIJA

DRUŠTVO ARS
Vljudno vabi na odprtje razstave

VOJKO GAŠPERUT ISTRSKA TIHOŽITJA

O slikarju in njegovem delu bo spregovoril Jurij Paljk

Galerija Ars na Travniku, Gorica
Torek, 10. februarja 2009, ob 18. uri

berdobu je odprta od četrtega do nedelje; tel. 0481-78140.

V DOBERDOBU PRI CIRILU je ob petkih, sobotah in nedeljah spet odprt.

Poslovni oglasi

V NAJEM dajemo dobro uvedeno gostilno v zamejstvu. Informacije na

+393356686186 ali

+38641878504

STE PRAZNOVALI VAŠE POREČNO KOSILO V RESTAVRACIJI PRI TOMAŽU V GABRJAH? Za sv. Valentino obnovite spomin v družbi svojih dragih na večerji ob veseli glasbi.

Rezervacije

0481-882004

Izleti

ŠTEVERJAN - Briški grič in Skupina 75 skupaj proslavila slovenski kulturni praznik

Svečano odprtje Galerije 75 spremljali Prešernovi verzi

Novi sedež fotokluba na Bukovju je primeren tako za fotografiske kot za likovne razstave

Silvan Pittoli reže trak pred vhodom v Galerijo 75, ob njem Zdenko Vogrič, najstarejši član goriškega slovenskega fotokluba

FOTO B. PRINČIČ

**Vsi modeli bazenov in whirlpoolov,
bazenske strehe in dodatna oprema**

www.bazenske-strehe.si

**Sedaj je pravi čas za razmišljjanje o
bazenih. Da vas ne bo poletje prehitelo.**

Bazeni
ROYAL DOLPHIN
www.bazeni.net
Tel. 00 386 5 330 96 10
TITRO d.o.o. - Bilje 92c
Renče - Slovenija

Praznik slovenske kulture je v Števerjan priklical veliko ljudi. Dvorana na Bukovju je bila v petek pretesna, da bi sprejela vse, ki so se odzvali vabilu dveh društev, ki sta oblikovali večer. Navezlo sta ob tej priložnosti utrdili »staroc« domače kulturno društvo Briški grič in Fotoklub Skupina 75, ki ima od petka dalje sedež ravno v domu na Bukovju. Ljubitelji fotografije so si uredili svoje prostore v pritličju števerjanskega hrama kulture, ki je s tem postal še bolj razpoznaven. Poleg kulturnih in družabnih prireditev je v domu na ogled tudi stalna razstava starega kmečkega in gozdniškega orodja, ki se ji je zdaj pridružila še razstavna galerija za fotografiske in likovne prikaze umetniškega izražanja.

V večer sta uvedla domača kulturna delavca Jasmina Kovic in Jurija Klanjšček z recitalom Prešernovih poezij. Mlada recitatorja sta se izkazala kot dobra poznavalca pesnikove misli in sta s svojimi nastopom ustvarila vzdušje, ki ga zahteva tovrsten kulturni večer. Prešernovo, še vedno aktualno sporočilo, sta zaključila z Zdravico. O umetnostni fotografiji, ki jih je bil posvečen večer, je spregovoril predsednik Skupine 75, obenem pa tudi dolgoletni član društva Briški grič Silvan Pittoli. Kar žarel je od zadovoljstva ob ugotovitvi, da so ljubitelji fotografije končno prišli do svojega sedeža, ki jim bo nedvomno nudil nove možnosti razvoja. V svojem posegu je Pittoli opisal prehodeno pot obeh društev, ki sta na različne načine pustila dokaj vidno sled pri svojih naprezanjih za kulturno rast domače in širše zamejske skupnosti. Na koncu se je v svojem dvojezičnem nagovoru med gosti je bilo namreč veliko prijateljev iz italijanskih fotografiskih društev - zahvalil družbi KB 1909 za pomoč, ki jo je nudila pri ureditvi novih prostorov.

Slavnostni govornik števerjanskega kulturnega dneva je bil deželnih predsednik

Zveze slovenskih kulturnih društv, Marijan Marsič, ki je izpostavil zlasti Prešernovo sporočilo, ki stremi h kulturni širini, v kateri naj bi ne bilo mesta za vrtičkarstvo. Časi nas sicer navdajajo s črnogledimi mislimi, vendar lahko v kulturi in drugih ljubiteljskih dejavnosti najdemo vzvode, ki nam omogočijo bolj optimistične poglede na svet in na dogajanje okrog nas, je še nagnil Marsič. Posebno je podčrtal dejstvo, da so Prešeren in drugi slovenski besedni ustvarjalci postavili slovenski jezik med kulturne jezike, v duhu Zdravice pa je ob zaključku svojega posega izrekel poziv k enotnosti in strpnješim medsebojnim odnosom, kajti razcepljenost je lahko za zamejsko skupnost usodna.

Pozdrav je v imenu števerjanske občinske uprave, ki jo je predstavljal tudi podžupan Dominik Humar, prinesla odbornica Franka Padovan, ki je čestitala društvena za izkazano življensko, nove razstavne prostore pa postavila med pridobitve, ki bogatijo celotno briško skupnost. Dobrodošlico novemu društvu je v imenu društva Briški grič izrekla Maja Humar in izrazila željo, da bi sodelovanje med društvoma v vseh pogledih popestilo kulturno ponudbo v tem delu Goriške. V nadaljevanju programa, ki ga je vodila Teja Pahor, je najprej nastopila mlada harmonika Silvia Lepore, prvi del večera pa je zaključil nastop vokalne skupine Sraka, ki ga vodi Bogdan Kralj. Nastopu je sledil slavnostni trenutek odprtja Galerije 75, kot so poimenovali nove prostore. Silvan Pittoli je prerezal trak ob vhodu v nov sedež skupine, skupina Sraka pa je zapela rusko napisnico Na mnogaja leta. Kot je že navada, je za okrasitev dvorane z domeslnimi cvetnimi kompozicijami poskrbela Loredana Prinčič, članica Skupine 75. Slavje se je ob briški kapljici in ob lepi slovenski pesmi nadaljevalo pozno v noč. (vip)

CANALI C

Do 31. marca SEZONSKO ZNIŽANJE. Posamični datumi so na voljo v vsakem prodajnem mestu.

DANES ODPRTO
od 9:30 do 20:00

**GOR MASKO,
PUST JE TU!**

PRI NAS NAJDETE TUDI: **MediaWorld** **oviesse**

URNIKI OBRATOVANJA:
PONEDELJEK 14:30 - 20:30
OD TORKA DO SOBOTE 9:00 - 20:30

40 TRGOVIN
IN HIPERMARKET

eMISFERO
TRGOVSKI CENTER

MONFALCONE / TRŽIČ (GO) - ULICA POCAR , 1

nedeljske teme

DVA SVETOVNA FORUMA: GOSPODARSKI IN SOCIALNI

Od Davosa do Belema

DUŠAN KALC

O d Davosa do Belema je nekaj tisoč kilometrov. Gre za veliko razdaljo, a sodobna prevozna sredstva jo z lahkoto premagajo. Med Davosom in Belemom je v tem času kakih trideset stopinj Celzija razlike v temperaturi. Tudi to ni poseben problem. Topla oblačila in smučarsko opremo, s katero smo se podili in uživali po zasneženih švicarskih pobočjih, lahko mirno zamenjam s kopalkami in se ohladimo v topnih vodah Amazonke, malo pred njenim izlivom v Atlantik.

Vse nekaj drugega in skoraj ne-premostljive pa so razdalje in termične razlike, ki ločujejo alpsko mestece od brazilskega vlemešta v smislu njune simbolne pomenskosti na področju svetovnega globalnega dogajanja.

Razdaljo med dostojanstvenim Davosom, kjer so se na svetovnem juuarskem gospodarskem forumu odražale misli in dejanja vladajočih slojev, in eksotičnim Belemom, kjer so se na isto-

časno potekajočem svetovnem socialnem forumu brusile nove ideje zatiranih slojev, računamo z merili, ki imajo za merilno enoto različne interese. Ti interesi pa gredo običajno v nasprotne smeri in je zato razdalja med njimi težko izmerljiva.

Podobno je s termičnimi razlikami. V mrzlem Davosu tudi njegov tradicionalni forum z udeleženci resnih obrazov, v črnih oblekah in kravatah, s polnimi denarnicami ter s preračunljivostjo, doziranjem in manipuliranjem argumentov deluje nekam hladno. Tropsko topli in vlažni Belem pa s pisano obarvanimi, nasmejanimi in razigranimi množicami ter z bruhanjem človekoljubnih alternativnih idej, ogreje dušo in srce. Hladno skandiranje ukazov na eni strani in topli ritem sambe, ki ne uboga na vsak ukaz, na drugi, sta si kar precej narazen.

Letos je bilo na zimskem vrhu v Švici vzdušje še bolj hladno kot sicer in tudi obrazi politikov in gospodarstvenikov v črnih gvatih, kravatah in s pol-

nimi denarnicami so bili bolj napeti in zaskrbljeni. Nič čudnega. Osemintrideseti World Economic Forum je tokrat potekal v mrki senčni finančne in gospodarske krize, kakršne ne pomnijo že osemdeset let. Več kot 2500 udeležencev iz vseh držav sveta (med njimi je bilo tudi več državnih voditeljev) je pet dni resno tehtalo vzroke in prve posledice potresa, ki je do temeljev zamajal svetovni trg in njegova nedotakljiva načela. Nenadoma je vsem postalo jasno, da bo treba poiskati nove odgovore na staro vprašanja. Nenadoma so vlade ekonomskih velesil v krizi spoznale, da bo treba velike luknje v gospodarskem tkuvi zaščiti z državnimi posegi in napolnit z izdatnimi javnimi sredstvi (kar se že dela), da bo treba razmišljati o odpravi protekcionizmov, o nacionalizaciji bank, o novem regulirjanju finančnih sektorjev ter o dodelitvi znatnih podpor institucijam v težavah, če bodo želele na novo stabilizirati trg in mu vrniti zaupanje ter hkrati zajeziti brezposelnost in posledično večanje revščine, ki jo kot po

navigadi seveda najbolj občutijo nižji sloj in revnejše dežele. Skratka, nenadoma se je svet, z nosilcem novih velikih upanj Obama na čelu, zavedal pogubnosti neoliberističnih načel iz Reaganovih in Thatcherinih časov, ki so jih ZDA in nene bogate zveznice ter Svetovna banka in Mednarodni denarni sklad vsiljevali celemu svetu in ki, kot bi rekel veliki kritik ameriškega sistema Noam Chomsky, »namesto državljanov ustvarjajo potrošnike in namesto skupnosti nakupovalna središča, posledica pa je atomizirana družba nepovezanih posameznikov, ki se zbegani in družbeno nemocni.« Še več. Pod drobnogled postavlja celo same vrednote kapitalizma in ni naključje, da se v ameriškem in sploh zahodnem tisku vse pogostejo pojavljajo članki, v katerih piše, da bi morali kapitalisti pravzaprav pogosteje jemati v roke Marxov Kapital, da bi se kaj pametnega naučili.

Kot da bi ne bilo že dovolj olja na ognju, je švicarski vrh poleg vprašanj o zavoženih finančih, o trpečem gospodarstvu, ki lovi sapo, in o splošni nestabilnosti trga, obravnaval tudi vprašanja krvavih konfliktov na Bližnjem vzhodu, vprašanja lakote, bolezni in drugih nadlog v svetu, vprašanje migracij ljudstev iz revnih krajev v bogate, vprašanja podnebnih sprememb, iskanja alternativnih energetskih virov in še marsičesa druga.

Kaj pa je iz te kovačnice misli in idej prišlo novega in resnično inovacijskega in reformatorskega na dan? Najbrž ne ravno veliko. Skomine po oblasti in bogastvu so premočne, da bi se jim oblastveniki in bogataši zlahka odrekli v imenu skupnih interesov in človekova sebičnosti se s težavo upogne potrebi bližnjega. Iz medjskega poročanja se da razbrati, da so razprave kot običajno dvignile veliko prahu, ki pa se je najbrž polegel, še preden je nad mednarodno predstavo padel zastor in jo zasul nov sneg. Z vojnama, lakoto v svetu in ekološkimi vprašanji nič bistveno novega. Med obravnavo gospodarske krize pa se je na primer veliko poudarjala vloga, ki naj bi jo za sanacijo težkega položaja odigrala država, ali javni sektor pred zasebnim, ki se je kompromitiral s pogubnim špekuliranjem. Kapitalistični sistemi s tem nekako odkriva neke vrste etatizem, ki pa je, kot kaže, sam sebi namen. Javni sektor enostavno prevzema metode, ki jih je uporabljal zaseben po načelu: kdor kaj ima in si lahko pomaga, naj si pomaga, kdor nima nič in si ne more pomagati, naj pač strada. Zgoven primer je problem protekcionizma, kot enega od stebrov neoliberizma. V prvem protekcionizmu pa gre še za nekaj hujšega, ker razširja razlike med premožnimi in revnimi. Letošnji Davos je odločno obsodil protekcionizem in zahvalil, da se mu vse države odpovedo, vendar je vse spet ostalo, kot kaže, le pri dobrih namenih in lepih besedah. Vlade se tako pod pritiskom močnih finančnih in industrijskih lobbyev odločajo, da bodo raje podprle ponudbo kot povpraševanje, to se pravi proizvajalcem (in ne potrošnike) ter s tem odpirajo pot novim protekcionizmom. Kar pri vsem tem najbolj straši, pa niso samo posegi vlad v prid protekcionizmu, ali posegi z vrha, temveč tudi zahteve, ki gredo od spodaj proti vrhu, kakor zgovorno pričajo ostri protesti angleških delavcev proti italijanskim, ki so zaposleni v Angliji. Geslo »British jobs for British workers« (Britanske službe britanskim delavcem) je klic v sili, je napoved vojne med revnimi in znamenje nelagodja, ki pretresa sodobni svet v vse večji (in ne samo gospodarski) krizi. Pozor! Podobni protestni pojavi so pred 20 leti priveli do neoliberistične zmage Margaret Thatcherjeve. Še prej, po tragičnem letu 1929, pa do popolne uveljavitev fašizma in ...druge svetovne katastrofe.

Spričo vsega tega je Davos še enkrat pokazal vso svojo nemoč (ali brezbrinost?). Nemara pa ima Maks Tajni-

kar z ljubljanske Ekonomiske fakultete prav, ko pravi, da je »Davos zabava za politike in milijonarje ter vse druge, ki jih opazujejo! Takšne zabave bodo vedno, in sicer ne glede na to, ali so časi dobri ali slabi. Trenutno ni v svetu nobene genialne ideje, kako iz krize, in sneg ter drage večerje v Davosu zagotovo niso primerni za nastajanje takih idej! Zelo pogosto tisti, ki jih imajo, sploh nimate denarja za Davos.«

Ob tem je vredno pokukati na drugi konec sveta, v Belem, kjer je konec januarja več kot 250 tisoč antiglobalistov, anarhistov, socialistov, okoljevarstvenikov, mirovnikov, indijanskih domorodcev in drugih ljubiteljev (danes vse bolj razčlovečenega in pokvačenega) humanizma, povedalo svojo o vsestranski krizi našega planeta. Morda se dobre ideje prej rodijo prav (v podnebno in človeško) toplem okolju, ob amazonski primitivni folklori in radoživilih ritmih sambe, na cenenih eksotičnih večerjah, v preprostih šotorih, ki gostijo tisoče mladih in manj mladih ljudi iz vseh konceptov sveta, ki pa jih kot skrb za kopiranje javnih funkcij in polnjenje denarnic združuje želja po resničnem izboljšanju sveta. Res, da zveni ta fraza ambiciozno in pretenciozno, vendar če izhajamo iz premise »Možen je tudi drugačen svet«, ki že skoraj eno desetletje navdihuje obiskovalce Svetovnih socialnih forumov, potem je želja mnogih kritikov sedanjega svetovnega reda in zagovornikov Whitakerjeve ideje o »oblikovanju nove civilizacije, ki bi temeljila na drugačnih vrednotah,« več kot upravičena.

Težko je reči, kaj je letos bistvenega proizvedel Belem, ki so ga mediji tudi tokrat po lepi stari navadi (in naročilu vladajoče kaste) zanemarili, medtem ko so za Davos trošili strani in strani. V glavnem je bilo veliko zmede, kar je znacilno za pisano in razvijano tvorbo gibanj, ki se skuša od Seattla dalje in preko Porta Allegre zoperstaviti neizprosni logiki trga in profita. Toda letošnjemu socialnemu forumu je povečala pomen (in prodorno moč) prav svetovna gospodarska kriza, ki je nekako legitimirala njegovo pravico, da terja nove, alternativne modele razvoja. Še dodatni pomen pa mu je dahnila prisotnost kar petih južnoameriških predsednikov, ki so prišli v spremstvu številnih ministrov. Množici aktivistov so se namreč pridržali Luiz Inacio Lula da Silva (Brazilija), Evo Morales (Bolivijski), Rafael Correa (Ekvador), Fernando Lugo (Paragvaj) in Hugo Chavez (Venezuela), ki se združeno borijo, da bi Latinska Amerika ne bila več »dvorišče« Združenih držav, po katerem pometati po mili volji. Morda je zaradi tega belemski forum izzvenel preveč južnoameriško, toda poddariti velja, da je prav južnoameriški upor za zgled drugim izkoriscenim narodom in državam.

Forum v Belemu je spričo vsega tega najbrž spet dvignil kotajce protiglobalističnih gibanj. Predvsem pa je se stal podroben in obsežen program svetovne mobilizacije. Razna srečanja so v prihodnjih mesecih predvidena na vseh koncih in krajinah planeta, od Koppenhagna (srečanje o klimatski pravčnosti) do Istambula (Forum o vodi) in do protestnih shodov ob raznih zmenah mogotcev (G20 v Londonu, G8 na Sardiniji z Berlusconijem, 60-letnica Nata itd.). Vse to bo preizkusni kamen za gibanja, ki jim nikoli niso dovolili, da bi prerasla v enotno in močno vest našega sveta ter imela resnično besedo pri njegovem pravičneščem in svobodnejšem urejanju.

Morda pa bodo bodoči protiglobalistični forumi ponudili manj folklorje in več konkretnih predlogov za reševanje globalnih težav planeta. V tem primeru bi se uresničila napoved venezuelskega predsednika Chaveza, ki je dejal, da »medtem ko se v Davosu sestaja svet, ki umira, se v Belemu sestaja svet, ki se bo rodil.«

Namesto spoštljivega molka do družinske tragedije, se je primer Eluane Englaro prejšnji teden spremenil v najostrejši ustavni spor med predsedstvom republike in predsedstvom vlade z zaostritvijo, kakršne nihče ne pomni.

PO PETKOVI ZAOSTRITVI MED BERLUSCONIJEM IN NAPOLITANOM

Italija pred nevarno prelomnico

VOJMIROV TAVČAR

Zalomilo se je tam, kjer bi še najmanj pričakovali. Namesto spoštljivega molka do družinske tragedije, se je primer Eluane Englaro prejšnji teden spremenil v najostrejši ustavni spor med predsedstvom republike in predsedstvom vlade z zaostritvijo, kakršne nihče ne pomni, od leta 1947, ko je začela veljati ustava italijanske republike.

Predsedniku države Giorgiu Napolitanu, ki ni podpisal odloka, s katerim je vlada želela prepovedati prekinitve umetnega prehranjevanja Eluane Englaro, ker je bil predlog po njegovi oceni v nasprotju z ustavnimi določili, je premier Silvio Berlusconi osorno zabrusil, da će mu usta-

va ne dovoljuje, da upravlja državo z vladnimi odloki, bo pač spremenil ustavo. In za nameček zagrozil tudi z možnostjo predčasnih volitev. Od kar je bil leta 1994 izvoljen v parlament in je prevzel vladno krmilo, je Berlusconi vselej imel konfliktne odnose s predsedstvom države, ne glede na to, kdo je bil na Kvirinalu: odločni Oscar Luigi Scalfaro, bolj prepudarni Carlo Azeglio Ciampi ali sedaj Giorgio Napolitano. Vendar se ni še zgodilo, da bi predsednik vlade javno in glasno oporekal sklepku predsednika republike, ker le-ta ni hotel podpisati vladnega odloka in je tako preprečil, da bi odlok začel veljati takoj. Zato ni neumestno ugibanje odgovornega urednika lista La Repubblica Ezia Maura, ali je bil petek, 6. fe-

bruarja 2009 resnična prelomnica, uvod morda v neko tretjo republiko, ki naj bi temeljila na drugačni ustavi in drugačenm tolmačenju problema suverenosti.

Preden se je minuli petek odnos tako ostro zalomil, je kazalo, da sta predsednik države Napolitano in premier Berlusconi imela dovolj dober osebni in tudi institucionalni odnos, marsikdaj so predstavniki desnosredinske povezave povhalili Napolitana zaradi njegove uravnovesenosti in nepristransnosti, medtem ko so bili do predsednika države kritični predstavniki opozicije kot je pred desetimi dnevi dokazal spor z voditeljem Italije vrednot Antoniom Di Pietrom in kot so dokazali napadni komika Beppeja Grilla. Oba sta

Napolitanu očitala preveliko populost v odnosu do vlade in dejstvo, da je podpisal nekatere zakone (med njimi tudi Alfanov zakon, po katerem prvim štiram možem v državi ni močne soditi, dokler opravlja svoj institucionalni mandat). Lansko jesen sta se predsednik države in predsednik vlade uskladila glede vladnih odlokov. Povod za soočenje je bil nastop izvedenca za ustavno pravo Micheleja Ainisa, ki je v članku v turinski La Stampa potožil, da je vlada z »rafalom« odlokov okrnila pristojnosti parlamenta in ga iz ustavodajne skupščine spremenila v neko nekritično »potrjevalnico« vladnih odločitev. Napolitano se je v odgovoru javno obvezal, da bo glede javnih odlokov zelo pozoren.

Po javnem nastopu predsednika republike so Berlusconi in njegovi sodelavci stopili na Kvirinal in uskladili stališča. »Predsednik države ne bo nikoli več postavljen pred izvršeno dejstvo,« je takrat vidno zadovoljen izjavil novinarjem predsednik vlade.

Usklajenost pa ni trajala dolgo. Štiri mesece po tistem srečanju sta si predsednik države in predsednik vlade v laseh (že za plešasta moška lahko uporabim to rešenico). Premier je reagiral zelo ostro na Napolitanov sklep, da predlaganega odloka ne podpiše. Zagrozil je s spremembami ustave, namignil na možnost novih volitev, za nameček pa ob koncu še dejal, da »nočem biti odgovoren za smrt tistega dekleta« in na ta način skušal zvrniti na pleča predsednika države odgovornost za usodo Eluane Englaro.

Po poročanju mnogih novinarjev je Napolitano že minuli četrtek spoznal, da bo prišlo do zaostritev z vlado glede primera Eluane Englaro, ko ga je podsekretar pri predsedstvu vlade Gianni Letta vprašal za mnenje glede morebitnega vladnega odloka, ki bi prepovedal prekinitve umetnega hranjenja nesrečne ženske, ki je že 17 let v globoki nepovratni komi. Predsednik republike ni skril svojih pomislekov in je - kot je že večkrat prej javno poudaril - ponovil, da mora vprašanje rešiti parlament z zakonom o biološki oporoki. Obenem, kot je zapisal v petek v pismu premieru, je Napolitano tudi opozoril na dejstvo, da se je o primeru Eluane Englaro že izreklo sodišče in da je sodba polnomočna. Morebitni dekret, ki bi spremenil razsodbo (po mnenju sodnikov je tudi umetno hranjenje zdravstveni postopek in ga je zato mogoče na željo pacienta prekiniti), bi kršil neodvisnost sodstva in bi načel ustavno načelo o delitvi oblasti, poleg tega pa po oceni predsednika vlade ni bilo tiste nujnosti, ki je v ustavi pogoj za vladne ukrepe. Dekret pa bi bil tudi zaušnica parlamentu, saj prav v teh dneh senatne komisije poglabljajo problem biološke oporoke.

Premier tem pomislikom predsednika republike ni hotel prisluhniti in je s svojo repliko izval doslej najhujši institucionalni spor v zgodovini italijanske republike. Berlusconijeva zaostritev je bila po mnenju mnogih komentatorjev nepričakovana. Predsednik vlade se do minulega tedna nikoli ni ukvarjal s primerom Eluane Englaro, morebitne odločitve je prepustil ministru za welfare Mauriziui Sacconiju. Berlusconi, ki je zelo pozoren na javnomenjske raziskave, je očitno upošteval dejstvo, da večina Italjanov naspotuje vsakršni prekomerni terapevtski zagrizenosti in pristopom, v katerih so življenske funkcije odvisne samo od medicinske tehnologije. Do zasuka je prišlo v začetku pravkar končanega tedna, ko je predsednik vlade prvič namignil na možnost vladnega odloka.

Vprašanje je torej, zakaj se je premier premislil in zakaj se je odločil za potezo, ki ni jamčila popularnosti. Ali je Berlusconi klonil pritisku Vatikana in si je hotel s tem zagotoviti dodatno podporo cerkve med kampanjo za deželne volitve na Sardiniji in za evropske volitve, ki bodo to pomlad? Ali pa je bil odlok neke vrste opravičilo za nova določila o varnosti, ki so bila sprejeta na zahtevo Severne lige. Cerkev je bila do tega zakonskega predloga, ki ga je odobril senat in o katerem se bo morala izreci še poslanska zbornica, zelo kritična in je ocenila, da je v marsi katerem členu nehuman.

Morda bo vzrok za zasuk milanskega medijskega mogotca znan pripadnikom Berlusconijevga ozjege kroga sodelavcev in priateljev, dejstvo pa je, da je s prejšnjim tednom gleda primera Englaro predsednik vlade ubral drugačno pot, čeprav mu je bilo najbrž jasno, da bo to povzročilo trenje s Kvirinalom. Domnevna, da je premier popustil pritisku Vatikana pa najbrž ni preveč iz trte izvita, čeprav so v Vatikanu zanikal novice o domnevnu pogovoru med italijanskim premierjem in vatikanskim državnim sekretarjem msgr. Tarcisiom Bertonejem. Tudi če tega pogovora ni bilo, pa je nedvono sumljiva naglica, s katero se je na odločitev Napolitana odzval predsednik vatikanskega sveta za pravčnost in mir kardinal Renato Raffaele Martino, ki je novinarjem izjavil, da ga je predsednik države »razočaran«. V soboto pa je predsednik italijanske škofovske konference msgr. Angelo Bagnasco pribil, da gre v primeru Eluane Englaro za evtanazio, dejansko za pravi umor in da je v Italiji vse bolj mračno.

Papež Benedikt XVI. pa je v poslanici za 17. svetovni dan bolnika podaril »absolutno in najvišje dostojanstvo vsakega človeškega življenja, tudi ko je to šibko in ovito v skrivnost bolečine«. Skratka Vatikan je odločno potegnil z Berlusconijem. Prav tako je vprašanje, zakaj se je Berlusconi odločil za tolikšno zaostritev s predsedstvom republike, saj je še v petek zjutraj kazalo, da bo vlada pač spremela dejstvo, da Napolitano odloka ne bo podpisal. Ali je premier res tako razhudilo prav Napolitanovo pismo? Ali je v posegu predsednika države videl nesprejemljivo vmešavanje, kot pravijo nekateri poročevalci? Ali je res prepričan, da bo premaknil na njegov stran tehtnico podpore emocionalni val, ki ga je vzbudil primer Englaro?

Tudi glede tega ni jasnih odgovorov in so možna samo ugibanja, dejstvo pa je, da je premier takoj načel problem pristojnosti vlade in predsednika države. Po njegovem mnenju samo vlada lahko oceni, ali je nek odlok nujno potreben, medtem ko predsednik republike - tako premier - te pristojnosti naj ne bi imel. Če mu ne bo priznana možnost, da državo upravlja z zakonskimi odloki, je zažugal premier, je pripravljen tudi sprememiti ustavo (pri tem je govoril o ljudskem glasovanju in seveda prezrl postopek, ki je za ustavne spremembe predpisani v temeljni listini), omenil pa je tudi možnost predčasnih volitev. Premier namreč računa, da bi v tem času na volitvah lahko dobil znatno večino, mandat novoizvoljenega parlamenta bi zapadel nekaj let potem ko bo nehal mandat Giorgia Napolitana, premoč desne sredine pa naj bi mu zajamčila izvolitev za predsednika države.

Ali je petek, 6. februarja 2009 res tolikšna prelomnica, kot pravi Ezio Mauro? Ali smo res priča začetku neke tretje republike, v kateremu bo razmerje oblasti drugačno? Odgovoriti v tem trenutku je težko, saj bi vskršen odgovor lahko bil samo ugibanje. Dejstvo pa je vsekakor, da je zradi vladne poteze zelo zaskrbljen predsednik poslanske zbornice Gianfranco Fini, ki je v petek podprt predsednika države in njegovo izvajanje, živčna pa je tudi Liga, ki je sicer podprla na seji vlade Berlusconija, vendar se boji, da bi zaostritev odnosov s predsednikom države in z levostransko opozicijo lahko ogrozila federalizem, ki je njen glavni cilj.

Berlusconijev spor z Napolitanom je tudi zaostritev odnosov s sodstvom. Vlada je na isti petki seji odobrila zakonski predlog, ki znatno omejuje pristojnosti javnih tožilcev, medtem ko nov predlog o varnosti predvideva možnost ligaških obhodnic. Pravni državi, kot smo jo poznali doslej, je v tem listu včeraj pravilno ugotovljal Martin Breclj, ne kaže najboljše.

Prihodnji tedni in meseci bodo pokazali, kako se bodo stvari v Italiji razpletile. Klima vsekakor ni dobra in po prejšnjem petku je še bolj občutna potreba po odločni in tudi pogumno opoziciji, kar je Demokratska stranka od lanskih volitev le redko kdaj bila.

Tajna organizacija Gladio je bila desetletja po vojni z različno intenzivnostjo aktivna vzdolž celotne vzhodne italijanske meje, bridle posledice pa so okusili beneški Slovenci. Veliko podrobnosti je še danes zavith v skrivnost

IZ ZAGONETNE ZGODOVINE ITALIJANSKE VZHODNE MEJE

Ugonobite komuniste in slovenske duhovnike!

STOJAN SPETIČ

Zgodovina italijanske vzhodne meje je v marsičem zagonetna. Veliko se piše o fojbah in poboju na Toplem Vrhu v Benečiji, le malo o prvih povojnih letih, ko je hladna vojna bila pravzaprav vojna nizke intenzivnosti z možnostjo, da se vsak trenutek spremeni v pravi spopad med državami, kot sta Italija in Jugoslavija. Intenzivnost pa je bila različna glede na oceno o vlogi neuvrščene Jugoslavije na evropski sahovnici, čeprav tega lokalni dejavniki niso vedno povsem upoštevali.

Talec napetosti med državama so bili Slovenci, predvsem beneški, ki jih je demokratična republika Italija obravnavala skozi prizmo svojih paravojaških skupin tja do osemdesetih let minulega stoletja.

Na delu so bili, v časovnem zaporedju, »III. Corpo Volontari della Libertà«, organizacija »O«, trikoloristično gibanje in, končno, uradna »Gladio« s svojimi agenti in sodelavci.

V bistvu se je vse pričelo v zadnjih mesecih vojne, ko so skupine ozopovcev začele paktirati tudi s fašistično milico in X. Mas Junia Valeria Borgheseja s ciljem skupnega boja proti slovenskim partizanom, da bi jim preprečili spremembo meje. Podobni predlogi so bili izneseeni tudi v Trstu in Gorici.

Zgodovina beleži kar nekaj primerov aktivnega sodelovanja med ozopovskimi partizani in fašistično milico, kot na primer v obrambnih strukturah pri Ahtnu ali dan pred osvoboditvijo, ko so se v Špetru preoblekle v ozopovce dotedanji črno-

srajčniki in šli na pohod v Čedad. Za lano niso izbruhnili spopadi z garibaldinci in preoblečeni ozopovci so se morali umakniti.

To so v glavnem bodoči pripadniki omenjenih protislovenskih organizacij in samega Gladia, ko je bil ustanovljen v vsej Zahodni Evropi na pobudo ameriških tajnih služb. Drugod je tajna paravojaška struktura bila znana kot Stay Behind, pri nas pa kot Gladio. Zanimivo je, kako je to ime sploh nastalo. Rimski gladij, kratka sablja v obliki križa, je namreč bil že simbol italijanskih arditov v prvi svetovni vojni, drugi pa so ga nosili slovenski belogardisti (prostovoljna antikomunistična milica, MVAC) in vojaki salojske republike, tudi X. Mas. V kraju Ravosa pri Ahtnu so v zimi 1944-45 že oblikovali vojaško enoto, ki so jo sestavljali ozopovci in fašistični miličniki. Pogovarjali so se o uniformi in simboli, ki naj bi bili sorodni onim, ki jih je nosila bela garda.

V Gladio je bilo v Benečiji vključenih več tisoč ljudi, od politično zagrizenih nasprotnikov slovenske prisotnosti do revežev, ki so ovajano in zasledovanju našli sicer slabo plačano delo in prepričanje, da uživajo podporo oblasti, pa čeprav le skrivaj. Na pokopališčih in kapelicah v beneških vaseh so izkopali skrivališča orožja, a ne preveč, da bi ne padlo v roke nasprotnika, slovenskih »komunistov«, kakor so označevali vse, ki so se kakorkoli ukvarjali z obrambo naše skupnosti in njenega kulturnega izročila.

O tem je bilo že veliko napisanega. Zanimivo je vsekakor vedeti, da je marsi-

tezit«, sad zamenjave s hrvaškimi ustaši. Milanski pokol naj bi po izjavljenih načrtih izvajalcev zamaskirali z domnevnim maščevanjem nekakšnega »novega Tiagra« za pobjoj svetoivanskih otrok, ki pa na srečo ni uspel. Nato neuspeli državni udar bivšega poveljnika X. Mas Junia Valeria Borgheseja na predvečer Titovega obiska v Rimu, leta dni pozneje. Potem še zaročna »Vetrovnica« polkovnika Spiazzi, v imenu italijanskih zahtev po Istri in Dalmaciji. In še, pokol v Petovljah, ugrabitev letala v Ronkah... Nič ni bilo naključnega. Pisalo se je torej poletje 1964. Še par let prej je ljudska vstaja vrgla Tambronevo vlado, ki so jo podpirali neofašisti. V demonstracijah od Genove do Modene in Reggia Emilia je policija ubila ducat državljanov. V Rimu so bila v teku pogajanja o novem levsredinskem vladnem zavezništvu. Nenadoma je vodja socialistov Pietro Nenni v uvodniku omenil ustrahovanje z državnim udarom, »žvenketanje sablj«. Puča ni bilo, levi center pa je omilil svoje reformistične cilje.

Pozneje se je izvedelo, da je puč pripravljal general Giovanni De Lorenzo, poznejši poslanec MSI, s tihim privoljenjem predsednika republike Antonia Segnija. Imenoval se je »Piano solo«, ker bi državni udar izvedli karabinjerji brez pomoči vojske. Po vsej državi bi pozaprli več tisoč aktivistov KPI, PSI in ANPI in jih odpeljali na Sardinijo, kjer je Gladio pri rtu Marmargiu imel svoje vežbališče. Tu bi uredili koncentracijsko taborišče. Gladiatorji bi morali orožnikom pomagati pri iskanju osumljencev. Par let pozneje so podoben državni udar izvedli polkovniki v Grčiji.

Posebno pozornost so nesojeni pučisti posvetili naši deželi, Furlaniji Julijski krajini in vzhodni meji še posebej. Tu bi namreč izvedli izzivalne akcije, katerih cilj je bil vznebiti celotno italijansko javnost in poudariti občutljivost odnosov s komunistično sosedo. Tako so v arhivih parlamentarnih komisij, ki so raziskovalo pojave terorizma, Gladia in dejavnosti tajnih služb, našli tudi zgovoren listek, ki se naša prav na Beneško Slovenijo. Gre za listek z direktivo več kot tri tisoč gladiatorjem v Benečiji, naj se oborožijo s tem, kar bodo našli v orožniških postojankah in pri poveljstvu oklopne divizije »Ariete« v Vidmu. Njihova naloga naj bi bila »ugonobiti« (annientare) komuniste in slovenske duhovnike. Kaj to pomeni, ni težko razumeti, posebno še, ker je načrt predvidel tudi insceniranje mejnih incidentov, ko bi oborožene skupine iz Italije prešle mejo, ubile nekaj graničarjev, njihova trupa pa bi prenesli nazaj čez mejo in jih pušteli v slovenskih vaseh. Potem bi rekli, da so jugoslovanski vojaki vdrli v beneške vase in ubili duhovnike, nato pa padli v spopadu s patriotskimi silami in orožniki. Do kod so te smernice segle, ne vemo, kakor tudi ne vemo, če bi se načrti uresničili. Venadar že dejstvo, da so tako razmišljali, navdaja z gnevom končno oceno te zgodovinske dobe.

De Lorenzon puč ni uspel iz več razlogov. Politično ni bil več potreben, ker so socialisti utišali svoje zahteve. Zadostovalo je razljanje s sabljami... Vodja socialdemokratov Giuseppe Saragat je Segniju zagrozil s sojenjem pred ustavnim sodiščem, nakar je državnega poglavarja zadel kap. Odstopil je, na Kvirinalu ga je nasledil prav Saragat.

Obstaja tudi druga, bolj bizarna verzija dogajanja. O tem priča bivši sovjetski polkovnik Kolosov, ki je bil tedaj v Italiji dopisnik »Izvestij«, v resnici pa volun KGB. V svojem pričevanju trdi, da ga je nekega dne poklical sicilski novinar

Mauro de Mauro in ga odpeljal k mafiskemu bossu. Ta naj bi mu izročil gradivo in načrt državnega udara s prošnjo, naj ju izroči Nenniju in Togliattiju, da ga preprečita. Pozneje je gradivo služilo časniki Scalfariju in Jannuzziju, ki sta ga objavila v tedniku »Espresso«. Kolosov je neimenovanega mafiskskega bossa vprašal, čemu prav njemu izroča zaupno gradivo in prejel je zgovoren odgovor: Če bi državni udar uspel, bi De Lorenzo hotel pokazati italijanskemu javnemu mnenju, da bo s trdo roko zatrl dejavnost organiziranega kriminala na Jugu. Na Siciliji bi aretirali veliko število mafijev, kot v časih prefekta Morija. Zato puča mafija ni marala, raje se je pogovarjala z oblastjo in sklepala z njo umazane kupcije.

Časniki Mauro de Maura je mafija pozneje ugrabila in skoraj gotovo usmrtila, ker je brskal po zagonetnih okolišinah smrti predsednika ENI Matteia.

Kakorkoli že, vsa Italija si je tedaj oddahnila. Slovenci v Italiji pa se najbrž nismo povsem zavedali, kakšna nevarnost nam je tedaj pretila.

Vendar nezakonitih dejavnosti še ni bilo konec. Od leta 1966 do leta 1983, torej celih sedemnajst let, je Gladio izvajala vojaško vajo »Delfino«, katere namen je bil preveriti njeno sposobnost v boju z nevarnostjo, ki je prežala preko meje in imela v delavstvu in Slovencih svoje najtesnejše zaveznike.

Svojega suma ne moremo izpovedati naravnost, toda dejstvo je, da so ob robu operacije pokale bombe v Trstu (na stacioniranje zgodovinarja Schirrera), na pokrajinski sedež KPI, na uredništvo Primorskega dnevnika in da se je dogajalo še marsikaj, kar je bilo zagonetno utisano in v prikrito. Zgrovorno pa je, da v načrtih preprečevanja dejavnosti slovenskih elementov najdemo tudi direktivo, kako je treba »posuti z žebli ceste«, ki vodijo na slovenske prireditve.

Se spominjate Kamenice?

S takim poudarkom je dnevnik El Mundo objavil javnomenjsko raziskavo na svoji spletni strani

JAVNOMENJSKA RAZISKAVA ŠPANSKEGA DESNIČARSKEGA DNEVNIKA EL MUNDO

Oster napad na šolanje v katalonskem učnem jeziku

EL MUNDO

Martes, 6 de enero de 2009. Año: XVIII. Número: 6659.

ÚLTIMAS NOTICIAS   TU CORREO   SUPLEMENTOS   SERVICIOS   MULTIMEDIA   CHARLAS   TIENDA   LOTERÍAS

ESPAÑA

ENCUESTA EL MUNDO-SIGMA DOS (V) / La templa

Hasta un 87% reclama ya una ley que garantece estudiar en español

Le pide el 93% de los votantes del PP, el 85% de los del PSOE y el 83% de los de IU - El 79% quiere que el Estado recupere competencias en Educación - Un 61% no aceptaría trabajar en una comunidad con inmersión lingüística

PALOMA DÍAZ SOTERO

MADRID.- Pocas competencias transferidas a las comunidades autónomas son tan cuestionadas por la ciudadanía como la de Educación. Así lo vuelve a poner de manifiesto la encuesta de Sigma Dos para EL MUNDO, según la cual el 79% de los españoles es partidario de que el Estado recupere capacidad normativa en materia educativa.

elmundo.es
Información gratuita actualizada las 24 h.

SUSCRÍBASE A
EL MUNDO

- Más información
- Renovar/Ampliar
- Estado suscripción
- Suscribirse aquí
- Suscripción en papel

BUSCAR con ARIADNA®

Buscar en... Buscar

Španski konservativni dnevnik El Mundo je v januarju objavil javnomenjsko raziskavo, iz katere izhaja, da 79 odstotkov Špancev želi, da bi država nadzirala šolstvo v Kataloniji, v Baskovski deželi in v Galiciji. 61 odstotkov pa jih je izjavilo, da se v teh deželah ne bi zaposlili v javnem sektorju, ker bi se morali naučiti jezik manjšine. Kar 87 odstotkov pa jih zahteva zakon, ki bi omogočal pouk samo v španskem jeziku.

El Mundo je izsledke te raziskave objavil 6 januarja v tiskani izdaji in tudi na spletni strani. V članku novinarica Paloma Diaz Sotero ocenjuje, da je malokatera pristojnost treh avtonomnih dežel za prebivalce Španije tako vprašljiva kot izobraževanje in zato željo, da bi si država zopet prisvojila to pristojnost. To velja, kot rečeno, predvsem za učni jezik: kar 87,4 odstotka vprašanih je mnenja, da bi moral biti v vsej državi, tudi v treh avtonomnih deželah, učni jezik špansčina. Po oceni novinarice ti odgovori ne pomenijo, da bi morala država ponovno centralizirati izobraževalno politiko in tudi niso v nasprotju s prenosom upravljanja šol na posamezne dežele, vendar pa predpostavljajo, da država ponovno pridobi pravico, ki jo je dala deželam. Gre torej za kritiko sistema, ki je v Španiji dejansko razdeljen

na 17 različnih šolskih sistemov.

Zanimivo je, da j med tistimi 79 odstotki, ki se zavzemajo, da si država ponovno pridobi pravice urejanja šolskega sistema, več mladih kot starejših. Tega mnenja je namreč kar 82 odstotkov anketirancev, starih od 18. do 44 let, to je generacij, ki so obiskovali šole, urejene po sistemu decentralizacije. Če te odgovore primerjamo z odgovori o politični usmeritvi posameznih anketirancev, ugotovimo, da to zahteva približno enak odstotek (81 %) anketirancev, ki se izjavljajo za pridarnost socialistični stranki PSOE, kot tistih, ki se prištevajo k ljudski stranki PP.

Po mnenju novinarke ni dvoma, da obstaja trdna povezava med zaskrbljenočnostjo zaradi decentralizacije šolskega sistema in politike šolanja v jezikih manjšin, ki jo uvajajo tri avtonomne dežele.

Kar pa zadeva veliko večino odgovorov anketirancev, ki se zavzemajo za odobritev zakona, ki bi zagotovil poučevanje v špansčini v vseh avtonomnih deželah (teh je, kot rešeno, 87,4 odstotka), je po mnenju novinarke treba glavni razlog iskati v dejstvu, da ni mogoče nobenemu študentu, ki živi v deželi, ki je enojezična in kjer poteka ves pouk v špansčini (gre trenutno za 62 odstotkov vse šolske po-

pulacije), onemogočiti, da nadaljuje izobraževanje na univerzi, če se preseli v katero izmed dvojezičnih dežel. Sicer pa bi isto težavo imeli tudi študenti, ki se iz ene dvojezične dežele preselijo v drugo, na primer v Katalonijo v Baskovsko deželo. Glede tega razmišljanja je treba povedati, da tako misli več predstavnikov ljudske stranke (93,3 odstotka) kot socialistične stranke (85,5 odstotka). Skratka, državljanji, ki so enojezično špansko govoreči, ocenjujejo, da bi imeli težave, če bi morali živeti in delati v eni izmed dvojezičnih dežel.

Čeprav je treba povedati, da Katalonija nadaljuje z uvajanje sistema šolanja v jeziku manjšine in je zaradi tega deležna številnih kritik, novinarica dodaja, da ta dežela ni sama pri uveljavljanju politike »lastnega jezika«. Znano je namreč, da so imeli Balearski otoki zelo podobno razvojno pot, pa čeprav je potekala v nekaknem zatisju, morda tudi zato, ker se je to dogajalo ob vladah ljudske stranke in ne ob vladah nacionalističnih strank.

Vzporedno s tem dvema deželama so stopale Valencija, Galicija in Baskovska dežela, čeprav je bila v začetku njihova pot počasnejša in so jo deželne vlade pospešile šele

Čeprav je treba povedati, da Katalonija nadaljuje z uvajanje sistema šolanja v jeziku manjšine in je zaradi tega deležna številnih kritik, novinarica dodaja, da ta dežela ni sama pri uveljavljanju politike »lastnega jezika«. Znano je namreč, da so imeli Balearski otoki zelo podobno razvojno pot, pa čeprav je potekala v nekaknem zatisju, morda tudi zato, ker se je to dogajalo ob vladah ljudske stranke in ne ob vladah nacionalističnih strank.

V Galiciji je vlada, ki jo sestavljajo socialisti in galicijski nacionalistični blok, določila, da morajo v šolah poučevati najmanj polovicu predmetov v galicijskem jeziku, zato da so v to polovicu všteti tudi pomembni predmeti kot na primer matematika, znanost, zgodovina ali literatura.

V Baskovski deželi še vedno čakajo na zakon o izobraževanju, ki ga ta dežela ni nikoli sprejela, izobraževanje se tako ureja s predsednikovimi odloki, med katerimi je tudi odlok, ki je določil raven znanja baskovskega jezika za vsako obdobje šolanja posebej. Ta

ko je bil odprijen model A, ki je predvideval poučevanje v špansčini in težišče celotne sistema je na modelu B, ki predvideva polovic o pouka v špansčini in polovic v baskovščini, uveljavlja pa se tudi model D, po katerem je v baskovskem jeziku ves pouk razen predmeta španskega jezika in literature.

V Valenciji obstajajo težnje, da bi se rav-

TRENTO - Toponomastični slovar

Prispevek k ohranjanju Ladinskih krajevnih imen

Avtonomna pokrajina Trento in Ladinski kulturni institut sta v petek, 30. januarja v ladinskem muzeju doline Fassa v Vigu di Fassa uradno predstavila 10. zvezek Tridentinskega toponomastičnega slovarja. Kniga nosi naslov Dolina, njen jezik in njeni kraji. O ponenu publikacije, ki jo je financirala tridentinska pokrajinska uprava, so spregovorili pokrajinski odbornik za kulturo, za zunanjost in kooperacijo Franco Panizza, direktor Ladinskega kulturnega instituta »Majon di Fascegn« dr. Fabio Chioccetti, ki je bil tudi urednik te publikacije, in profesor Guntram A. Plangg z instituta za romanistiko na univerzi v Innsbrucku.

10. zvezek Tridentinskega toponomastičnega slovarja je sestavljen iz treh delov, ki zadevajo območja, ki so poseljena z ladinskim prebivalstvom. 1. del obrav-

nava občini Moena in Soraga, drugi del občini Vigo di Fassa/Vich in Pozza di Fassa/Pozza, tretji del pa občine Mazzin/Mazin, Campitello di Fassa/Ciampedel in Canazei/Cianacei. Objava je sad dolgoletne raziskave, ki jo je opravil Ladinski kulturni institut s pomočjo številnih zunanjih sodelavcev po nalogu tridentinske pokrajinske uprave. Namen te raziskave je bil ugotovitev krajevnih imen v ladinskem jeziku in določitev njihove pravilne pisave. Tu ni šlo samo za imena krajev, ampak tudi za »mikrotoponime« oziroma ledinske imena, to je nazine travnikov, gozdov, potkov, studencev, cest, gozdnih poti itn. Gre za delo, ki ohranja spomin na izročilo krajevnih imen, ki bi sicer lahko šla v pozabjo zaradi postopnega opuščanja kmetijskih in gozdarskih dejavnosti tudi v tej ladinski dolini.

Študija je tudi omogočila izdelavo »Seznama la-

dinskih krajevnih imen«, to je uradnega instrumenta, ki ga določa tridentinska pokrajinska zakonodaja. Ta instrument je potreben za prevzem uradnih nazivov ladinskih imen krajev na območju doline Fassa. Na tej osnovi bodo občine lahko uvedle pravilno toponomastiko, torej poimenovanja ulic, trgov in cest v naseljenih območjih.

Knjiga vsebuje tudi bogat geografski, zgodovinski in jezikovni uvod, ki javnim upraviteljem in drugim omogoča, da ustrezno uokvirijo toponomastiko v ladinskem jeziku z vsemi specifičnimi značilnostmi. Bogata dokumentacija je opremljena z 12 zemljevidi, na katerih so označena vsa krajevna in ledinska imena. Knjigo dopolnjuje še fotografiko gradiv in starimi in novimi fotografijami, ki bralcu tudi vizuelno prikaže najznačilnejše kraje tega območja.

Območje doline Fassa, ki ga obravnavata toponomastični slovar

v zadnjih letih. Za zaposlitev na mestu visoko učenega uradnika v teh deželah je danes potrebno znanje drugega uradnega jezika. Kdo prosi za javno subvencijo ali za pomoč mora v nekaterih primerih uporabiti jezik manjšine, ocenjuje novinarica, ki dodaja, da je treba jezik poznati in ga uporabljati tudi pri izobraževanju.

Resnici na ljubo se Špancev ne zdi teleso velik problem, da se morajo učiti drugega jezika, če iščejo zaposlitev. Kar 50,7 odstotkov jih je namreč odgovorilo, da bi sprejeli zaposlitev v drugi deželi, čeprav bi se zaradi tega moralni naučiti jezik manjšine, ki je v tej deželi drugi uradni jezik.

Sicer pa je tudi res, da je 43,7 odstotka vprašanih odgovoril, da bi zavrnili zaposlitev, če bi bil pogoj znanje manjšinskega jezika, vendar, če pogledamo podatke po starosti, ugotovimo, da so mlajši in vsekakor tisti, ki imajo pred seboj še precej let dela, v vecji meri pripravljeni na učenje drugega jezika: 57 odstotkov vprašanih med 18. in 29. letom starosti ter 60,7 odstotka vprašanih med 30. in 44. letom starosti. Če te podatke primerjamo s politično usmeritvijo anketirancev, ugotovimo, da so za učenje jezika, če je to vezano na zaposlitev, bolj dozvetni volivci socialistične stranke (54,8 odstotka) kot volivci ljudske stranke (40,3 odstotka).

Vsekakor je jasno, da se zadržanje radikalno spremeni, kadar državljan razmislijo o svojih otrocih oziroma kako bi lahko jezikovna politika zadevali njihove otroke. Raziskava je pokazala, da velika večina španskih državljanov ne dopušča, da bi se njihovi otroci ne mogli izobraževati v španskem jeziku, ne glede na to, v kateri deželi znotraj španske države se nahajajo. Tako bi 60,6 odstotka vprašanih zavrnili zaposlitev v drugi deželi, če bi to pomenilo, da njihovi otroci ne morejo obiskovati šole, kjer bi pouk potekal v španskem jeziku. Samo 32,6 odstotka španskih državljanov bi sprejelo tako ponudbo. Ta podatek velja za vse generacije. Med mladimi od 18. do 29. leta starosti bi jih tako ponudbo zavrnilo 57,7 odstotka, med anketiranci od 45. do 64. leta starosti pa 60,4 odstotka. Kar zadeva politično opcijo bi tako zaposlitev zavrnilo 73,2 odstotka volivcev ljudske stranke in 55,2 odstotka volivcev socialistične stranke.

Deželi, ki jih v svojih odgovorih najpogosteje omenjajo anketiranci, sta Katalonija in Balearski otoki, kjer vse od osnovne šole poteka pouk v katalonsčini, pri čemer imajo otroci, ki govorijo samo špansko, možnost, da zaposijo za pomoč prevajalca pri pouku in z dodatnimi jezikovni pouki. To je bilo stališče, ki ga je katalonska deželna vlada, Generalitet, sporocila vrhovnemu sodišču, ki je deželo zavezal, da pri pouku upošteva materni jezik učencev. Sicer pa anketiranci dopuščajo, da bi lahko zavrnili zaposlitev tudi v Baskovski deželi ali v Galiciji, kjer so se določila o učenju jeziku začela odločne uveljavljati šele v zadnjih dveh letih.

V Galiciji je vlada, ki jo sestavljajo socialisti in galicijski nacionalistični blok, določila, da morajo v šolah poučevati najmanj polovicu predmetov v galicijskem jeziku, zato da so v to polovicu všteti tudi pomembni predmeti kot na primer matematika, znanost, zgodovina ali literatura.

V Baskovski deželi še vedno čakajo na zakon o izobraževanju, ki ga ta dežela ni nikoli sprejela, izobraževanje se tako ureja s predsednikovimi odloki, med katerimi je tudi odlok, ki je določil raven znanja baskovskega jezika za vsako obdobje šolanja posebej. Ta

ko je bil odprijen model A, ki je predvideval poučevanje v špansčini in italijansčini. Ta instrument je potreben za prevzem uradnih nazivov ledinskih imen krajev na območju doline Fassa. Na tej osnovi bodo občine lahko uvedle pravilno toponomastiko, torej poimenovanja ulic, trgov in cest v naseljenih območjih.

V zvezi z jezikovnimi politikami dvojezičnih dežel je vprašalnik javnomenjske raziskave vseboval tudi vprašanje o sankcijah, ki jih je katalonska vlada Generalitet uvedla proti trgovcem, ki ne poslujejo v katalonsčini. Samo 8 odstotkov anketirancev je izjavilo, da soglaša z določilom zakona o jeziku v Kataloniji, ki določa, da »morajo biti napisni v trajna obvestila, namenjena javnosti, v vseh lokalih, ki so odprtji javnosti, napisani vsaj v katalonsčini«. 30,7 odstotka vprašanih meni, da je to določilo slab, 47,4 odstotka pa ga očenjuje kot »zelo slab«. V letu 2007 je Generalitet zaradi kršitve tega določila naložila 93 glob in prejela 16.250 evrov.

Agenca Eurolang, ki se ukvarja z vprašanjem manjšinskih jezikov v Evropi, je vprašala za mnenje o tej javnomenjski raziskavi znanega strokovnjaka s področja jezikovne politike, katalonskega profesorja Miquela Strubella. »Španska vlada v zadnjih 30 letih, to je vse od konca Francove diktature, ni naredila nič pomembnega, da bi izboljšala percepcijo deželnih avtonomij in odpravila nekatere stereotipe,« je ocenil Strubell in nadaljeval: »Te stereotipe sedaj izkoristijo radikalni in skrajno desničarski mediji in na njih gradijo kampanjo bojkota katalonskih proizvodov, ustvarjanja negativnega mnenja do pristojnosti Katalonije in razburjanja javnosti z neresničnimi oziroma močno pretiranimi informacijami o katalonski jezikovni politiki.«

Strubell je še dodal: »Javnomenjska raziskava, ki jo je objavil El Mundo, sicer formalno ne zadeva posebej katere izmed avtonomnih dežel, ampak iz vprašanja je jasno razvidno, da se nanaša prav na Katalonijo.«

Jasno je namreč, da je ta javnomenjska raziskava posledica kampanje, ki jo je sprožila organizacija 'Manifiesto en Defensa de la Lengua Común' (Manifest za obrambo skupnega jezika). Ki ocenjuje, da baskovski, katalonski in galicijski jezik ogrožajo špansčino. Dejansko pa marsikdo ugotavlja, da je ta kampanja neuspešna. Tako je v baskovskih deželih zanimala za šolski model, kjer poteka pouk samo v španskem jeziku, zelo majhno in upada iz leta v leto, tako da ta model iz nekaterih šol sploh izginja.

Miquel Strubell nadalje ugotavlja: »Nekatere večjezične države, kot na primer Švica in do neke mere tudi Belgija, z dejstvji demantirajo, kar trdi desničarska ljudska stranka: oni neresnično trdijo, da imajo starši temeljno pravico, da izberejo učni jezik izobraževanja v javnih šolah. Oni primerjajo izobraževalno politiko Baskovske dežele in Valencije, ki ju pogosto navajajo kot idealna modela, kjer pa obstajajo ločene šole z različnimi jezikovnimi standardi, s katalonskim modelom, ki dopušča posebno pozornost špansko govorečim otrokom, kadar njihovi starši to želijo, sicer pa uveljavlja katalonsčino kot glavni učni jezik. Razlog za to je zelo enosten: v 80. letih so ugotovili, da so šole s španskim učnim jezikom neprimerne, ker otroci, ki so dokončali te šole, niso obvladali obeh jezikov, špansčine in katalonsčine, medtem ko so v šolah s katalonskim učnim jezikom to znanje pridobili takrat in ga pridobil je še danes,« je zaključil Strubell.

EUROLANG

Odtujevanje obdelovalne zemlje kmetijstvu je čedalje večji problem, ki ga družba močno podcenjuje ali celo spregleduje, čeprav gre za gospodarsko in družbeno zelo pomembno vprašanje. Podatki o krčenju obdelovalnih površin so čedalje bolj alarmantni

BETON IN ASFALT SOVRAŽNIKA KMETOV

Obdelovalna
zemlja naj ostane
kmetijstvu

SVETOVALNA SLUŽBA KMEČKE ZVEZE

NAVODILA Sajenje sadnega

Februar in marec sta meseca, ko sadimo ali presajamo sadno drevo. V ta namen navajamo osnovna navodila, ki jih moramo upoštevali pri tem opravilu. Ta navodila so prilagojena sajenju v jamo, ker je ta način v naših krajih, kjer so sadni nasadi zelo redki, najbolji razširjen.

Sajenie v iame

Skoljemo jamo široko in globoko najmanj 50 cm (50 cm X 50 cm). Pri tem ločimo zemljo zgornje plasti (20-30 cm) od spodnje. Ob sajenju poskrbimo za pravilno namestitev kola. Kol zasadimo v dno jame tik ob sadiki in sicer na njeni južni strani. Nato zasujemo spodnji del jame z zemljo, ki smo jo izkopali iz nižje plasti. Na to zemljo položimo tisto iz zgornje plasti, ki jo skrbno razdrobimo in nanjo položimo korenine sadike. Slednje skrbno razporedimo. Posebno pozornost moramo posvetiti globini sajenja. Najbolje je, če sadiko zasadimo do iste globine, kot je bila zasajena v drevesnici. Pazimo, da je cepljeno mesto 15-20 cm nad površino zemlje. Prekrijemo korenine z zemljo iz prve plasti. Ob vsaki sadiki dodamo, če z njimi razpolagamo, 10-20 kg udelanega gnoja ob obodu jame. Pri tem pazimo, da gnoj ne pride v dotik s koreninami, sicer bi jih lahko poškodoval. Posajeno drevo zalijemo z 15-20 litrov vode in dognojimo z 100-250 gramov dušičnega gnojila v obliki nitromonkala.

Jamo prekrijemo še z malo suhe zemlje, da preprečimo izhlapevanje vode.

V sodobni družbi raste občutljivost do okolja in ohranitev krajine. Istočasno pa so vse pogosteji primeri nastajanja novih označb za kmetijske pridelke in izdelke, ki naj bi zagotavljali njihovo pristnost in tipičnost. Skratka, vse več je zanimanja za podeželje in kulturno dediščino, ki jo podeželje ohranja. Pri tem se seveda poudarja, da je nosilni stebri vsega tega dogajanja kmetijstvo, ki je predelovalec in proizvajalec tipične in zdrave hrane ter učinkovit in nenadomestljiv varuh

Iz navedenega bi lahko sklepal, da današnja družba ceni in priznava primarnemu sektorju omenjeni vlogi in pozorno spreminja ter spodbuja njegov razvoj. Toda realnost je drugačna. Oblakov, ki se zgrinjajo nad nebom kmetijstva, je veliko. Dovolj je pomisliti na nizke cene kmetijskih pridelkov in posledično na nezadovoljive prihodke kmetov, na nenehno rast cen proizvodnih dejavnikov ter damoklejev meč naravovarstveno zaščitenih območij, kjer je bodočnost kmetijstva pod vprašajem, saj zaenkrat še ni znano, če in kakšno kmetijstvo bo na njih možno. Danes bi radi posvetili pozornost problemu, ki ga po našem mnenju družba močno podcenjuje ali povsem spregleduje, čeprav gre za gospodarsko in družbeno izredno pomem-

ben aspekt. Mislimo na odtujevanje obdelovalne zemlje kmetijstvu. K pisanju teh vrstic nas je vzpodobil podatek, da je bilo v zadnjih 25. letih odvzetih kmetijstvu v Italiji 6 milijonov hektarov in da se je obdelovalna površina v istem obdobju skrčila za 3,1 milijonov ha.

Iz teh podatkov izhaja, da ima primarni sektor na razpolago vsak dan približno 1000 ha zemlje manj. Ta podatek nas mora zaskrbeli, saj potrjuje nezadržno širjenje betona in asfalta na zemljo, ki jo je človek koristil tisočletja za svoje osnovne življenske potrebe. Ne razpolagamo žal z najnovejšimi tozadevnimi podatki o naši pokrajini, a prepričani smo, da ni pri nas stanje nič manj zaskrbljujoče. Polpretekla zgodovina nas uči, da se je zaradi nemalokrat neutemeljenih razlastitev obdelovalna površina v naši pokrajinji močno zmanjšala.

Rahel optimizem nam vliga dejstvo, da

so sprožile problem vplivne vsedržavne organizacije, ki se obračajo na predsednika vlade in ostale politične in upravne forume, da bi se našla ustrezna rešitev za ohranitev in vrednotenje kmetijskih zemljišč, ki so nenačeljiva dobrina za celotno družbo.

Kmečka zveza že vrsto let opozarja na ta problem, a žal je njen glas do sedaj bil glas vpijočega v puščavi.

V krajevnem obsegu je zveza v svojih stikih z javnimi upravitelji večkrat izpostavila problem ureditve uporabe kmetijskih površin. Rešitev je treba najti najprej v pravnih in smotrnih izbirah pri izdelavi Deželnega teritorialnega načrta, v katerem se izraža splošna načrtovalna politika upravljanja teritorija ter istonamenska navodila za občine. Občutek imamo, da se pri tem pretoku smernic in navodil zatakne. Zato bi bilo po našem mnenju potrebno, da se sklice konferenca o upravljanju teritorija in se točno definirajo kriteriji za določanje namembnosti uporabe teritorija, še posebej obdelovalne zemlje, z upoštevanjem potreb kmetijstva. Točno in dokončno določene kmetijske površine so neodpovedljivo poroštvo za mlajše rodove, da se lahko brez strahu pred razlastitvami in drugimi oblikami odtujevanja zemlje posvetijo kmetijstvu.

Ta vprašanja je obravnaval posvet ob odprtju kmečkega sejma Agriest v Vidmu, ki ga je priredila Deželna centralna direkcija za kmetijstvo na temo: Brez zemlje! Nevarnosti, ki jih za razvoj podeželja predstavlja ne dovolj premišljeno teritorialno načrtovanje. Deželni odbornik za kmetijstvo Claudio Violino je v svojem zaključnem posegu podčrkal, da morajo imeti življenjske potrebe človeka, ki se posveča kmetijstvu in ohraňuje teritorij, prednost pred katerokoli drugo namembnostjo teritorija. Tudi naravovarstvene norme morajo upoštevati načelo, da je kmetijstvo jamstvo za ohranjanje uravnoteženega razvoja teritorija. To velja tako za Kras, ki je danes podvržen strogim normam Nature 2000, kot za Furlanijo, katere velik del nižine je podvržen zaščitnim normam, ki omejujejo rabo nitratov v kmetijstvu. Kmetijstvo ne sme zaradi svojega širšega pomena ostati brez zemlje, je zaključil odbornik.

STROKOVNI NASVETI

Sedaj je čas za česen in grah

Lanska jesen in letošnja zima sta bili kar vlažni in deževni. Nekatera opravila, kot na primer sajenje česna in sejanje graha, ki ju v bolj milih legah opravimo jeseni, so bila zato otežkočena.

ronospori škropimo s fungicidi in pazimo na karenčno dobo. Pazimo, da voda ne zastaja. Z istimi pravki zatiramo rjo, ki se pojavi spomladvi v obliku rumenih madežev na listih.

ČESEN (*Allium sativum*) je vrtnina, ki pripada družini Liliaceae, kjer pripadajo tudi čebula in okrasne čebulnice. Česen izvira iz centralne Azije. Uporabljajo in gojijo ga že iz zelo starih časov. Danes je gojenje česna razširjeno po celem svetu.

Česen je dvoletna rastlina: po navadi ga gojimo le prvo leto, v drugem letu naredi socvetje, kar nas ne zanima. To zanima le žlah-tnitelje, ki pridobivajo semena. Cvetovi so bele barve. Česen gojimo povsod v zmernih, a tudi v bolj suhih podnebjijh. Dobro raste v luhkih, rodovitnih tleh in tam, kjer voda zlahka odteka. V tleh, kjer voda zastaja, se z luhkoto široj glivične bolezni.

Česen sadimo od konca februarja, vse do začetka aprila. Sadimo ga tudi oktobra, do konca novembra. Zgleda, da se jesensko sajenje česna bolje obnese, glave postanejo večje. Lahko sadimo tudi decembra in januarja, po navadi v bolj milih krajih. Sadimo v vrste, ki so oddaljene 25-40 cm ena od druge, razdalja v vrsti pa naj bo 15 cm. Za 100 m² uporabimo približno 8-10 kg semenskega česna. Debelejši stroki imajo več rezervnih snovi, zato vzklijijo prej kot manjši.

Za gojenje česna moramo tla dobro pripraviti, obdelamo jih 25 cm globoko. V primeru težkih tal, kjer voda lahko zastaja, gredice dvignemo 10 do 20 cm, posebno če sadimo jeseni. Med obdelovanjem pognojimo s fosforjem in kalijem, in če je suha, zemljo pred sajenjem namočimo. S hlevskim gnojem je bolje ne gnojiti, da ne povzročimo gnitja. Obenem se kakovost zmanjša in glava se odpre. Česen se dobro okoristi z gnojem prejšnjih kulturn. Zato naj česen v kolobarju sledi gojenim rastlinam, ki smo jih obilno gnojili, kot na primer plovdkam, krompirju ali kapusnicam.

Za sajenje česna uporabljamo stroke, ki jih posadimo 3 cm globo. Zelo važno je, da je konica obrnjena navzgor. Posadimo le tiste stroke, ki so na zunanjji strani glave. Stroki bolje rastejo, če jih prej hranimo pri 7 stopinjah in v bolj vlažnem prostoru. Tako pač česen se namreč nahaja nekako v mirnem stanju in ne brsti. Med rastjo gnojimo z dušikom v dveh obrokih, s količino dušika pa ne smemo pretiravati.

Po navadi česna ni treba zalisti. V primeru suše pa je treba vedeti, da ima česen največjo potrebo po vodi takrat, ko se glave debelijo, to pa je maja – junija. Ko pa se začne rastlina sušiti, je čas, da popolnoma prekinemo z zalivanjem, saj odvečna vлага le pripomore k širjenju glivic. Drugače zemljo med rastjo stalno okopavamo in odstranjujemo plevel. Ker korenine rastejo zelo površinsko, pazimo, da med obdelovanjem ne ranimo korenin.

Česen poberemo, ko se listi popolnoma posušijo. Po navadi je to v poletnem času. Takoj po pobiranju ga moramo dobro posušiti v senčnem in zračnem prostoru, 10 do 15 dni. Pazimo, da med sušenjem ni dežja. Pred skladiščenjem odstranimo poškodovane in bolne glave. Pri manjših količinah pridelka česen spletemo v kito in jo obesimo, pri večjih količinah pa ga zložimo v nizke sloje v zaboje ali pa v mrežaste vreče. Med zaboji mora krožiti zrak.

Najhujša bolezen, ki napade česen, je peronospora, ki se pojavi s sivkastimi podolgovatimi lisami na listih. Sledi gnitie. Proti pe-

Magda Starman

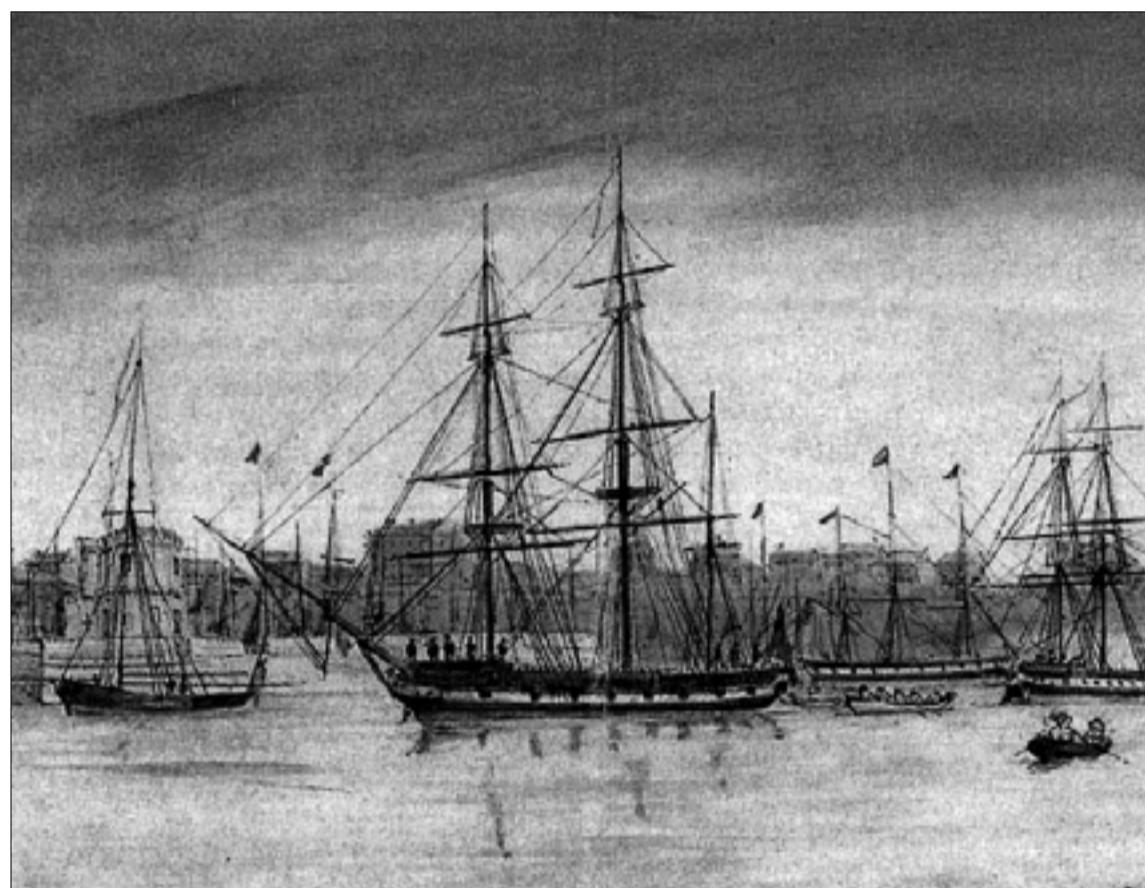

Charles Darwin je svojo dolgo plovbo po morjih in kontinentalih sveta opravil z ladjo Beagle, potovanje pa je bilo ključnega pomena za vsa njegova opazovanja in odkritja

12. FEBRUARJA BO 200-LETNICA ROJSTVA

Charles Darwin še vedno aktualen

BRUNO KRIŽMAN

V Angliji in sploh v znanstvenih krogih je pripravljen na stotine reportaž, konferenc, razstav in drugega kulturnega materiala za 200-letnico (12. februarja) rojstva enega najbolj znanih prirodoslovcev Charlesa Darwina. Istočasno se bodo spomnili tudi na njegovo najbolj znano delo »O izvoru vrst«, ki je bilo objavljeno pred 150 leti. Izšlo je že nekaj knjig, ki skušajo prodreti v Darwinove misli in predstaviti nova tolmačenja postavljenih teorij. Po sto in več letih ostrih debat je Darwinova zvezda v

polnem sijaju. Karl Marx (1818-1883), ki je živel v istem času, je medtem izgubil precej točk, čeprav je vedno med najbolj citiranimi filozofi.

Vrsta spominskih dogodkov naj bi stremela k prepričevanju ljudi o pravilnosti Darwinovih idej. Kljub temu, da jih je moderna znanost v veliki meri potrdila, vlada med Angleži določena skepsa. Za znanstvenika se ogreva približno polovica bolj izbranega parterja. V ZDA je razmerje približno enako, tam pa je treba odklonilni odnos pripisati pretežno verski vnemi. Drugje po svetu niso v teku let izvedli kakih posebnih raziskav javnega mnenja. Da bo Darwin popolnoma sprejet, bo potrebnih še veliko desetletij, kajti njegove poglavitev ugotovitve so večkrat v navzkrižju s krščanskimi nauki, ki priložnostno pogojujejo posredovanje znanja.

Njegova teorija o izvoru vrst izgleda kot nalač za ateiste, ki si nameravajo »prilastiti« Darwina in ga izkoristiti za svoj prozelitizem. V resnici je letošnji slavljenec malokrat vključeval vero v svoje spise. Morda zato, ker je bil res briljant znanstvenik, vendar nekoliko slabši filozof in še nerodnejši kot posredovalec političnih idej. Izdelali so dokaj drzno hipotezo o njegovem ateizmu. Teorijo o izvoru vrst in torej o nekem enotnem izvoru vsega živečega naj bi razvil zgorj zato, da bi dal svoj doprinos borbi proti suženjstvu. Če vse izhaja iz enega izvora, so torej tudi črnopolti ljudje namenki in jih ne smemo kot manjvredne zaslužnjevati. V najnovejših delih o Darwinu prevladuje smernica, da verja v Darwina izključuje vero v boga.

Charles Robert Darwin se kot student ni posebno odlikoval, ko je šlo

za humanistične predmete, ves prosti čas pa je z bratom Erasmusom posvečal opazovanju narave, zbirjanju žuželk, rastlin in ptičjih jajc. Prvi laboratorij si je uredil v prostoru, kjer je oče hranil domače orodje. Poskus očeta, da bi ga usmeril v medicino, je propadel, ker Charles ni mogel prenašati tedaj grobega seciranja živali pri raznih preučevanjih. Drugi poskus je oče usmeril kar v teologijo, na univerzi v Cambridge pa je Darwin spoznal slovite predavatelje znanstvenih predmetov in se vključil v njihov svet. Diplomiral je leta 1831 in takoj začel delati pri geološkem mapiranju Walesa.

Čim je to delo opravil, je prejel vabilo za mesto znanstvenega opazovalca na raziskovalni ladji »Beagle«, ki se je pod poveljstvom kapitana Roberta Fitzroya pripravljala na pot okoli Južne Amerike. Potovanje z vmesnimi izkrcanji in raziskavami naj bi trajalo celih pet let. Med dolgo plovbo so poleg znanstvenih del nastali tudi znametki potopisa »Potovanje na ladji Beagle«, ki je eden mejnikov tovrstnega žanra. Ladja je iz Devonporta odplula 27. decembra 1831, 2. oktobra 1836 pa se je vrnila v domovino. V skoraj petih letih je Beagle obiskala Kapverdske otroke, brazilsko obalo z Rio de Janeiram, Buenos Aires, Urugvaj, Patagonijo, Malvinske ali Falklandske otroke, Ognjeno zemljo, preplula Magelanovo ožino in pristala v več pristaniščih Čila. Tu je Darwin v živo opazoval izbruh ognjenika Osorno. Iz Valparaisa je znanstvena odprava krenila preko Kordiljere v zahodno Argentino in se po povratku v Čile mudila še med prvimi rudniki solitra v Čilu in Peruju in nato odjadra-

la proti otočju Galapagos, kjer je fantastičen živalski svet podkrepil Darwinovo prepričanje o enotnem izvoru živil bitij. Od tod je »Beagle« dosegla Tahiti, Novo Zelandijo in Avstralijo, preko Indijskega oceana objadrala Afriko in se preko Atlantika ponovno dotaknila Brazilije, od tam pa dosegla domača pristanišča.

Darwin je bil izreden opazovalec in je vse zabeležil z veliko točnostjo. Želo živ je opis borbe med oso in pajkom, kateri je Darwin v Braziliji posvetil cel dan: »...kako se je velika osa samica ujela v nepravilno mrežo povsem majhnega pajka...ta pajek ni pretrgal niti, temveč je zelo vztrajno začel še dalje ovijati trup in predvsem krala...osa je najprej s ponovnimi sunki naperila svoje želo proti majhnemu sovražniku, a zaman... zasmilila se mi je in sem jo ubil ter jo vrgel nazaj v mrežo...sem ga (pajka) vedno znova našel, kako je sesal ... močno se je napihnil od sokov plena...«

Ob obisku Patagonije je Darwin naletel na vojaško ekspedicijo kasnejšega argentinskega predsednika generala Rosasa, ki je tam izvajal načrt genocid staroselcev (Indijancev). »... rekel bi - piše Darwin -, da še nikoli ni bila zbrana tako lopovska, banditom podobna armada.«

O domačinih Ognjene zemlje je Darwin zabeležil predvsem njihovo presenečenje nad belino kože Evropejcev »...prav kakor sem videl pri orangutanu v zoološkem vrtu.« S tem je močno pospešil svoje teorije o razvoju živil bitij. Močno pa ga je pričadela beda v kateri so živeli domačini. Nekoč so srečali kanu, v katerem je veslalo šest Indijancev. »To so bila najbolj revna in nesrečna bitja, kar sem jih kdaj videl«, je napisal Darwin prav na božični dan leta 1832.

1. marca leta 1833 se je ladja prvič zasidrala pri Falklandskih otokih in Darwin je že slutil, da bo z njimi križ. »Francija, Španija in Anglija so se prepričale za te revne otoke, ki so na koncu ostali neobjudeni... vladala v Buenos Airesu, kakor prej Španija, jih je uporabljala za kazensko kolonijo... ko smo prišli tja, smo našli prebivalstvo, katerega večja polovica so bili ubegli uporniki in morilci.«

V Cilu se je Darwin srečal z britanski predstavniki roparskih podjetij, ki so za malo funтов od domačin kupovala rudnike bakra in tragično izkorisčala delovno silo. »Delavcem pustijo le malo časa za jed in poleti in pozimi začno ob zori in delajo do mraka. Plačajo jim en funt na mesec poleg hrane: za zajtrk dobijo šestnajst fig in dva majhna hleba kruha, za kosilo kuhan fižol, za večerjo zmleto in pečeno pšenico. Mesa ne jedo skoraj nikoli...«, je napisal v svoj dnevnik 18. avgusta 1833. Razmere, v katerih so živeli rudarji, je opisal tudi v zvezi z njihovimi telesnimi naporji. Nekoč je točno stehthal običajni tovor in ugotovil 197 funtov ali 90 kg. Nosači so ga moralni prenesti iz globine 70 metrov brez postanka. Če je bila višinska razlika večja od 180 metrov so se med nošnjo enkrat lahko oddahnili. Vsak dan so iz rudnika na beli dan prinesli po 12 tovorov. Prihajali so s sklonjenimi telesi, upognjenimi nogami, trepetajočimi mišicami, razširjenimi nosnicami in težko sopihajoči.

Dolga plovba od otočja Galapagos je Darwina privredila do številnih koralnih otočkov v Tihem oceanu. Znanstvenik je podrobno proučil naštanek in življenje atolov in na koncu ugotovil biomehanizem, po katerem so bili ti otočki dolgoročno obsojeni na pogrez v morje. Točno to se dogaja v današnjem času, ko se nekatere mini-državice že pogajajo z Avstralijo, da bi odkupile del njenega teritorija in se v celoti preselile na varnejšo kopno.

V Darwinovi avtobiografiji je stalno prisotna skrb za zdravje, ki mu

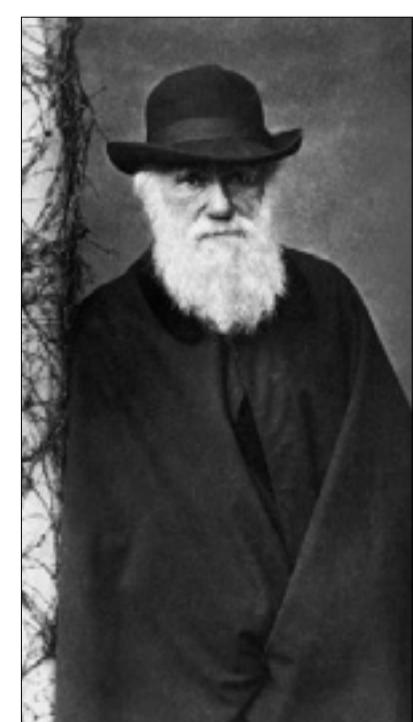
je povzročalo zelo velike težave. Teden dana medicina ni mogla odkriti nobene patologije in po smrti so nasprotniki njegovih teorij postavili celo hipotezo o duševnih boleznih. Po prvih tridesetih letih zelo aktivnega življenja, je Darwin zadnjih 40 preživel kot invalid. Med možnostmi bolezni uvrščajo tudi parazit »chagas«, ki se prenaša preko pikov posebne bolhe, ki je v Južni Ameriki prisotna med nadmorskimi višinami 1500 in 2800 metrov in najraje živi v slammah strehah bednih hišic domačinov. »Chagas« je še danes mora andskih ljudstev. Bolzen je neozdravljiva, hiranje organizma pa lahko traja tudi desetletja. Charles Darwin je umrl 19. aprila 1882. Pokopali so ga z državnimi častmi v westminstrski katedrali ob Isaacu Newtonu, drugemu velikanu angleške znanosti.

Ladja »Beagle«

Brigantina, oboroženega z desetimi topovi, so splavili leta 1820 in jo čez dva meseca uporabili pri slovenskih, povezanih z britansko kraljevsko družino. Nato so ugotovili, da je sploh ne potrebujejo in pet let je bila brez posadke privezana po pomolu, čeprav so jo redno vzdrževali. V svojem življenju je opravila tri dolge plove. Darwinova je bila druga, pred njo pa je »Beagle« že obiskala Ognjeno zemljo. Leta 1845 so jo razvrednotili in jo spremenili v plovilo za patroliranje južne angleške obale. Pod novim imenom »W. no. 7« so jo leta 1870 prodali za razgradnjo.

Šele leta 2000 so odkrili nekaj dokumentov, ki so razkrili usodo ladje. Na mestu, kjer je bila nekaj leta običajno privezana, so našli ostanke kuhinjske opreme, ki je verjetno pripadala »Beagle«. Z modernimi znanstvenimi metodami so pod vodo gladino zasledili tudi ostanke trupa, na kraju, kjer je bila ladja razgrajena, pa so v nekem pomožnem poslopju našli vgrajene kose lesa, ki so brez dvoma izhajali iz Darwinove ladje. »Relikvije« še iščejo in ob priliku 200-letnice znanstvenega rojstva bo verjetno prišlo še kaj na dan.

Slovenski prevod Darwinovega »Potovanja na ladji Beagle« je izšel leta 1950.

40 let delovanja KD Rečan v Benečiji

Zgodovina...

Kulturno društvo Rečan je bilo ustanovljeno pred točno štiridesetimi leti z namenom, da bi ovrednotilo slovensko kulturo v videmski pokrajini. Vse društvene dejavnosti so potekale v beneškem narečju, saj slovenskih šol takrat v Benečiji še ni bilo. Istočasno so ustanovili pevski zbor in gledališko skupino, iz katere je kasneje nastalo Beneško gledališče.

Razne pobude

Da bi približali in vključili v kulturno delovanje teritorija čim večje število ljudi, prireja društvo razne pobude. Največ uspeha je nedvomno zela pevska revija slovenskih narečnih pesmi Senjam beneške piesmi, ki poteka vsako leto v mesecu juliju v vasi Lesa (občina Grmek). Na njej predstavijo še neizvedene pesmi beneških avtorjev v lokalnem slovenskem narečju.

Tudi pobudi Kar rože cvete, vasi se vesele in U roke medlo sta pritegnili številno občinstvo.

Pred kratkim si je društvo zmislio pohod »Čez namišljeno črto« iz Topolovega do Livka z namenom, da bi se bolje spoznali prebivalci teh dveh sosednjih vasi.

Med uspešnejše pobude društva sodijo tudi svetoivansko kresovanje, srečanje pesnikov in pisateljev V nebula luna plava, zborovsko srečanje Za puojmo jo na sred vasi ter pohod po starih stezicah Kulturna jesen.

Pred leti so oživeli staro beneško tradicijo Devetico božično le da obhod ne poteka več od hiše do hiše ampak od vasi do vasi. Vsak večer pred božičem obiskujejo vasi v grmiški občini in pojejo stare božične pesmi. Na pomoč priskoči tudi domači zbor Rečan, ki se mu pridružijo prisotni vaščani.

Mešani pevski zbor Rečan predstavlja Benečane...

Mešani pevski zbor Rečan je nastal na podlagi cerkvenega pevskega zboru na Lesah in deluje neprekinitno do današnjih dni. Predstavlja slovenske Benečane, zato se njihovo petje naslanja na bogato tradicijo nadških dolin. Zbor poje melodije iz Benečije, pri katerih se večkrat nazna domotožje zaradi izseljenstva in težavno prezivjetje v tem hribovitem predelu. Kar je najbolj pomembno je dejstvo, da nastopajo na vseh tradicionalnih beneških prireditvah. So namreč edini beneški zbor, ki poje slovenske pesmi na uradnih predstavah. Večkrat so že sodelovali na Ceciljanki v Gorici, na reviji Primorska poje in srečanju zborov v Šentvidu pri Štični. V zadnjih štiridesetih letih je zbor gostoval po Sloveniji, Koroški ter Furlaniji in pri naših emigrantih v Belgiji in Švici. Med važnejše nastope prištevamo tudi petje v Avstriji sv. Cecilijs v Rimu.

Otroško ravanje

Pustni čas je pred vrati in že preganja zimo, ki nam od časa do časa še vedno kaže zobe.

Otroci, mladi in odrasli se ga veselimo in nestrpo čakamo na zabave, plese in norčje.

Otroci se bodo tudi letos našemeli v svoje najljubše pravljicne junake, hodili bodo od vrat do vrat in razposajeno plesali na raznih pustnih povorkah.

ZSKD, v sodelovanju s Kulturnim domom, bo poskrbel za otroško pustno ravanje, ki bo na pustni torek, 24. februarja od 15. do 18. ure v Kulturnem domu v Gorici.

Čarodej ALEX, ki vas bo zabaval in pospremil v svet pravih čarovnjik. Zvami bo tudi Andrea, ki je pravi mojster poslikave obraza. Z njegovo pomočjo bodo vaše maske še lepše. Od vas pa bo odvisno ali bo vaš novi jaz za nekaj ur tudi resnično zaživel. Tu so še animatorke, ki bodo z vami plesale in se igrale. Mamljive pa so tudi nagrade loterije.

Ne zamudite priložnosti in pripravite se nam. Vstopnina 1 evro.

Center za kulturne raziskave iz Barda

Pred štiridesetimi leti je bil v Bardu ustanovljen Center za kulturne raziskave. Njegovi pobudniki so pokazali drzen pogum in se soočili s sovražno nastrojenim ozračjem, ki je – kot s korenčkom na palici, še večkrat pa s palico – v ustrovanju udušilo vsakogar, ki se je izpostavil, da bi zagovarjal, ovrednotil in spodbujal rabo jezika, kulturo in slovensko manjšino v Terski dolini. Če se je danes ozračje spremeno, da že zakoni priznavajo slovenski jezik v naših dolinalih in ga naše oblasti označujejo kot »dodano vrednost«, to dolgovemo tudi ustanoviteljem Centra za kulturne raziskave v Bardu.

Že sama ustanovitev je bila dejavnost pomembnih razsežnosti, saj je bilo v šestdesetih letih v naši krajih silno nevarno govoriti o položaju Slovencev.

Pretekle in današnje dejavnosti Centra lahko razdelimo na tri področja:

a) Zbiranje, ohranjanje in katalogizacija vseh kulturnih najdb iz naših krajev. Kakor je znano, je potres leta 1976 hudo prizadel kraje v Terski dolini. Pogoj za rekonstrukcijo je bila odstranitev razvalin. Hiše, hlevi, cerkve, senki... vse je bilo na tem, da za vedno konča na odpadu. Na srečo se je že pred potresom začelo zbiranje kmetijskih pripomočkov in predmetov različnih obrtov.

Tako je nastala etnografska muzejska zbirka, velikansko delo za takšen kraj, kot je Bardo. Delo, s katerim se je ohranil spomin, utelešen v teh predmetih, v njihovem imenu, rabi delovanju; spremnost, ki jo je zahtevalo delo, in okoliščine, ki so mu dajale smisel in učinkovitost.

b) Nepretrgana dejavnost pri kulturni

obogatitvi vseh rezličnih trenutkov našega življenja, od pusta do veselic (šagre), od tradicionalnih praznovanj do skrb za odnose z drugimi kraji in Benečiji, Sloveniji, Rimu, in Toscani. Še druga, neprimerljiva zasluga kulturnega centra je ta, da mu je prek ohranitve in krapitve kulture in starodavne modrosti, združene z modernostjo, uspelo ohraniti visoko stopnjo razvoja v življenju tega kraja. Najznačilnejši primer je praznik Sveti Marije od zdravja.

c) Objave in knjige

Center je svoje dejavnosti izvaja in jih še vedno izvaja nepreklenjeno, vztrajno in z obilo dobre volje, hrati pa posveča pozornost tudi nekaterim publikacijam, katerih pomen za slovenski jezik in kulturo v krajih Terske doline s časom čedalje bolj naraste.

agenda - agenda - agenda

15. REVIIA KRAŠKIH PIHALNIH GODB

Tržič – Občinsko gledališče,

28.2.2009 ob 20. uri

Kraška pihalna godba Sežana
Pihalni orkester Kras – Doberdob
Pihalni orkester Ricmanje

COROVIVO

Združenje pevskih zborov FJK U.S.C.I. vabi pevske zbole, da se prijavijo na 12. revijo Corovivo, ki se bo odvijala 25. oktobra 2009 v Pordenonu. Rok prijave zapade 15. junija 2009. Razpis in ostale informacije nudi ZSKD.

ZA MALE PIHALNE ORKESTRE/GODBE

Izšel je razpis za srečanje malih orkestro – državno predtekmovanje najboljšega malega orkestra Slovenije (z maksimalno 12 nastopajočimi članji) za Gučo 2009. Srečanje bo 4. julija 2009 v Dravogradu. Rok prijave zapade 15. maja 2009. Ostale informacije nudi ZSKD.

Uradni ZSKD so na voljo za vse informacije

Trst: tel. 040 635 626,
e-pošta trst@zskd.org

Gorica: tel. 0481 531495,
e-pošta gorica@zskd.org

Čedad: tel. 0432 731386,
e-pošta cedad@zskd.org

Solbica: tel. 0433 53428,
e-pošta rezija@zskd.org

Revija otroških in mladinskih pevskih zborov NAŠA POMLAD 2009

Revije bodo potekale marca in aprila. Rok prijave zapade 16. februarja 2009. Podrobne informacije nudi ZSKD.

i.podlistek

ipodlistek@gmail.com

8. 2. 2009

Za stran skrbijo: ZDROŽENJE E. BLANKIN - ČEDAD, SLOVENSKA PROSVETA - TRST, ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE - GORICA, ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV - TRST, ZDROŽENJE CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV - GORICA

Edinost, sreča, sprava...

Prešernove proslave so vsakoletne stalnice našega kulturnega življenja. Ne gre za zgolj praznovanje pesnika, ampak za praznično razmišljajanje o slovenstvu, ki ga od Prešernovega časa dalje tarejo sorodne dileme in problemi. Skoraj dvesto let se slovenska družba sooča namreč z vprašanjem lastne biti, a tudi sovobranja. Z drugimi, a zlasti z drugimi »lubitimi« Slovenci. Iskanje ravnotežja med domom in svetom postavlja slovenskega človeka pred stalnim iskanjem neke srednje poti. Iskanje le-te ni lahko, saj predpostavlja večji napor od asimilacije. Boj proti asimilaciji pa ne predpostavlja negativnega odnosa do drugega ali drugačnega. Tudi v tem nam Prešeren pride na pomoč s svojimi verzi. »Žive naj vsi narodi« je začetek kitice Zdravljice, ki je bila izbrana za himno slovenske države. V njej je jasno izražena misel po složenem in strpnem sobivanju sosedij. Iz iste Prešernove pesmi pa bi lahko tudi Slovenci v sednjih pokrajnah izbrali kot geslo našega dela in delovanja skupnosti tri besede: Edinost, sreča, sprava. Tri besede, a z močnim simbolnim ter vsebinskim nabojem. Tri besede, ki spominjajo na prav tako »legendarno« geslo francoske revolucije: Liberte, egalite, fraternite.

Slovenska »revolucija« se je začela znotraj slovenskega naroda, in sicer s kulturo. Kulturna produkcija je pripeljala Slovence in slovenščino na raven sodobne kultivirane skupnosti. Odnose z zunanjim svetom slovenski narod rešuje tako rekoč dan za dnem, to pa večkrat (celo) na škodo temeljite razprave o še vedno velikem številu nerazčiščenih poglavij naše polpretekle zgodovine. Edinost in sreča temeljita pravzaprav tudi na zavestnem prizadevanju za spravo. Ter obratno – sprava je mogoča, če obstajata neka skupna zavest o enotnosti. To pa ni stvar sreče, temveč zavestne izbire.

Ob slovenskem kulturnem prazniku

KAJ TI POMENI.....

Prijateljsko povabilo me najprej spomini na številne spise s podobnimi naslovimi, ki smo jih pisali svoj čas. Spominja pa me tudi na lepe občutke, ki sem jih doživeljjal na številnih Prešernovih proslavah, proslavah v šoli, predvsem pa doma v Devinu, ki stoji na zahodnih obrobnih slovenske narodne biti. Zapisal sem Prešernova proslava, kot se jim je včasih reklo, ker gre za praznik, ki je neločljivo vezan na spomin Prešernove veličine in njegove enkratne vloge pri dvigu slovenstva in se mi zdi važno, da se k temu vedno znova vračamo.

Praznik slovenske kulture, torej ... v prvi vrsti je to praznik slovenske besede in pesmi. Predvsem tistih številnih Prešernovih poezij, ki so jih uglasbili najrazličnejši slovenski skladatelji in ki tudi danes s svojo vsebinou in sporočilom nagovarjajo tako pevce, kot poslušalce. Gre zato za praznik vsega, kar nas kot posameznike in kot narod zavezuje duhovnemu napredku, ki je lahko pravi in sega v globino le, če dobiva svojo moč iz korenin, iz svoje zemlje. Torej praznik slovenske kulture je v nekem smislu tudi ozaveščanje pojma zvestobe slovenski besedi, a tudi svoji zemlji, domači arhitekturi, slovenski kulturni pokrajini, svojim obdelanim poljem in vinogradom, kraški gmajni. To je praznik slovenske prisotnosti v velikem, ko prisostvujemo osrednjim svečanostim in pomembnim ume-

tniškim stvaritvam, ali v malem, ko po naših vseh in mestnih okrajih, kjer s svojimi močmi izpeljemo kulturni dogodek v znamenuju Prešerena in slovenstva. (Kaj pomeni slovensko petje vedo prenogi cerkveni pevski zbori, kjer ni več slovenske šole, ne slovenskega društva?)

Praznik slovenske kulture je tako tudi praznik, ki nas uči samospoštovanju, brez katere ni mogoča nobena osebna in tudi ne narodna rast. Zato: Komu narpred veselo / zdravljico, bratje! čmo zapét! / Bog našo nam deželo, / Bog živi ves slovenski svet, / brate vse, kar nas je / sinov slovečne matere!

Marko Tavčar
Predsednik Zveze cerkvenih pevskih zborov - Trst

8. FEBRUAR

JE PRAZNIČNI DAN!

Prešernov dan je praznik slovenske besede, ki nas je utemeljila kot narod. Od Brižinskih spomenikov preko Trubarja do Prešerena in do današnjih dni je bila predvsem slovenska beseda tista, ki nas je v zgodovini utemeljevala in ohranjala. In ta beseda se je najvišje povzpela s Prešeronom. On ji je dal tisto žlahtnost, zaradi katere smo ponosni in enakopravno stopili v vrsto evropskih kulturnih narodov.

Praznik 8. februarja smo svečano praznavali odkar pomnim: najprej v šoli, nato v društvi, zato si tega dne ne znam predstavljati brez prazničnega proslavlja-

nja. Ne vem, koliko bo letos Prešernovih proslav po naših društvi, a upam, da jih bo čimveč. Gotovo se bomo množično udeležili skupnih osrednjih proslav v Čedadu, Gorici in Trstu, na katerih bomo letos obeležili stoteletico ustanovitve Glasbenih matic.

Slovenska prosveta vabi tudi na svečano proslavo, ki bo v pondeljek, 9. februarja v Peterlinovi dvorani v Trstu, na kateri bomo podelili priznanja in nagrade ustvarjalcem na področju slovenske besede. Praznično.

Marij Maver
Predsednik
Slovenske prosvete - Trst

OVREDNOTITI

KULTURNO DELO V BENEČIJI!

Ob dnevu slovenske kulture se vedno sprašujemo o naši kulturi in njeni vlogi. Kultura je gotovo ena najžlahtnejših stvarnosti človeške dejavnosti in zgodovine. Kultura je s svojimi različnimi dejavnostmi odločilno pogojevala in spremljala narode v njih težnji po napredku. Slovenci smo od romantične dobe vse to s Prešernom živo doživljali in v dveh stoteletjih udejanjili bohotno kulturno dejavnost. Prav kultura je verjetno danes najmočnejše orožje, s katerim Slovenci razpolagamo. Tudi letos bomo Slovenci, ki živimo v Italiji proslavili dan slovenske kulture z osrednjo prireditvijo, ki se bo zvrstila na treh prizoriščih in sicer

v Čedadu, Gorici in Trstu. To bo priložnost, da obnovimo zvestobo in ljubezen do slovenske besede in kulture. Pripravo programa vsako leto izmenično prevzame eden od soorganizatorjev. Letos bo to prevzela Glasbena matica ob priliku praznovanja svoje obletnice. Pozitivno je tudi to, da bo ena od predstav tudi v Benečiji. S tem smo organizatorji že zeleli ovrednotiti trud slovenskih kulturnih dejavcev, ki si v Benečiji prizadajo za ohranitev slovenske besede in kulture.

Franca Padovan
Predsednica Zveze slovenske katoliške prosvete - Gorica

NAROD, KI IMA TAK ODNOS DO KULTURE, JE VELIK NAROD

Od prvega februarja 1945, ko je bil dan Prešernove smrti, 8. februar, proglašen za slovenski kulturni praznik – v Sloveniji je celo državni praznik – se v mestnih središčih in v manjših krajih, v matični domovini, v zamejstvu in po svetu zbiramo ob največjem in najžlahtnejšem imenu naše poezije, razmišljamo o nas samih, o naši stvarnosti nekoč in danes ter o tem, kar nas tako ali drugače zaznamuje. Narod, ki ima tak odnos do kulture, je velik narod, pa čeprav je število njegovih pripadnikov manjše kot pri mnogih drugih narodih.

Lojzka Bratuž

Predsednica Združenja cerkvenih pevskih zborov - Gorica

Jutri podelitev nagrad literarnega natečaja Mladike

Komisija literarnega natečaja Mladike je obravnavala 76 prispevkov v prozi in 55 ciklov pesmi, ki so v roku prispleli na uredništvo revije. Komisija je po temeljiti razpravi in oceni dospelih prispevkov podelila sledeče nagrade:

PROZA

Prvo nagrado prejme novela z naslovom *Vračanje*, ki jo je napisala **Manka Kremenšek Križman** iz Ljubljane. Novela iz današnjega življenja je večplastna, glavni junak se spominja svojega otroštva, življenja v bloku in skritih družinskih tragedij v soseski. Avtorica se odlikuje s smisлом za podrobnosti.

Drugo nagrado prejme novela z naslovom *Čakajoča*. Napisala jo je **Mateja Gomboc** iz Ljubljane. Zgodba se dogaja v Trstu in avtorica je znala zajeti obmorsko atmosfero polno hrepenenja in pričakovanja.

Tretjo nagrado prejme novela z naslovom *Reka*, ki jo je napisala jo je **Nataša Konc Lorenzutti** iz Šempasa. Napeta pripoved pritegne bralca in ga sooči z nevarnostmi današnjih dni.

POEZIJA

Prvo nagrado prejme cikel pesmi »**Dobro, pa se še izboljuje**«, **Lidije Golc** iz Ljubljane. Avtorica je ujela v verze življenjsko realnost, ki se včasih zdi banalna, vendar nas njene besede nogovarjajo k razmišlanju.

Drugo nagrado prejme cikel pesmi brez naslova. Prispel je pod psevdonimom Scorpio, avtorica je **Andrejka Jereb** iz Idrije. Pesmi odlikuje globoka uglašenost z naravo, izvirna metaforika in zavedanje človeške krhkosti.

Tretjo nagrado prejme prav tako cikel pesmi brez naslova. Avtorica je **Stanka Devjak** iz Maribora. Pesmi odražajo odnos avtorice do zgodovinske dediščine, religije in narave.

Podelitev nagrad bo jutri, 9. februarja, ob 20.30 na Prešernovi proslavi Slovenske prosvete in Društva slovenskih izobražencev v Peterlinovi dvorani v Trstu, Donizettijeva ulica št. 3.

gorica

Kulturni Center Lojze Bratuž in Zveza slovenske katoliške prosvete prirejata niz veseliger ljubiteljskih odrov »Iskriv smeh na ustih vseh«. V petek, 13. februarja, se bo ob 20.30 v veliki dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici predstavil Dramski odsek Prosvetnega društva Štandrež z Nušičeve igro Kaj bodo rekli ljudje, v reziji Jožeta Hrovata

i.informacije

Združenje E. Blankin Ulica San Domenico 78, 33043 Čedad tel/fax: 0432 701455 e-mail: slovit@tin.it

Slovenska prosveta Ulica Donizetti 3, 34133 Trst tel: 040 37084, fax: 040/633307 e-mail: sp@mladika.com

Zveza slovenske katoliške prosvete Drevored 20. septembra, 85 34170 Gorica tel/fax: 0481 538128 e-mail: zskp_gorica@yahoo.it

Zveza cerkvenih pevskih zborov Ulica Donizetti 3, 34133 Trst fax: 040 633307

Združenje cerkvenih pevskih zborov Drevored 20. septembra, 85 34170 Gorica tel/fax: 0481 31817 e-mail: corili01@gorica.191.it

Nekaj utrinkov z lanske proslave

KROMA

PRIMER ENGLARO - Oče Beppino povabil Napolitana in Berlusconija, naj jo obiščeta

Sinoči dokončno prekinili umetno hranjenje Eluane

Berlusconi napadel ustavodajno skupščino - V državi številne demonstracije

VIDEM, RIM - »Pridita v Videm in si sama oglejta mojo hčerkko. Tako se bosta lahko - osebno in zasebno - seznanila z resničnim stanjem po vseh vsteh, ki so v teh dneh popolnoma izkrivile resnico in morebiti povzročile napačne ocene.« Oče Eluane Englaro Beppino se je včeraj s temi besedami obrnil na predsednika republike Giorgia Napolitana in premiera Silvia Berlusconija. Englaro se je nanju obrnil »kot oče na oceta«. To je bil morda tudi poslednji poskus, da se stvari umirijo, še zlasti po nekaterih neposrečenih premierovih izjavah.

V bolnišnici La Quiete so medtem spremenili predvideni postopek in ga dejansko pospešili. Umetno hranjenje Eluane bi bili morali namreč prekiniti danes, toda zaradi »splošnega hudega stanja« so to storili sinoči. Pred tem se je bila dopoldne sonda, prek katere so 17 let umetno hranili Eluano, iztaknila, popoldne pa so jo zdravniki spet namestili na njeno mesto. Po stodostotni prekinitti hranjenja so začeli Eluanu posredovati pomirjevalna sredstva, kot to predvideva uradni postopek.

V Vidmu in v državi so se medtem nadaljevale številne protestne pobude in demonstracije. Pred klinikom La Quiete so protestirale različne katoliške organizacije z zahtevo, da mora Eluana živeti. Na čelu demonstrantov je bil primarji videmske bolnišnice Gianluigi Gigli, ki je vselej nasprotoval prekinitti hranjenja. Včeraj se je oglašil tudi papež Benedikt XVI., ki je znova poddaril potrebo po zaščiti daru življivca, četudi gre za trpljenje. V mnogih mestih pa so bili sprevodi proti Berlusconijevemu odloku in v znak solidarnosti z Eluaninim očetom ter predsednikom Napolitanom. Spontani protesti so nastali pred palačo Chigi v Rimu, v Milenu, v Turinu, v Firencah, v Messini, pa tudi pred stalnim italijanskim predstavništvom pri EU v Bruslju. Demonstracije v Milenu so se udeležili tudi Dario Fo, Franca Rame in Gino Strada, glavna gesla pa so bila v bran demokracije, Napolitana in ustave.

Prav ustava je bila namreč tarča novega Berlusconijevega napada, ki jo je včeraj označil z »prosovjetsko« in jo je treba zato spremeniti. Ustavodajna skupščina, je pač povedal premier, je bila pri sestavi ustave »pod vplivom sovjetske diktature, ki so jo vzeli kot model«. Predsednik senata Renato Schifani je medtem urgentno sklical skupščino v pondeljek za razpravo o zakonskem osnutku, s katerim hoče vlada preprečiti prekinitti hranjenja Eluane. Predsednik poslanske zbornice Gianfranco Fini pa je ubral opreznajočo pot in je sklical le srečanje načelnikov skupin v Monitecitoriu.

Protesti pred palačo Chigi, ki so jih udeležili tudi predstavniki Demokratske stranke, SKP in sindikata Cgil

ZDA - Pri tem pa so morali demokrati precej popustiti

V senatu dosegli dogovor glede stimulacijskega paketa

WASHINGTON - Ameriški demokrati so v petek v senatu uspeли po dolgotrajnih intenzivnih poganjajih prepričati nekaj republikancev v dogovor o stimulacijskem paketu za gospodarsko rast. Toda pri tem so vrednost paketa zbuli z več kot 930 milijard dolarjev na le 780 milijard.

Podrobnosti dogovora niso bile takoj znane, vendar pa je številka sedaj spet podobna tisti, o kateri se je govorilo, preden je predstavniki dom brez podpore republikancev pred tednom dni potrdil predlog, vreden 819 milijard. V senatu je predlog potem prerasel 930 milijard in republikanci so govorili, da ga ne bodo podprtli. Demokratom pa naj bi se pri-družila Arlen Specter iz Pensilvanije in Susan Collins iz države Maine; slednja sicer ni potrdila, da je za, vendar pa je dejala, da je šel dogovor v pravo smer.

Preostali republikanci so na kolege jezni in John McCain iz Arizo-

ne jih je v petek ostro kritiziral, da so se pogajali z demokrati brez posvetovanja. Predsednik ZDA Barack Obama je v petek ponovil, da je zavlačevanje pri sprejemanju stimulacije neodgovorno in neopravičljivo ter republikance, ki vztrajajo le na davčnih olajšavah, ponovno opozoril, da stimulacija po definiciji pač pomeni porabo, brez katere bo menda kriza še globlja. Obama je za potrditev opozoril uporabil poročilo ministra za delo o izgubi skoraj 600.000

BARACK OBAMA

delovnih mest v januarju in rasti stopnje brezposelnosti na 7,6 odstotka.

Senat je v petek razpravljal dolgo v noč tudi po prej omenjenem dogovoru, demokratom pa je prisokil na pomoč tudi šef Obamovega kabineta Rahm Emanuel. Vodja demokratske večine v senatu Harry Reid iz Nevade je omenil možnost, da bi senat o predlogu stimulacijskega zakona, ki predvideva kombinacijo davčnih olajšav in nove porabe glasoval že čez vikend.

Demokrati potrebujejo 60 glasov, v senatu pa jih imajo skupaj z dvema neodvisnima kolegom le 58 in zato potrebujejo najmanj dva republikanca. Ob tem pa morajo obdržati vse svoje glasove. Tudi ko bo predlog v senatu potren, zgodbe še ne bo konec, saj ga bo potrebno uskladiti s predlogom predstavnikega doma in šele nato bo pripravljen za Obamov podpis. (STA)

VARNOSTNA KONFERENCA - Tudi francoski predsednik Sarkozy se je zavzel za vojaško okrepitev povezave

Ameriški podpredsednik Biden pozval EU, naj stori več pri soočanju z varnostnimi izzivi

MÜNCHEN - Osrednji dogodek letosnje mednarodne varnostne konference v Münchnu je bil včerajšnji nastop ameriškega podpredsednika Joeja Bidena, ki je EU pozval, naj stori več pri soočanju z varnostnimi izzivi. Francoski predsednik Nicolas Sarkozy se je prav tako zavzel za večjo obrambno vlogo EU. Slovenski zunanjji minister Samuel Žbogar pa se je ob robu konferenca pogovarjal s hrvaškim kolegom Gordonom Jandrokovićem, s katerim sta se dogovorila za srečanje.

»Amerika bo storila več, to je dobra novica. Slaba novica pa je, da bo tudi svoje partnerje pozvala, naj storijo več,« je poudaril Biden v prvih predstavitev zunanjih politike nove ameriške administracije Baracka Obame v Evropi. Novo ameriško vodstvo je odločeno dati »nov ton« zunanjih politiki, ne samo v Washingtonu, temveč v odnosih po svetu, je dejal.

Kot prvi primer sprememb je Biden navedel taborišče za teroristične osušljence v Guantanamu na Kubi. »Amerika ne bo mučila, zapri bomo Guantanamo,« je poudaril. »A pri tem bomo potrebovali vašo po-

moč. Pozvali bomo druge, naj prevzamejo odgovornost za tiste, ki so v Guantanamu,« je dejal.

K delitvi odgovornosti je Biden pozval tudi v Afganistanu. ZDA nameravajo podvajati sile v državi in od držav EU pričakujejo, da bodo prav tako tja poslale bistveno več vojakov in prispevate več sredstev. Biden je tudi zagotovil, da bodo ZDA odločno ukrepale proti podnebnim spremembam, in poudaril pripravljenost na sodelovanje pri premagovanju finančne in gospodarske krize. Obama se bo udeležil vrha najrazvitejših držav na svetu G20 2. aprila v Londonu, je napovedal.

ZDA na letno varnostno konferenco v Münchnu običajno pošljajo obrambnega ali zunanjega ministra, tokrat pa so poslali močno delegacijo pod vodstvom podpredsednika Bidena. To je po njihovih navedbah znak, da evropsko politiko jemljejo resno. Po drugi strani pa to kaže na velika pričakovanja iz EU.

»Obrambna politika je test za Evropo - odločiti se morate, ali hočete mir ali da vas pustijo pri miru,« je v svojem nastopu na kon-

ferenci poudaril francoski predsednik François Sarkozy. »Če hočete mir, morate zagotoviti vojaška sredstva, če hočete, da vas pustijo pri miru, ostanite v kotu in tvegajte, da svoje varnosti ne boste mogli več zagotoviti,« je opozoril.

»Francija bo ostala vojaška in jedrska sila,« je ob tem pozivu poudaril Sarkozy in s tem ponovno nakazal pripravljenost Francije, da se ponovno vključi v skupno vojaško poveljniško strukturo zveze Nato, iz katere je izstopila pod vodstvom generala Charlesa de Gaulla leta 1966 in s tem pomembno vplivala na nadaljnje usmeritve za-

vezništva. Sarkozy je s tem sporočilom tudi pozval članice zveze Nato, naj za obrambo in varnostno politiko prispevajo več. Po dogovoru naj bi si prizadevale za to, da v ta namen namenjajo dva odstotka bruto domačega proizvoda, vendar večina tega cilja ne dosega. Veliko jih opozarja, da ta cilj v času finančne in gospodarske krize težko uresničijo.

Sarkozy je sicer ocenil, da Rusija danes ne pomeni vojaške grožnje za EU in Nato. »Med EU in Rusijo obstaja problem zaupanja. Treba je ponovno vzpostaviti zaupanje. Prevzel bom svojo odgovornost za to,« je zatrdiril francoski predsednik v razpravi, ki sta se udeležili tudi nemška kanclerka Angela Merkel in podpredsednik ruske vlade Sergej Ivanov.

Sarkozy je izpostavil tudi pomen obrambnega sodelovanja z Nemčijo. Francija bi po njegovih besedah na svojem ozemlju z veseljem sprejela bataljon nemške vojske v znak zgodovinske geste prijateljstva med državama. Ni pa Sarkozy podrobnejše pojasnil, kako naj bi se to zgodilo. Namestitev nemške enote na francoskih tleh sta si

Danes odprtje obvoznice pri Mestrah, včeraj pravi prometni pekel

BENETKE - Ob prisotnosti Silvia Berlusconija bodo danes slovensko odprti toliko pričakovan avtocestno obvozničo pri Mestrah. Predsednik Dežele FJK Renzo Tondo je včeraj povedal, da sta svoj čas s predsednikom Veneta Giancarлом Galanom zagrozila Berlusconiju, da bosta oba podala ostavko, če ne bo problem obvoznic v kratkem rešen. Do vročega soočanja naj bi prišlo med letoma 2001 in 2003.

Z obvoznic bo pot po avtocesti A4 od slej nedvomno enostavnejša, včeraj pa so zadnji posegi povzročili še zadnje, toda velike težave. Delavci so mrzljivo nadaljevali z delom in priključili avtocesto A4 z obvoznicu. Družba Autovie Venete je moralna zaradi tega ob 6. uri zapreti del avtoceste, na raznih odsekih pa so zaprli po en vozni pas in nekatere izvoze. V popoldanskih urah se je nabralo ogromno vozil, ki so se pomikala v počasnih kolonah: za pot do Padove do Mester je bilo treba potpreti dobre štiri ure. Med posledicami velikega prometnega zastoja je bila tudi preložitev številnih športnih tekmovanj, tako v naših krajih kot v sosednjih deželah.

Bratovščina Pija X. izključila Abrahamowicza

RIM - Bratovščina svetega Pija X., ki jo je papež Benedikt XVI. nedavno ponovno pridružil Katoliški cerkvi, je v petek izključila duhovnika Floriana Abrahamowicza, ki je s svojimi nedavnimi izjavami izrazil dvom o holokavstu. Gre za poskus, da bi odpravili dvome v ugled te lefevrijske skupnosti. Abrahamowicz, vodja lefevrijske skupnosti na severu Italije, je v pogovoru za časopis La Tribuna di Treviso minuli teden dejal, da verjame v obstoj plinskih celic v nemških koncentracijskih taboriščih, ne more pa trditi, da so ljudje zaradi njih umirali. »Vem, da so plinske celice obstajale vsaj za razkuževanje, ne morem pa reči, ali je kdor koli zaradi njih umrl ali ne,« je dejal in tako podpril izjave britanskega škofa Richarda Williamsona, prav tako člena Bratovščine svetega Pija X., ki je z dvodom v holokavst zanetil polemiko med Vatikanom in Judi.

Hamas premirje pogojuje z odpravo blokade Gaze

DAMASK/ANKARA - Vodja gibanja Hamas v izgnanstvu Haled Mešal je v petek zavrnil možnost trajne prekinitev ognja iz Izraelom, dokler ta ne odpravi blokade območja Gaze. Ob tem je Mešal poudaril, da Izrael ne more diktirati pogoje glede prekinitev ognja, saj je bil poraženec vojaške ofenzive na območju Gaze, ki jo je izraelska vojska začela 27. decembra lani. (STA)

JOE BIDEN

cer Sarkozy in Merklova napovedala pred nekaj dnevi, Generalni sekretar zveze Nato Jaap de Hoop Scheffer in podpredsednik ruske vlade Sergej Ivanov sta sicer v petek strinjala, da bi moralna Nato in Rusija čim prej normalizirati odnose. Dogovorila sta se tudi za tesnejše sodelovanje pri logistični preskrbi Natovih sil v Afganistanu.

Slovenski zunanjji minister Samuel Žbogar se je ob robu konferenca pogovarjal s hrvaškim kolegom Jandrokovićem, s katerim sta se dogovorila, da se bosta še srečala in takrat podrobnejše govorila o vprašanju meje. Na vprašanje, kdaj se bosta dobita, je minister Žbogar odgovoril: »Nisva se dogovoril o podrobnostih in tudi nišva šla v vsebino.« Imava zelo korekten oseben odnos, ki sva ga vzpostavila že v začetku decembra v Bruslju. To lahko nadaljujeva, izmenjava sva si telefonske številke in se dogovorila, da se bova v prihodnje podrobnejše pogovorila, je dodal minister.

Mednarodna varnostna konferenca v Münchnu je letni tridnevni dogodek, ki se ga udeležijo številni visoki vojaški in politični predstavniki. Sklenila se bo danes. (STA)

NOGOMET - A-liga

Pred mestnim derbijem Inter boljši od Milana

Gladka zmaga interjevcev v Lecceju, Reggina ustavila Milan - Kaka' se je poškodoval

LECCE, MILAN - Milan se je na domačem San Siru moral drugič zapored zavoljiti le s točko in le teden dni pred derbijem »Madonnine« zaostaja za Interjem 8 točk. Prva je prešla v vodstvo Reggina in to bi všim Milanovim igralcem Di Gennarom (prvi zadetek v A ligi), ki je v 33. minutih odlično izkoristil podajo Corradija. V drugem polčasu je Milan skušal nadoknadiť zaostanek. V 61. minutih je sodnik Pierpaoli razveljavil zadetek Seedorfa (dotik z roko). Šest minut pozneje pa je gostitelji le uspelo izenačiti iz 11-metrovke. Uspešen je bil brazilskega Kakà, ki pa je v 78. minutih moral zapustiti igrišče zaradi poškodbe (udarec v desno nogo) in tvega, da se ne bo udeležil mestnega derbija. V končnici je Pato žogo usmeril na tribuno, v 95. minutih pa je enkratno priložnost zapravil napadalec Reggina Corradi.

Inter je v Lecceju zmagal zasluženo, končni 0:3 pa je morda za gostitelje prehuda kazen. Prvi polčas je bil razmeroma izenačen. Mourinho se je odločil za neobičajno postavo, saj je v napadu pustil osamljenega, a učinkovitega Ibrahimovića, za njim pa postavil neobičajno dvojico Stanković-Figo. Švedski napadalec je trenerja osrečil že v 12. minutih z golom po lepi pobudi Cambiasa, toda v nadaljevanju je bil Lecce z dobrim pressingom nevarnejši in enkrat je moral odločilno poseči tudi Julio Cesar. Že proti koncu polčasa je Inter vsekaz-

Kaka: gol in poškoda ANSA

kor spet prevzel vajeti igre v svoje roke in sprožil nekaj nevarnih akcij. Premoč gostov je bila v drugem delu bolj očitna. Lecce je moral igrati bolj odprt, to pa je omogočilo gostom več manevrskega prostora, tako da je prišla do izraza boljša tehnična podlaga igralcev Interja, ki so s Figom (z glavo) in Stankovićem dosegli še dva lepa gola.

Milan - Reggina 1:1 (0:1)

STRELCI: Di Gennaro (R) 33., Kakà (M) iz 11-m v 67. min.

MILAN (4-3-1-2): Abbiati; Zam-

brotta, Bonera, Maldini, Jankulovski; Beckham, Flamini, Ambrosini (od 56. min. Seedorf); Ronaldinho (od 65. min. F. Inzaghi); Pato, Kakà (od 78. min. Antonini). TRENER: Ancelotti.

REGGINA (3-5-2): Campagnolo; Lanzaro, Valdez, Santos; Krajcik, Carmona, Cozza (od 90. min. Cirillo), Barrillà, Costa; Di Gennaro (od 58. min. Sestu), Corradi. TRENER: Orlando.

Lecce - Inter 0:3 (0:1)

STRELCI: Ibrahimović v 12., Figo v 72. in Stanković v 83. min.

LECCE (4-3-3): Benussi; Polenghi, Stendardo, Fabiano, A. Esposito; Ceresa, Edinho (od 66. Papadopoulos), Ariatti; Papa Waigo (od 58. Zanchetta), Castillo, Tiribocchi (od 69. Cacia).

INTER (4-3-2-1): J. Cesar; Maicon, Burdisso, Materazzi, Santon; J. Zanetti, Cambiasso, Muntari (od 81. Maxwell); Figo (od 72. Chivu), Stanković, Ibrahimovic (od 86. Balotelli).

DANES: ob 15.00 Cagliari - Atalanta, Catania - Juventus, Fiorentina - Lazio, Roma - Genoa, Sampdoria - Siena, Torino - Chievo, Udinese - Bologna, ob 20.30 Palermo - Napoli.

VRSTNI RED: Inter 53, Milan 45, Juventus 43, Genoa 40, Fiorentina 38, Roma 37, Cagliari in Napoli 34, Palermo 32, Lazio 31, Atalanta 30, Udinese 27, Catania 26, Siena 25, Sampdoria 24, Lecce in Bologna 22, Torino 9 in Chievo 18, Reggina 16.

KOŠARKA - B2 Budin premagal Goričane

ROŽAC - V deželnem derbiju moške košarkarske B2-lige je Cornodirosozzo tesno premagal goriški NPG z 92:89 (23:16, 21:21, 20:27, 28:25). Za gostitelje je bil najboljši strelec Londero (20), Jan Budin pa je dosegel 19 točk (10:11, 3:9, 1:4), ki je imel tudi šest skokov, na njim pa so storili 8 prekrškov.

A1-LIGA: Benetton - Ferrara 71:68, Snaidero - LaForzez BO 86:93.

MENEGRIN - Legendarni Dino Meneghin je bil skoraj soglasno imenovan za novega predsednika Košarkarske zveze FIP. Njegove prioritete so reprezentanca (NBA-jevce Belinelli, Gallinarija in Bargnani) želi vplesti do leta 2014), zmanjšanje števila moštov v najvišji ligi in večja skrb za mladinski sektor (trenerji morajo biti tudi vzgojitelji).

HOKEJ NA LEDU Poraz Slovenije, Nemci na OI

HANNOVER - Slovenska hokejska reprezentanca je v tekmi drugega kroga olimpijskih kvalifikacij v Hannoveru po kazenskih streljah izgubila z Japonsko s 4:5 (2:1, 2:1, 0:2, 0:1). Prvo mesto, ki edino vodi na OI v Kanado 2010, si je že zagotovila Nemčija z zmago z 2:1 proti Avstriji.

RUGBY - V prvi tekmi pokala Šestih narodov je Italija na znanimenitem stadionu v Twickenhamu doživel gladek poraz s 36:11 (22:6) proti Angliji, že 15. zaporednega proti tej reprezentanci. Ostali izid: Irska - Francija 30:21.

SKOKI - Avstrijska ekipa v smučarskih skokih je brez najboljšega člena, vodilnega v svetovnem pokalu Gregorja Schlierenzauerja, zmagala v ekipni tekmi. Avstrijci so za las ugnali Norvežane, tretji so bili Finci, Slovenci Mitja Mežnar, Robert Kranjec, Jernej Damjan in Primož Peterka so v konkurenči 11 reprezentanc končali na devetem mestu.

KOLESARSTVO - Na dirki VN Costa degli Etruschi je že petič zapored zmagal specialist za sprint Alessandro Petacchi. Odlično 5. mesto je osvojil član novoomeške KK Adria Marko Kump.

KRIM - Rokometniške Krima Mercatorja so v 1. krogu drugega dela lige prvakinj (skupina 2) izgubile proti Györui z 31:35 (15:15).

ODOBJOKA - Srednjeevropska liga: aon hotVolleys - Saloni Anhovo 3:2 (22, -21, -22, 16, 9); Komet Kaposvar - ACH Volley 2:3 (22, -20, 20, -17, -12). Vrstni red: ACH Volley 28, Hypo Tirol 23, Posojilnica Dob 23, aon hotVolleys 22, Komet Kaposvar 19, Chemes Humenne 19, Saloni Anhovo 19, Mladost Zagreb 16, Zagreb 11.

KOŠARKA - 1. slovenska liga: Misel - Polzela 67:82, Elektra Esotech - Zagorje 86:88, Nova Gorica - Mercator 69:70, Domžale - Laško 61:60, Krka - Šentjur 91:75, Slovan - Luka Koper 11:88.

NBA - Shaquille O'Neal je pri zmagi Phoenixa proti Golden State Warriorsom (115:105) vpisal 27.000. točko, kar je doslej uspelo le šestim.

NOGOMET - Triestina v B-ligi drugič zapored premagana na domačih tleh

Igral je samo Ascoli

Po 12 minutah že 2:0 - Triestina reagirala prepozno, Agazzi pa je bil njen najboljši mož! - Vse manj gledalcev

Proti Ascoliju je razočaral tudi Urugvajec Granoche

Triestina - Ascoli 1:2 (0:2)

STRELCI: Belingheri v 9., Bellusci v 12.; Allegretti v 35.dp.

TRIESTINA (4-4-2): Agazzi 6,5; Cacciatore 5, Cottafava 5, Petras 5, Rullo 5 (31. Allegretti 5,5); Antonelli 5, Princivali 5 (18.dp Della Rocca), Gorgone 5, Tabbiani 5; Testini 5 (31.dp Cia), Granoche 5. Trener: Maran.

ASCOLI (4-4-1-1): Guarina; Nastosi, Bellusci, Micolucci, Giallombardo; Sommese (21.dp Melucci), Luci (39.dp Luisi), Di Donato, Belingheri; Bucchi, Soncin. Trener: Colombo.

SODNIK: Velotto iz Grosseto 6; OPOMINI: Petras, Della Rocca; GLEDALCEV: 4.500.

Triestina je na Roccu doživelva pravo blamažo in zapravila edinstveno priložnost, da bi se približala vrhu. Po Bariju ji je drugi zaporedni domači poraz zadal na papirju skromnejši Ascoli, ki si je zmago zagotovil po samih dvanajstih minutah tekme. Dva udarca, ki so igralce Triestine spravili na tla in jim preprečili, da bi se vse do 90. minute po-

brali. Tržačani so tokrat odpovedali na celi črti, odgovornost za poraz pa si dejijo vsi igralci (le vratar Agazzi zasluži pozitivno oceno) in tudi trener Maran, ki ni dobil pravih taktičnih rešitev in ni prepričal z menjavami.

Trener Colomba je nekoliko premešal karte in se odločil za presenetljivo napadnalo postavo. Belingherija je postavljal v vezno vrsto in se odločil, da med Buccijem in Soncinom izbere...oba. Ascoli je torej igral s pravim 4-4-2, napadnalna dvojica pa je bila vsekakor spoštovanja vredna, saj sta oba za B-ligo kar izkušena igralca in sta v preteklosti redno zadevala. Obratno in postavi Triestine presenečen ni bilo in Allegretti je bil med sedmimi igralci, ki so dobili mesto »le« na klopi za rezerve. A sedež je bilo zanj kratkotrajno.

Klub doslj uspešni sezoni tržačka ekipa res ne uspe privabiti na stadion večjega števila gledalcev, celo obratno. Včeraj je bil očiten celo osip števila na vijačev v primerjavi z ostalimi domačimi nastopi. Morda imamo v Trstu veliko jasnovidcev, ki so že vnaprej vedeli, da bo včerajšnja tekma Triestine tako negativna? Po samih dvanajstih minutah igre je namreč Ascoli že vodil z 2:0 in, to je treba dodati, povsem upravičeno. Že od začetnega sodnikovega živžga je bil vtis vseh, da je stopila na igrišče le ena ekipa. Igralci Ascolija so bili na vsaki žogi prej, bili veliko bolj aktivni in tudi organizirani. Odlično so izkoristili zlasti desni pas, kjer je Sommese stalno preigral dvojico Tabbiani-Rullo. Obramba je bila v hudih težavah zaradi vedno nataničnih in nevarnih podaj nekdanjega igralca Piacenze in Torina. Prvi gol gostov je bil v veliki meri ravno Sommeseva zasluga, saj je podal v sredino kazenskega prostora tako žogo, da jo je Belingheri brez najmanjše težave z glavo preusmeril v Agazzijeva vrata.

Vendar to ni bila prva akcija gostov, ki

so že prej ogrozili vratarja Triestine z Buccijem in zlasti Lucijem (Petras je z odličnim posegom rešil gotov gol).

Predstavljen je je še kraljeval po desni in v 12. minutih omogočil Nastosu, da je streljal: Agazzi je moral s težavo preusmeriti žogo v kot. Po kotu se je Bucci skoraj neovirano obrnil in streljal ter zadel za 0:2. Triestina ni reagirala, tako da je Maran poskušal z zamenjavo Rullo-Allegretti okrepiti vezno vrsto, a Tržačani so imeli še vedno hude težave graditi igro. Bellusci bi v 40. minutih skoraj pomagal Triestini, a je avtograd »zgrešil« za nekaj centimerov. To bi bil verjetno tudi edini način, da bi Triestina zadelala, saj ji skupinske akcije niso nikoli uspeli.

Triestina je drugi polčas začela z istimi igralci, medtem ko se je Della Rocca še naprej ogreval...za kasnejši vstop. Kdor je pričakoval naval Triestine na naspotnikova vrata je bil bridko razočaran. V prvih 30 minutah polčasa Triestina ni nikoli streljala proti vratom, medtem ko je bil Ascoli v protinapadu nevaren z Buccijem. Prve znake prebujanja so Tržačani pokazali šele po nekoliko posrečenem golu Allegretti v 80. minutih (strel s 25 metrov je bil močan, a žoga je švignila v gol pod vratarjevim telosom). Šest minut kasneje je Granoche znašel sam pred vratarjem, a številka 1 Ascolija je tokrat uspešno posegla. Na drugi strani je Soncin zamudil nekaj priložnosti, nazadnje pa so se gostje lahko veselili zaslužene zmage.

Top: Pri Triestini je edino vratar Agazzi zadovoljil, saj ne nosi odgovornosti za prejeto golo, dvakrat pa je suvereno posegel. Pri gostih zasluži pojavljanje odlični Sommese, ki je odigral brezhiben prvi polčas.

Flop: Vsak bralec lahko izbere na voljo enega od ostalih igralcev Triestine, saj je ekipa odpovedala na celi črti.

Izrok Furlanič

ALPSKO SMUČANJE - Moški smuk na svetovnem prvenstvu v Franciji

Slaba vidljivost je krojila uvrstitev najboljših

Zmagovalec Kanadčan Kucera, drugi Cuche, tretji pa Janka - »Azzurri« razočarali, Jerman 13.

NAŠ POGOVOR E. Piccini: »Janka lahko še presenetik«

»Proga je bila zelo zahtevna in selektivna. Kanadčanu Kuceri se je spust posrečil, kar mu je omogočilo, da je dosegel najboljši rezultat v karieri,« je ocenil včerajšnji smuk in končnega zmagovalca Erik Piccini, učitelj alpskega smučanja tretje stopnje pri SK Brdini. Absolviral na Fakulteti za šport v Ljubljani pri openskem smučarskem klubu vodi nedeljske tečaje šole smučanja, sicer pa trenira dečke minibasketa pri športni šoli Polet Konstrol, kjer je dejaven tudi v drugih skupinah. V petek se je vrnil iz smučarskega centra Forni di Sopra, kjer je z ostalimi učitelji openskega kluba Brdina vodil šolo smučanja: »Letos Brdina prvič nudi učitelje smučanja za slovenske šole. Ponudbo je prejšnji teden izkoristila srednja šola S. Gregorčič. Servis omogoča, da se učenci naših šol smučanja učijo v slovenskem jeziku. Navadno so šolo vodili italijanski učitelji,« je pojasnil 25-letni Erik.

Bron je osvojil mladi Janka. Kaj meniš o njem?

Menim, da je on eden največjih mladih talentov. Mogoče bo na SP osvojil še kako kolajno. Verjam, da bo v naslednjih sezонаh boril tudi za zmago v svetovnem pokalu.

Danes bo ženski smuk. Kdo je glavna favoritinja?

Tudi ženska proga je zelo zahtevna, tako da bo najbrž zmagala smučarka, ki se dobro uvršča tudi na svetovnem pokalu. Glavna favoritka pa je Lindsey Vonn.

Imaš svojo najljubšo pano-go?

Ne. Sledim vsem disciplinam. V vsaki disciplini je nekaj, kar me privlači. Hitre discipline so spektakularne, tehnične pa so zanimive, ker so razpleteti včasih zelo zanimivi. Prav gotovo bom sledil še ostalim tekmacam SP.

VAL D'ISERE - Jubilejni 40. smuk na svetovnih prvenstvih je poskrbel za pravo presenečenje. Novi svetovni prvak je Kanadčan John Kucera. Včeraj je bil v Val d'Isere najhitrejši in si tako prizvojil svojo najboljšo uvrstitev doslej. Zlata kolajna 24-letnega Kucere je obenem tudi prva za Kanado na moških smukih. Prvi favorit Švicar Didier Cuche, zmagovalec superveleslaloma, se je Kuceri približal na stiri stotinke, bron pa je osvojil še en Švicar Carlo Janka.

Vremeske razmere so bile spet spremenljive. Zmagovalec Kucera je prismučal do cilja, ko je bilo vreme še sončno, tekmovalci, ki so nastopili za njim, pa so imeli zaradi slabe vidljivosti kar nekaj težav. Zelo zahtevna in ledena smukaška proga je ob spremenljivi vidljivosti terjala svoj davek. Eden velikih favoritorjev Švicar Didier Defago je odstopil, vodilni smukač v svetovnem pokalu Avstrijec Michael Walchhofer pa je bil šele deveti: zaradi napake starterjev, ki so mu ob slabih vidljivosti prehitro pustili startati, je progo edini prismučal dvakrat. Trenutno tretji najboljši smukač v svetovnem pokalu Bode Miller pa je ob težavah z vidljivostjo prismučal do osmega mesta. Norveški Aksel Lund Svindal, svetovni smukaški prvak iz švedskega Aareja, pa je bil 12.

Najboljši »azzurro« je bil Werner Heel, ki je bil sedmi; kapetan italijanske smukaške ekipe Peter Fill pa je bil nad svojim nastopom razočaran: »Startal sem agresivno in veliko tvegal, saj le tako bi lahko kaj dosegel. Na prvem ovinku pa sem opravil napako, ki je bila odločilna za 14. mesto,« je povedal Fill. Christof Innerhoffer pa je bil deseti, Stefan Thanei pa 16.

Najboljši slovenski smukač Andrej Jerman je bil 13. V srednjem delu proge je imel Tržičan slabše razmere, saj se je na progo spustila megla: »Škoda tiste megle, ki mi je vzela tri desetinke, kolikor je zmanjkal za deserterico, kar je bil ciljek povedal na cilju. Jerman je izboljšal svojo uvrstitev iz Aareja, kjer je bil 17., dosegel pa je drugi najboljši slovenski rezultat na smukih na svetovnih prvenstvih po letu 1985 (prvega ima z 11. mestom v Vailu še vedno v lasti Aleš Brezavšček). Drugi slovenski smukač v Franciji Rok Perko je s številko 31 smuk končal na 20. mestu.

Izidi: 1. J. Kucera (Kan) 2:07,01 min.; hitrost: 84,69 km/h, 2. D. Cuche (Švi) +0,04, 3. C. Janka (Švi) +0,17, 4. M. Büchel (Lie) +0,52, 5. A. Theaux (Fra) +0,94, 6. H. Maier (Avt) +1,18, 7. W. Heel (Ita) +1,20, 8. B. Miller (ZDA) +1,37, 9. K. Kröll (Avt) +1,60, 10. M. Walchhofer (Ita) +1,61, 13. A. Jerman (Slo) +1,97, 14. P. Fill (Ita) +2,12, 22. R. Perko (Slo) +4,56.

Zmagovalec včerajšnjega smuka Kanadčan John Kucera

KROMA

NOGOMET - 1. amaterska liga

Primorcu pokrajinski derbi Sovodnje zmagalo za predsednika

Primorec - Costalunga 3:1 (2:0)

STRELCI: Lanza 26., Moscolin iz 11-m v 35., Bocuccia v 67. in , Belladonna (C) iz 11-n v 92. min.

PRIMOREC: Trevisan, Sinovich, Ojo, Cadel, Santoro, Bocuccia, Di Gregorio (Mercandell), Meola, Moscolin, Marielli (Palmisano), Lanza (Laghezza), Sinovich. TRENER: Sciarrone.

COSTALUNGA: Bellemo, De Stasio, Pulitano (Antoni), Cok, Bevilacqua, Belladonna, Di Viccaro, T. Babich (S. Babich), Micor, Jurisic, Blasco (Logar).

TRENER: Giacomini.

Primorec je na domačem igrišču na Griži prišel do izredno pomembnih treh točk. Varovanci trenerja Sciaronneja so na predku, ki so ga pokazali na zadnjih srečanjih končno dodali tudi tri zadetke. Zmaga trebenskega moštva je čista kot solza, saj so tokrat povsem zagospodarili na igrišču in si priigrali veliko priložnosti, medtem ko gostje, razen ob zadetku niso nikoli resnejne ogrozili vrat Trevisana. Res je, da je Costalunga nastopil brez treh standardnih igralcev (občutila se je predvsem odstotnost »bomberja« Stainera, ki je pravi tretep vseh obramb), toda Primorec je znal visiliti svojo igro, kar mu je prineslo tri nove, zelo pomembne točke.

Primorec je v prvem polčasu igral zelo dobro in si priigral številne priložnosti in v 26. minutu je Marinelli z glavo žogu podal proti kazenskemu prostoru, Lanza je preliščil vratarja in usnje postal v gol. Niti devet minut pozneje pa so gostitelji še drugič zatresli mrežo Costalunge. Marinelli je padel v kazenskem prostoru in sodnik je brez obotavljanj pokazala na belo točko. 11-m je nato uspešno izvedel Moscolin.

V drugem polčasu je bila igra veliko slabša, vendar Primorec je še vedno imel vajeti igre trdno v svojih rokah. V 67. minutu je Primorec zelo dobro izvedel kot, vratar Costalunge je žogo odbil do Bocuccie, ki je nato z roba kazenskega prostora žogo z močnim strehom poslal v kot vrat Costalunge in dejansko zapečatil zmago Primorca. V sodnikovem podaljšku so gostje sicer dosegli častni gol iz 11-m po prekršku Cadelja v kazenskem prostoru. V zadnjih sekundah srečanja so gosti-

Primorec zasluzeno premagal Costalungo

KROMA

je še zadeli vrtnico, vendar zmaga Primoreca ni bila nikoli pod vprašajem.

Pohvalo zaslужita Di Gregorio, ki je bil na boku zelo dejaven in Marinelli. Obramba pa včeraj ni imela veliko dela.

San Lorenzo - Sovodnje 0:1 (0:0)

STRELEC ZA SOVODNJE: Portelli v 64. min.

SOVODNJE: Burino, Pacor, Tošić (od 52. min. Bernardis), Colapinto, Feri, Simeone, Delise (od 80. min. S. Kogoj), Caligaris, Portelli, Reščić, Bregant (od 72. min. E. Kogoj). TRENER: Sari.

Sovodnje so proti anejsterici iz Slovencev prisile do zaslženih novih treh točk, saj so si priigrale kar nekaj priložnosti. V prvem polčasu sta bila blizu gola Portelli in Reščić, a žoga ni hotela v mrežo. Tudi gostitelji so se v prvih 45. minutah neverno približali vratom Burina, vendar argentinski so gostiteljev že žogo postal nad prečko. V zadnjih minuti prvega dela je po lepi akciji Portelli in Calligaris Tošić žogo postal mimo vrat. Tudi v drugem delu je bilo srečanje živahnino in v 64. minutu je Reščić streljal iz razdalje, vratar Slovencev je žogo odbil do Portelli, ki jo je brez večjih težav postal v mrežo. V končnici so gostitelji imeli dve lepi priložnosti, vendar na srečo je žoga končala v outtu in Sovodnje so pospravile pod streho zmago. Pohvalo tokrat zaslži predvsem Feri, ki se je boril za vsako žogo, ampak kot je potrdil tudi odbornik Robert Uršič: »Igrali smo s srcem, tudi za našega predsednika, da bi čimprej okreval.«

DEŽELNI MLADINICI

Vesna - Kras 1:2 (0:0)

STRELCI: 77. min. Martini (K), 80. min. Farfula (K), 92. min. Ribežzi (V).

VESNA: L. Rossioni, Farfoglia, Zarba (od 65. min. Del Savio), Bagatin, Galassini, Drassis, Burni, Salice, Loiaco (od 46. min. S. Rossioni), Ribežzi, Radivo (od 60. min. Simonis). TRENER: Toffoli.

KRAS: Bossi, Pettiroso (od 58. min. Zeriali), Jevnikar (od 89. min. Farfula), Križmančič, Kovačič, Jurinc (od 68. min. Gajic), Candotti, Costa, Martini, Marino, Beliani. TRENER: De Castro.

Derbi v Krizu je bil izredno zanimiv in se je odločil šele v sklepnih minutah drugega polčasa. V prvem delu je bila bolj dejavnna Vesna, ki ni izkoristila kar petih priložnosti, v drugem delu pa je Kras povedel z res zelo lepim zadetkom Martiniju, deset minut pozneje pa podvajil še z Farfujo. V sodnikovem podaljšku so gostitelji dosegli častni gol.

Monfalcone - Juventina 1:0 (0:0)

JUVENTINA: Toppi, Grussi, Pitino, Grudina, Mauro (Pojan), Stasi, Marassi (Visintin), Lutman (Marchioro), Cadez, Gramazio, Rosolen. TRENER: Currato.

Mladinci Juventine so se že veselili osvojenje točke, ko so nogometni iz Tržiča v sodnikovem podaljšku dosegli zmagovalce. Mladinci, ker varovanci trenerja Currata so tokrat igrali zelo dobro.

Ostali izidi: Ponziana - Fincantieri 0:2, San Luigi - Staranzano 5:0, Pro Gorizia - Muggia 0:3, Domio - Triestina Calcio 1:6, Torviscosa - Sevegliano jutri ob 18.00.

ROKOMET - Moška A-liga

Tržačani neizprosni v protinapadu

Pallamano Trieste - Castenaso 33:15 (16:6)

PALLAMANO TRIESTE: Mestriner (14 obramb, Zaro); Sedmak 1, J. Radovčić 8, Nadoh 4, Sosić 5, Carpanese 4, Jonešku 1, Lo Duca 3, Pernic 1, Leone 1, Sardoc 1, Visintin 4, Fanelli. TRENER: F. Radovčić.

IZKLJUČITVE: Paltrieste: 6 minut; Castenaso 6 minut. SEDEM METROVKE: Paltrieste 5 (2); Castenaso 2 (0).

Tekma med tržačkimi rokometisti in Castenasm se je začela s poldrugo uro zame, saj sodniškemu paru iz Milana ni uspelo pravočasno v Trst zaradi neverjetnih zastojev, ki so nastali med Padovo in Mestrami ob odprtju novega avtocestnega odseka. Zamenjal ju je sodniški par iz Conegliana, ki je nemudoma prihitel na tekmo, brž ko so jih odgovorni o rokometni federaciji obvestili o problemu. Sveda so bili navijači na tribuni zaradi te zame manj številni, a prisotni so lahko bili zadovoljni nad zelo zagrizeno obrambo domačih ekipe, ki je v uvodnih minutah povsem onesposobila sicer skromni Caste-

naso. Delni izid po trinajstih minutah igre je bil že 7:0 za Radojkovičeve varovance, gostje pa so prvi zadetek dosegli šele, ko je že skoraj odbila petnajsta minuta igra. Cela vrsta izgubljenih žog Castelnasa se je v hipu spremenila v hiter protinapad in reštanje Barberinijevih mreže, ki se je po svojih močih upiral Visintinu, Lo Ducu in ostalim. Povsem enosmerno srečanje je ostalo tako, tudi ko je domači trener poslal na igrišče rezervne igralce. Že ob koncu prvega polčasa so Tržačani imeli 10 golov prednosti. V nadaljevanju so Nadoh in soigralcji poskušali prisotnim podariti tudi nekaj atraktivnih potez, saj dvomov o zmagovalcu že dolgo ni bilo več, priložnost za igro pa so dobili vsi domači rokometisti. (I.F.)

OSTALI IZIDI 15. KROGA: Cologne - Nonatola 24:26, Pressano - Meran 34:38, Bocen - Intini Noci 32:23, Capua - Ancona 24:30, Mezzocorona - Romagna n.p. VRSTNI RED: Pall.Trieste 39, Bocen 34, Pressano in Ancona 31, Noci 28, Meran 25, Capua 19, Mezzocorona in Cologne 13, Romagna 11, Castenaso 9, Nonantola 2. (I.F.)

MOŠKA C-LIGA - Gorica se prebuja

Soča prebila led doma Val je iztrgal točko Buii

Sloga Tabor osvojila pokrajinski derbi proti Riguttiju - Olympia tokrat slabo

Soča Zadružna banka Doberdob Sovodenje - Porcia 3:1 (25:23, 25:13, 23:25, 25:21)

SOČA ZBDS: Testen 17, Lango 19, I. Černic 11, S. Černic 21, M. Devetak 5, R. Devetak 1; Kralj 1, J. Černic, Juren, Brajni, Butkovič, Skorjanc. TRENER: Battisti.

Klub spremenjeni postavi, kar je letos sicer prava stalnica, se je Soča pošteno maščevala Porciu za poraz iz prvega dela. Trener Battisti tokrat ni mogel računati na poškodovanega podajalca Jana Černica ter na tolkača Igorja Valentinčiča in Marka Černica. V vlogi organizatorja igre je tako nastopil mladi Robert Devteak (letnik 92), ki je svojo nalogo opravil zelo dobro in zato zasluži pohvalo. Ključ sinočnjega uspeha je bil v tem da so varovanci tremerja Battistija obdržali mimo kri v ključnih trenutkih. Že od samega začetka so spravili goste v hude težave s taktičnim servisom. Še najbolj izenačen in borben je bil četrti set, vse do izida 21:19 za Sočo. V nadaljevanju so gostje povsem popustili, poprijela se jih živčnost, na drugi strani mreže pa so Simon Černic in soigralci pritisnili na plin in zasluženo prišli do četrte prvenstvene zmage, prve na domačih tleh. Za pomembne tri točke zasluži celotna ekipa pohvalo.

Rigutti - Sloga Tabor Televita 1:3 (18:25, 23:25, 28:26, 20:25)

SLOGA TABOR TELEVITA: Kante 11, Slavec 17, Sorgo 14, Vatovac 16, I. Veljak 6, V. Veljak 6, Peterlin 1, L. Rioli 2, Strain, Štrajn 0. TRENER: Božič.

Sloga Tabor Televita se sinoči ni pustila presenetiti in je v mestnem derbiju osvojila vse tri točke. Rigutti na lestvici krepko zaostaja za našo ekipo, vendar je med prvenstvom že dosegel nekaj nepričakovanih uspehov, poleg tega pa so ekipe, ki se borijo proti izpadu, vedno lahko zelo nevarne. Tokrat je šlo tudi za derby v der-

Simon Černic
(Soča) je dosegel
21 točk

biju, saj sta tako Sorgo kot Vatovac svojo odbojkarsko pot začela prav pri Riguttiju in sta se seveda hotela pred svojim nekdajnjam društrom izkazati. Še posebno je bil motiviran Vatovac, ki sicer zaradi bolezni med tednom ni treniral, se je pa na tekmi nadvse potrudil.

Pri Slogi Tabor Televita je ves čas obramba bila zelo povprečna, kar je seveda velikokrat pogojevalo izvajanje uspešnih protinapadov. Zelo dober pa je bil napad preko centrov, kjer sta bila tako Slavec kot Sorgo malodane neustavljava.

V prvih dveh setih je bila Sloga Tabor Televita stalno v vodstvu in čeprav so domačini osvojili sorazmerno veliko točk, niso nikoli resneje ogrožali Slogašev. Ti so

potem nekoliko popustili v tretjem, ki je bil stalno izenačen in nekaj njihovih napak v končnici je omogočilo Riguttiju, da je set tudi osvojil. Naših odbojkarjev ta delni neuspeh ni spravil s tira in so v četrtem nizu po začetni izenačenosti spet prevzeli vajeti igre v svoje roke, z dobrimi bloki nadoknadi pomanjkljivosti v obrambi in zmagali brez težav.

Tekma sama ni bila posebno lepa, kot se velikokrat zgodi na derbijih, vendar je bila za Slogo Tabor Televita bistvena osvojitev vseh treh točk, ki so seveda še utrdile njeno prvo mesto na lestvici. (INKA)

Buia - Val Imsa 3:2 (25:19, 21:25, 14:25, 25:17, 15:11)

ŽENSKA C-LIGA - Sloga List

Točka se jim je izmuznila za las

Za poraz slogošic
je bil odločilen
tretji set

KROMA

Sloga List - Minerva Millennium 1:3 (17:25, 25:17, 27:29, 17:25)

SLOGA LIST: Babudri 16, Bukačev 22, Ciocchi 3, Cvelbar 14, Gantar 5, Starec 6, Michelangelo Spangaro (L), Colsani 0, Goruppi, Maurovich, Pertot 2, Alice Spangaro 0. TRENER: Drasić

Sloga List je sicer poražena zapustila igrišče, vendar se ji je tokrat vsaj točka proti neprimerno bolje uvrščenemu Millenniumu izmuznila res za las. Goriska ekipa, ki so jo v uvodni prvenstveni tekmi Slogašice nekoliko presenetljivo premagale, je po vključitvi Viviane Zotti (v prvih tekma ni igrala) veliko pridobila v napadu, izredno dobre pa so igralke tudi v polju, kjer žoge zlepne ne pustijo na tla.

Sloga List je tekmo začela slabo in v prvem setu bila stalno v podrejenem položaju. Millennium je vodil z visoko prednostjo in le v končnici je Slogašicam uspelo zaostanek nekoliko omiliti. Povsem drugačen je bil drugi set, v katerem so Slogašice zaigrale kot prejnjene, bistveno izboljšale svojo igro v polju, pravilno postavljale blok in so povsem zasluženo niz tudi osvojile. Tretji set je bil odloči-

len za nadaljnji potek tekme. Najprej je pobudo prevzel Millennium, ki je povedel z 9:3, vodil že z 18:13, ko so naše igralke odločno reagirale. Z zelo zagrizeno in preudarno igro tako na mreži kot v polju so začele nižati razliko in prvič povedle pri izidu 22:21. Millennium je dosegel dve točki, do prve set žoge pa je prisla Sloga List pri 24:23, ko se je začel na obeh straneh mreže pravi boj za vsako žogo. Igralke obeh ekip so postregle s serijo zelo učinkovitih obrambnih posegov. Sloga List si je priborila še dve zaključni žogi (26:25 in 27:26), čisto v končnici pa sta naivni napaki v napadu omogočili gostjam, da so set zaključile v svojo korist.

S tem pa je bilo tekme praktično konč, saj so igralkam Sloga List pošli moči. Z nasprotnicami so se enakovredno kosale do izida 10:10, nakar je Millennium povedel za nekaj točk in svojo prednost do konca seta še povečal. Res škoda za izgubljeno priložnost, vendar gre Slogašicam vsekakor priznati, da so znale odločno reagirati, pokazale, da zmorejo igrati povsem enakovredno tudi proti boljšim nasprotnicam. (INKA)

Ostala izida: Sangiorgina - Altura 0:3, Libertas TS - Talmassons 0:3.

MOŠKA D-LIGA

Sloga je imela tokrat malo več dela

Pallavolo Trieste - Sloga 0:3 (18:25, 21:25, 22:25)

SLOGA: Bertali 5, Cettolo 16, Dussich 2, Kante 9, Rožec 7, Taučer 12, Riosa (L), Ilić 6, Iozza. TRENER: Peterlin.

Slogaši so proti Pallavolu dosegli pričakovano zmago, vendar gre takoj poudariti, da je bila tržaška ekipa v primerjavi s prvim delom prvenstva veliko boljša: njeni igralci so se resnično izkazali, bili zelo pozrtvovalni in prizadeleni in so Slogi grenili pot do zmage vse do konca. Sloga je tokrat nastopila okrnjena, saj je bil odsonet Matjaž Romano, na njegovo mesto pa je trener Peterlin postavil svoja dva najmlajša, Daniela Dussich in Iva Ilića, ki sta odigrala vsak po set in pol. Oba sta zaupano nalogu dobro opravila, povaha gre še zlasti Iliću, saj vloga napadalca ni njegova običajna vloga.

V prvih dveh setih je bila Sloga stalno v prednosti, vendar so morali biti naši igralci stalno zelo zbrani, saj je bil Pallavolo, ki ga je od naše ekipe na lestvici ločilo kar 18 točk, zelo odločen in je na vse načine skušal presenetiti boljšega tekmeča. V tretjem nizu je bil Pallavolo skoraj do konca celo v vodstvu in Slogaši so izenačili šele pri 21. točki, ko je libero Dennis Riosa z res akrobatskim posegom izven igrišča rešil že povsem izgubljeno žogo, kar je celotni ekipi vilo novih moči in naši igralci so tekmo brez težav zaključili v svojo korist. Zmagu predstavlja vsekakor dobro popotnico za naslednje srečanje, ko slogašem prihaja v goste Reana, ki je našo ekipo v prvem delu prvenstva gladko premagala. (INKA)

Ostala izida: Mossa - Club Altra 3:1.

Bor Breg Kmečka banka - Cervignano: 3:0 (25:14, 25:17, 25:18)

BOR BREG KMEČKA BANKA: Vodopivec 11, Della Mea 9, Grgić 8, Flego 12, Spešić 11, Gruden 0, Conti (L), Legovich 0, Bezenšek, Sadlowski. TRENER: Smotlak.

Združena ekipa Bora in Brega je odlično začela drugi del prvenstva in gladko premagala nevarni Cervignano, ki je imel pred tekmo le točko manj. Smotlakove varovanke pa so vse tri sete igrale zelo agresivno in konstantno, tako da ni bila njihova zmaga nikoli v dvomu. Domačinke so sicer igrale okrnjene, Žerjulovo pa je na korektorskem mestu odlično nadomestila Grgićeva, ki je bila zelo zanesljiva v polju in učinkovita na mreži. Na splošno pa so se tokrat razigrale prav vse napadale.

Vsi trije seti so si bili zelo podobni. Plave so vsakič že na začetku visoko povedle, Cervignano pa večkrat spravile v težave že z ostrom servisom.

Tudi običajnih black-outov ni bilo, tako da se nasprotnice Vodopivec in soigralkam nikoli niso nevarno približale. Za dober in borben nastop zasluži pohvalo celotna ekipa. (TG)

Ostala izida: S. Andrea - Mossa 1:3, Cus TS - Carnia 0:3.

Na Športelu predstavniki nogometnih klubov Kras in Mladost

Katere so podobnosti in razlike med našo najvišje postavljenou nogometno ekipo, Krasom, ki igra v promocijski ligi, in najvišje postavljenou Mladostjo iz Doberdoba? Na vprašanje bodo odgovorjali jutri na Športelu (na Tv Koper ob 22.35). V studiu bosta o Krasu spregovorila športni direktor Goran Kocman in igralec Radensko Kneževič, Mladost, ki igra v 3. amaterski ligi, pa bo predstavljal Igor Juren. Sodelavci Športela so na temo pripravili tudi anketo. Sledili bodo prispevki o košarki (Breg - Dom), o odbojki (Sloga List - Millennium), nogometu (Kras - Corno in Primorec - Costalunga) in namiznem tenisu (Kras ZKB - Sandonatese). Od koncu bo še nagradna igra Poglej me v oči.

1. MOŠKA DIVIZIJA

Naš prapor prepričljivejši proti Olympiji

Olympia - Naš prapor 0:3 (18:25, 22:25, 18:25)

OLYMPIA: Mucci 9, Komjanc 0, Brotto 10, Terpin 0, Polesel 4, Frandoli (L), Dorni 2, Pavlovic 0, Blasig 4.

NAŠ PRAPOR: Kustrin 11, Braione 15, Juretic 10, Fogari 2, Simeoni 0, Boschni 56, Beganic 0, Valentincic 0, Munarin 0, Bajt 0, Romano 1.

V derbiju 1. moške divizije je zasluženo slavil Naš prapor, ki je prikazal prepričljivejšo igro in bil vedno v vodstvu. Edino v drugem nizu si je Olympia priprala rahlo prednost, a so gostje v nadaljevanju vseeno osvojili 25. točko.

Pri Olympiji je bil odsonet Fajt, zato je bil napad manj prodoren. Klub menjavam pa se potek igre ni spremenil. Naš prapor je prevladal, med posamezniki pa se je izkazal Braione, ki je bil v napadu neustavljiv.

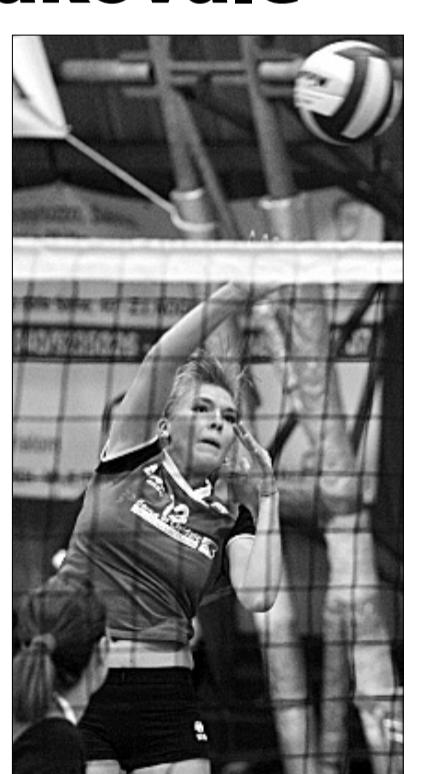
Fincantieri - Soča Lokanda Devetak 0:3 (13:25, 23:25, 21:25)

SOČA LOKANDA DEVETAK: Butkovič 1, A. Černic 14, G. Černic 0, I. Devetak 8, T. Devetak 1, E. Juren 0, M. Juren 4, Fiorelli.

Sočani so tokrat igrali v okrnjeni postavi, kar je vplivalo na končni izid. V prvem delu prvenstva so namreč Sovodenjci Tržičane premagali s 3:0. Odsoten je bil podajalec Robert Devetak, namesto njega pa je zaigral Matej Juren, sicer sprejemalec in napadelec. Zaradi zamenjave je Soča izgubila nekaj gotovosti predvsem v sprejemu in napadu.

Uvodni niz je bil enosmeren v korist gostiteljev. Na začetku drugega niza si je Gregor Černic zvrl glezenj, namesto njega je na igrišče vstopil Erik Juren. Fincantieri je spet visoko povedel, nato pa je Soča z borbeno igro nadoknadal. Vse do 22. točke je bil niz zelo izenačen, v končnici pa so bili prisebejši domači igralci. Zadnji niz je bil sličen drugemu.

Vrstni red: Naš prapor 18, Intrepida Mariano 16, Olympia 9, Soča Lokanda Devetak in Turriaco 8, Fincantieri 6. (Turriaco, Olympia, Fincantieri in Mariano s temo manj)

Katja Spetič se je izkazala

KROMA

NAMIZNI TENIS - Ženska A1-liga

Če bi krasovke igrale na višku moči...

Sandonatese (brez Romunk Dodeanove in Samare) ni dovolil presenečenja

Kras Zadružna kraška banka - Sandonate-
se 0:4

Yuan Yuan - Qi Rong 2:3 (11:13, 11:13, 11:6, 11:4, 4:11), Milič - Vivarelli 0:3 (3:11, 8:11, 3:11), Crismancich - Negrisoli 0:3 (8:11, 10:12, 4:11), Milič - Qi Rong 0:3 (6:11, 4:11, 4:11).

Druga najboljša ženska ekipa v Italiji se je v Zgoniku predstavila brez obeh svojih odličnih Romunk Dodeanove in Samare, kar je vlivalo Kras nekaj upanji. Načrt je bil drzen, ne pa povsem neuresničljiv. Krasova Kitajka Yuan Yuan bi morala seveda vknjižiti dve zmagi, Martina Milič in Mateja Crismancich pa bi morali ugnati mlado Vivarelli. Žal se ni izšlo po željah, saj se krasovke tokrat niso izkazale, res pa je, da bi bil podvig možen le v primeru, da bi igrale na višku svojih moči.

Upanja so splahnela že po dvoobjju med številkama 1. Qi Rongova je prva na lestvici tujk v Italiji, klub temu pa Yuanova ni bila daleč od zmage. Žal je prva dva seta izgubila na razliko. V prvem je stalno zasledovala rojakinjo, v drugem pa je v končnici seta vodila z 10:8 in 11:10, žal pa ni vzdržala do konca. Klub temu se ni potrla in je gladko osvojila

naslednja dva niza, žal pa ji je v tem, odločilnem setu zmanjkalo moči. Miličeva je dvojboj z Vivarellijevo izgubila zelo gladko. Nasprotnica, številka ena med mladinkami v Italiji, je potrdila velik napredek, ki ji je uspel v zadnjem poldrugem letu, Martina pa je vsekakor igrala pod svojimi sposobnostmi.

Naslednja dva dvoboja sta bila prav tako enosmerna. Crismancicheva je proti dolgoletni reprezentantki Negrisolijevi, eni redki Italijanki, ki premaguje tudi Kitajke, sicer igrala dobro, ni je pa mogla ogroziti, kar velja tudi za Miličovo na tekmi proti Qi Rongovi.

Tekma se je začela z več kot dvema urama zamude, saj so bile gostje vpletene v neverjetni prometni zamašek pri Mestrah.

Ostali izidi: Inottica Molfetta - Montepaschi Siena 3:3, Zeus Quartu - Riposto 4:1, Coccaglio Castelgoffredo 1:4.

Vrstni red: Castelgoffredo 18, Sandonatese 14, Zeus Quartu in Molfetta 10, Libertas Siena 6, Riposto 5, Kras ZKB 4, Coccaglio 3.

MOŠKA B2-LIGA: Kras - Abano Terme A 4:1.

Yuan Yuan KROMA

KOŠARKA - D-liga

Na derbiju Breg pričakovano ugnal Dom Kontovel zasluženo zmagal in vknjižil važni točki

Breg - Dom 78:35 (18:6, 41:12, 54:30)

BREG: Černe 7 (1:2, 3:7, -), Sila 12 (1:2, 4:4, 1:2), Klarica 15 (3:4, 6:9, 0:1), Ciancich 5 (3:4, 1:1, -), Grazioso 4 (2:3, 1:1, -), Jevnikar 11 (-, 4:5, 1:2), Petaros (-, 0:1, -), Lokatos 8 (3:3, 1:2, 1:2), Glavina 3 (3:4, 0:2, -), Zeriali 13 (2:2, 4:6, 1:2). TRENER: Kraševac.

DOM: Vončina (-, 0:3, 0:3), Cov 17 (-, 4:10, 3:7), Cej 8 (0:2, 1:4, 2:6), Čotar 0 (-, 0:3, -), Belli 1 (1:2, 0:1, 0:1), Dornik 0 (-, 0:1, -), Faganel 3 (1:3, 1:5, 0:6), Colenzi 2 (-, 1:1, 0:2), Oblak 2 (-, 1:1, -), Gorjup 2 (-, 1:4, 0:3), Milinel, Zavadlav. TRENER: Ambrosi.

Družinski derbi drugega dela prvenstva je pričakovano osvojil Breg. Razlika med prvo silo prvenstva in ekipo, ki se bori za obstanek v ligi, je bila očitna, tako v taktičnih izbirah kot v fizičnosti. Predstava ekip pa vsekakor ni bila prepričljiva, saj je bilo na obeh straneh veliko napak. Pri Bregu je šlo najbrž za podcenjevanje, ne-nazadnje pa je tudi igranje proti skromnejšemu nasprotniku ublažilo ritem tekme. Dom pa je tokrat zaigral pod svojimi zmožnostmi, predvsem je zmanjkalo ne-kaj zagrinjenosti in poguma, kar je seveda opravičljivo pri nekaterih še neizkušenih mlajših igralcih, ne pa pri starejših. Na včerajšnjem derbiju sta razočarala predvsem Gorjup in Faganel. Pravo lice derbija se je kazalo zato edinole v obrambni igri obeh ekip, ki je bila kdaj pa kdaj tudi groba.

Dom si je edino vodstvo srečanja prigril v prvih minutah srečanja, ko je povedel na 2:4. V nadaljevanju je Breg prevzel vajeti igre v svoje roke in vse do odmora diktiral ritem srečanja. Po izenačenju (4:4) je Breg sicer počasi večal vodstvo, saj večkrat napadi niso vknjižili točk. Goričani pa so medtem poskušali s prodorji in zmeti iz razdalje, a so še edini koš četrtnine zaledi v 7. minutu (12:6). V drugi četrtnini je Breg iz minute v minute večal vodstvo: predvsem s hitrejšo igro so bili Jevnikar in ostali prava uganka za domovce, ki so bili tudi v obrambi neučinkoviti. V slaćilnicu sta se ekipi podali z 29 točkami razlike.

Po petnajstminutnem odmoru so se varovanci trenerja Ambrosija predramili: v prvih treh minutah tretje četrtnine je domovec Cov zapečatil delni izid 0:8 (41:23). To pa je bila tudi edina gorička reakcija. Breg je prvi koš četrtnine dosegel šele v 24. minutu z Zerialijem, nato pa ponovno vzpostavil začetno razmerje, ki se je nadaljevalo tudi v zadnjih desetih minutah. Igra domačih igralcev sicer ni bila brezhibna, Dom pa je v tem delu popolnoma popustil. S težavo je gradil napade, meti pa so bili neprecizni. Delni izid 24:5 jasno ka-

Zmaga drugega slovenskega derbija v D-ligi je pričakovano ostala v Dolini. Breg je upravičil vlogo favorita. Zadnji derbi bo že naslednji krog, in sicer v soboto 14. februarja v Dolini (ob 20:30), ko se bosta pomerila Breg in Kontovel

KROMA

že, kako so se iztekle zadnje minute slovenskega derbija.

David Cej, igralec Doma: »Mi smo se najbrž že pred tekmo prestrašili in igrali medlo. Imamo vsekakor boljši potencial. Lahko bi igrali bolj pogumno in zagrinjeno. Menim, da je predvsem odnos igralcev zgreden: namesto da bi po nepričakovani zmagi, ki smo jo dosegli ob koncu rednega dela, reagirali in torej vložili vsi več truda, treniramo manj.«

Mitja Jevnikar, igralec Brega: »Naš odnos ni bil pravilen in to je vplivalo na našo predstavo. Napake bilo preveč. Menim, da moramo sedaj stopnjevati pripravljenost, da bomo v odločilnem trenutku prvenstva v optimalni formi.« (V.S.)

Kontovel - Villesse 78:61 (18:15, 36:30, 46:40)

KONTOVEL: Paoletič 11 (-, 1:4, 3:4), Švab 8 (8:10, 0:4, -), Lisjak 12 (8:16, 2:5, 0:1), Sušteršič 26 (2:4, 9:14, 2:6), Zaccaria 8 (2:2, 3:8, -), Genardi 4 (2:2, 1:2, -), Godnič 3 (1:2, 1:2, -), Bukavec 3 (1:2, 1:1, -), Bufon 3 (1:3, 1:2, 0:1), n.v.: Sossi, Vodopivec, Rogelja. TRENER: Brumen. SON: 28. PON: Lisjak 38, Genardi 39.

Kontovelci so s pravim odnosom do tekme, z dobro skupinsko igro in s čvrsto obrambo zasluženo premagali Villesse in se z novima točkama verjetno dokončno oddaljili od nevarnega dela lestvice. Resnici na ljubo, premagali so dokaj skromnega nasprotnika, ki pa se je tri četrtnine po-

žrtvovalno upiral gostiteljem in v 27. minutu izid celo izenčil (38:38). V zadnjem četrtini pa so Kontovelci postrili tempo igre ter si s protinapadi in uspešnimi prostimi meti priigrali zanesljivo prednost, ki je v 5. minutu znašala 15 (59:44) in v 7. min. 18 točk (70:52). Tekme je bilo že tedaj dejansko konec, saj so gostje poskušali veliko metov do daleč in skoraj vsakič grešili.

Za zmago je treba pohvaliti vso ekipo, od posameznikov pa je bil daleč najboljši Andrej Šušteršič, ki je prispeval 26 točk in imel 12 skokov. Naj omenimo še 7 pridobiljenih žog Marka Švaba in kar 13 pridobljenih osebnih napak Petra Lisjaka. (lako)

Ostali izdi: Muggia - Romans 89:93, NAB - Dinamo 79:67, Don Bosco - Liberas 75:62, San Vito - Monfalcone 90:88, Fogliano - Poggi 2000 67:59.

Izid državne C-lige: Montebelluna - Spilimbergo 75:80.

PROMOCIJSKA LIGA

Sokol - 69ers 95:41 (26:12, 44:27, 71:36)

SOKOL: Guštin 12, Spadoni 2, Umek 9, Doljak 13, Križman 17, Hmeljak 24, Budin 2, Malalan 4, Sossi 10, Kojanc 2. TRENER: Gruden. 3 točke: Hmeljak 3, Doljak 2, Križman 1, Umek 1.

Kot je bilo pričakovati, je Sokol vodočno odpravil zadnjeuvrščeno ekipo 69ers. Gostitelji so že v prvi četrtnini pokazali, da so stopili na igrišče brez podcenjevanja in zanesljivo povedli. Vodstvo so v teku sre-

čanja večali in zmagali z več kot 50 točkami razlike. »Bil je to za našo ekipo le lažji trening. Trener je dal možnost igranja tudi tistim košarkarjem, ki manj igrajo, in prav vsi so se vpisali med strelece. Ob kapetanu Hmeljaku, ki je bil spet najboljši strelec, bi tokrat pohvalil Mateja Guština in Sossija,« je po tekmi dejal Sokolov spremljevalec Sergio Spadoni. (lako)

Ferroviario Sciglietto - Bor Art Group 74:63 (24:12, 42:34, 60:50)

BOR: Trevisan 8, Querinuzzi 2, E. Filipac 2, Schiavo 12, Widmann 20, Formigli 2, Stokič 2, Gombač, Puzzer, Corsi 5, Gerdol 10. TRENER: Sancin. 3 točke: Schiavo 2. PON: Schiavo (38).

Borovci so proti vodilnemu Sciglietto kljub porazu z igro povsem zadowoljni. Gostitelji so uveljavili svojo višinsko prednost pod košerno in večjo izkušenost v ključnih trenutkih tekme, predvsem v končnici. Po slabem začetku so borovci reagirali in v drugi četrtnini zmanjšali zaostanek na osem točk. Tudi v nadaljevanju se niso predali in nekaj minut pred koncem zaostajali le za 5 točk. Tedaj pa je v Borovih vrstah padla zbranost, kar so izkušeni domači igralci izkoristili in tudi zmagali.

»Klub porazu lahko rečem, da smo dobro igrali. Fantje so se srčno borili, škoda da smo na koncu nekoliko popustili,« je po srečanju dejal Borov pomožni trener Faraglia.

HOKEJ NA ROLERJIH - A1

ZKB Kwins se je oddolžil Milančanom

Polet ZKB Kwins - HC Milano 24 Quaranta 4:3 (2:0)

POLET ZKB KWINS: Petroniševič, Gallessi, Fajdiga (1 zadetek), Cavalieri, J. Ferjančič (1), Kokorovec, Berquier, Cavalieri (1), Battisti, De Jaco, Corazza (1), Poloni. TRENER: A. Ferjančič.

Srečanje na Pikelcu se je pričelo s kar enourno zasmudo zaradi del na avtocestnem odseku pri Mestrah. Na srečo to ni zmedlo Poletovih hokejistov, ki so stolpili na ploščad izredno motivirani in se Milanu oddolžili za poraz iz prvega dela, ko so Fajdiga in soigralci dejanjsko zmago podarili zaradi treh uvodnih napak.

V prvem polčasu so openski »konji« igrali zelo prepričljivo in tudi povsem upravičeno povedli z 2:0. V drugem delu pa se je srečanje razvijelo. Ko je tekla druga minuta drugega polčasa so gostje v sklepnih sekundah številne premoči znižali zaostanek na en sam zadetek, vendar niti minuto pozneje je Polet znova zadel mrežo gostov, tokrat s Ferjančičem. Vendar Milano ni še izrekel zadnje besede in ko je tekla 32. minuta so gostje izenčili 3:3. Poletovi hokejisti so obdržali mirno kri, nadaljevali so z zagrizeno igro in minutu in 18 sekund pred zvokom sirene je zmago z golom zapečatil Aleš Fajdiga. Pohvalo zaslužijo prav vsi igralci, saj so tudi tokrat v drugem delu obdržali mirno živce in prav to jim je tudi omogočilo, da so prišli do novih točk.

Domači šport

DANES

Nedelja, 8. februarja 2009

KOŠARKA

MOŠKA C-LIGA - 18.00 v Trstu, na Judovcu (Altura): Jadran Mark - Vicenza Basket; 18.00 v Vidmu, športna palača Benedetti: Euro&Promos Udine - Bor Radenska

ŽENSKA B-LIGA - 18.00 v Foljanu: Albi Fogliano - Polet

NOGOMET

PROMOCIJSKA LIGA - 15.00 v Repnu: Kras Koimpex - Virtus Corno; 15.00 v Latisani: Vesna - Pertegada; 15.00 v San Giorgio di Nogar: Sangiorgina - Juventina

2. AMATERSKA LIGA - 15.00 pri Briščikih, Ervatti: Primorje Interland - Ruda; 15.00 v Tapoglianu: Torre - Breg; 15.00 v Villi Vicentini: Villa - Zarja Gaja

3. AMATERSKA LIGA - 15.00 v Aiellu: Aiello - Mladost

DEŽELNI NARAŠČAJNIKI - 10.30 v Vidmu, Ul. Cormor Basso: Cormor - Pomlad

NAJMLAJŠI - 10.30 v Podgori: Pro Gorizia - Juventina; 10.30 v Križu: Pomlad - Montebello Don Bosco

ODBOJKA

POKRAJINSKI FINALE UNDER 18 ŽENSKE - ob 9.30 v Trstu, na Judovcu (Altura): Kontovel - Virtus; ob 16.30, v Trstu, Suvich, ul. Giulia: za 3. mesto, ob 19.00 finale

UNDER 18 MOŠKI - 18.00 na Opčinah: Sloga Multinvest - Prata

UNDER 16 MOŠKI - 11.00 v Huminu: Tubfer - Olympi Hlede A.I.; 18.00 v Pradamanu: Il Pozzo - Sloga

UNDER 14 MOŠKI - 11.00 na Opčinah: Sloga - Aurora Videm

UNDER 13 ŽENSKE - 11.00 na Prosek: Kontovel - Azzurra RDR

JUTRI

Ponedeljek, 9. februarja 2009

ODBOJKA

1. ŽENSKA DIVIZIJA - 18.30 v Krminu: VBL Cormons - Govolley Kmečka banka

UNDER 16 ŽENSKE - 18.15 v Nabrežini: Sokol - Breg

Rai Tre**SLOVENSKI PROGRAM**

Za Trst: na kanalu 40 (Ferligi) in 64 (Mile)

Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

20.20 Tv Kocka:
Martina in ptičje strašilo - Aljaska
20.30 Deželni TV dnevnik
20.50 Mikser,
sledi Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

Rai Uno

6.00 Aktualno: Settegiorni
6.30 Aktualno: Sabato & Domenica
9.30 Dok.: Stella del Sud
10.00 Aktualno: Linea verde Orizzonti
10.30 Aktualno: A Sua immagine
10.55 Sveta maša, sledi Angelus
12.20 Aktualno: Linea verde
13.30 Dnevnik
14.00 Variete: Domenica In - L'Arena
15.15 Variete: Domenica In... sieme
16.30 Dnevnik in vremenska napoved
18.00 Variete: Domenica In - 7 giorni
20.00 Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti
20.40 Kviz: Affari tuoi (vodi Max Giusti)
21.30 Nan.: Tutti pazzi per amore
23.35 Dnevnik, sledi Speciale Tg1
0.40 Aktualno: Oltremoda

Rai Due

6.15 Aktualno: Inconscio e magia psiche
6.45 Aktualno: Mattina in famiglia
10.00 Dnevnik
10.05 Variete: Ragazzi c'è Voyager
10.30 Variete: Cartoon Flakes
11.30 Variete: Mezzogiorno in famiglia
13.00 Dnevnik in rubrike
13.25 Aktualno: Tg Motori, sledi Tg Eat Parade
13.45 Variete: Quelli che... aspettano
15.30 Variete: Quelli che il calcio e...
17.05 Šport: Stadio Sprint
18.00 Dnevnik in vremenska napoved
18.05 Šport: 90° minuto
19.00 Šport: Numero 1
19.25 Nan.: Piloti
20.00 Nan.: Friends
20.30 Dnevnik
21.00 Nan.: NCIS - Unita' anticrimine
21.50 Nan.: Criminal Minds
22.35 Šport: La domenica sportiva
1.00 Nočni dnevnik
1.20 Protestantesimo

Rai Tre

6.00 Aktualno: Fuori orario
7.00 Risanke
7.50 Variete: E' domenica papà
8.10 Risanke
9.40 Dok.: Timbuctu
11.15 Aktualno: Tg3 BuongiornoEuropa, sledi Tg3 RegionEuropa
12.00 Dnevnik, šport in vremenska napoved, sledi TeleCamere
12.55 Francija: SP v alpskem smučanju, smuk (Ž)
14.00 Deželni dnevnik
14.30 Aktualno: In 1/2 h
15.05 Aktualno: Alle Falde del Kilimangiaro
18.00 Kviz: Per un pugno di libri
18.55 Dnevnik in vremenska napoved
20.00 Variete: Blob
20.10 Variete: Che tempo fa
21.30 Aktualno: Presadiretta
23.20 Deželni dnevnik
23.35 Aktualno: Tatami
0.30 Dnevnik in vremenska napoved
0.45 Aktualno: TeleCamere

Rete 4

6.10 Nan.: Commissariato Saint Martin
6.55 Dnevnik: Pregled tiska
7.25 Nan.: Questa casa non è un albergo
9.30 Dok.: Piemonte - Dalla Val Chisone a Racconigi
10.00 Sveta maša
11.00 Aktualno: Pianeta mare
11.30 Dnevnik, prometne informacije
12.10 Aktualno: Melaverde
13.30 Dnevnik in vremenska napoved
14.05 Aktualno: Donnavventura
15.00 Nan.: Peacemakers - Un detective nel West

16.00 Film: Le miniere di Re Salomone (pust., ZYDA, '04, r. S. Boyun, i. P. Swazye)
18.55 Dnevnik in vremenska napoved
19.35 Nan.: Colombo
21.30 Nan.: Siska
22.30 Šport:
Controcampo posticipo, sledi Controcampo
0.55 Šport: Fuoricampo

°5 Canale 5

6.00 Dnevnik - Prima pagina
7.55 Dnevnik, prometne informacije, vremenska napoved
8.00 Jutranji dnevnik
8.50 Aktualno:
Le frontiere dello Spirito
9.45 Aktualno:
Verissimo - Tutti i colori della cronaca
12.30 13.40 Resničnostni show:
Grande Fratello
13.00 Dnevnik, vremenska napoved, Okusi
14.10 Resničnostni show: Amici
16.30 Variete: Questa domenica
18.50 Kviz: Chi vuol essere milionario
20.00 Dnevnik, vremenska napoved
20.40 Variete: Paperissima Sprint
21.30 Nan.: Dr. House - Medical Division
23.30 Variete: Maurizio Costanzo Show
1.30 Nočni dnevnik in vremenska napoved

1 Italia 1

7.00 Nan.: Robin Hood
7.45 Risanke
10.55 Nan.: Raven
11.25 Nan.: Willy, il principe di Bel Air
12.25 Dnevnik in vremenska napoved
13.00 Šport: Guida al campionato
14.00 Film: La freccia nera (It., '05, r. F. Costa, i. Martina Stellla, R. Scamarcio)

15.30 Dnevnik in vremenska napoved
16.00 Film: Barbie - Lago dei cigni (anim., ZDA, '03, r. O. Hurley)
17.40 Nan.: Lizzie McGuire
18.30 Dnevnik in vremenska napoved
19.00 Nan.: Tutto in famiglia
19.30 Film: John English (kom., VB '02, r. P. Howitt, i. R. Atkinson)
20.30 Dnevnik in vremenska napoved
21.30 Variete: Colorado
0.00 Variete: Le Iene
1.15 Športne vesti

Tele 4

7.00 Koncert: Le sinfonie di Mozart
8.20 2030: Tra scienza e coscienza
9.35 Aktualno: Ski magazine
10.10 Italia economia
10.20 Talk show: Incontri al caffé de la Versiliana
11.40 Rotocalco ADN Kronos
12.00 Sv maša
12.25 Fra ieri e oggi
12.30 Eventi in Provincia
13.10 Qui Tolmazzo
13.15 Musica, che passione
13.30 Aktualno: Di roccia e di cielo
14.10 Camper magazine
14.55 Film: Il mistero del carillon
16.25 Aktualno:
Novecento contro luce
17.30 Risanke
19.30 Aktualno: ...e domani e' lunedì
22.15 Palco, gli eventi in TV
22.45 Olimpionici, famosi presenti e passati
22.55 Film:
La vendetta è un piatto che si serve freddo
0.40 Koncert

LA 7

7.00 Aktualno: Omnibus Week-end
9.15 Aktualno: Omnibus Life
10.10 Aktualno: La settimana
10.30 Nan.: Alla conquista del West
12.30 Dnevnik
13.00 Dok.: Gli straordinari viaggi di Tippi
14.00 Nan.: New Tricks
15.50 Rugby: Škotska - Welles
18.00 Film: Assassinio a bordo (krim, VB, '64, r. G. Pollock, i. M. Rutherford)
20.00 Dnevnik in športne vesti
20.35 Nan.: Jag - Avvocati in divisa
21.30 Film: La recluta (krim., ZDA, '90, r-i. Clint Eastwood, i. C. Sheen)

23.30 Aktualno: Reality
0.30 Dnevnik
1.25 Film: Le belle famiglie (kom., It., '65, r. U. Gregoretti, i. Totò)

Slovenija 1

7.00 Ris. Nan.: Živ Žav
9.50 Šport Špas
10.20 Otr. nan.: Franc Arko
10.45 Prisluhnimo tišini
11.20 Ozare (pon.)
11.25 Obzorja duha
12.00 Ljudje in zemlja
13.00 Poročila, vremenska napoved in športne vesti
13.10 Na zdравje! (pon.)
14.30 Prvi in drugi (pon.)
14.45 Hum. nad.: Fina gospa
15.15 NLP s Tjašo Železnik in Klemnom Slakonio
15.25 Športne novice
15.50 Nedeljsko oko
16.00 Šport
16.10 Družabna: Ema 2009 - podelitev Prešernovih nagrad - Manjin pogled
16.30 Kuharska oddaja
17.00 22.35 Poročila, športne vesti in vremenska napoved
17.15 NLP
17.20 Fokus
18.25 Žrebanje Lota
18.40 Risanke
18.55 Dnevnik, vremenska napoved, zrcalo tedna in športne vesti
19.55 Spet doma
21.45 Portret dobitnika Prešernove nagrade za živiljenjsko delo 2008
23.05 Poročila, športne vesti in vremenska napoved
23.30 Nad.: Pokvarjena dekleta
1.10 Sedma moč osamosvojite (tv-dnevnik 08.2.1991)
1.35 Dnevnik (pon.)
2.00 Dnevnik zamejske (pon.)

Slovenija 2

6.30 0.35 Zabavni infokanal
8.00 Skozi čas
8.15 Sedma moč osamosvojite - Tv dnevnik 8.02.1991
8.40 Globus (pon.)
9.10 Tranzistor 3. (pon.)
9.50 Z glaso in s plesom
10.10 Prešernova proslava (pon.)
11.10 Prešernovi nagrajenci (pon.)
11.50 Turbolanca (pon.)
12.45 Francija: SP v alpskem smučanju, smuk (Ž)
14.25 Willingen: SP v smučarskih skokih
16.55 Hannover: hokej na ledu, kvalifikacije za olimpijske igre: Slovenija - Nemčija
19.30 Dok. odd.: Prešernov spomenik v Ljubljani
20.00 Dok. oddaja: Po Rusiji z Jonathonom Dimbleyjem
21.00 Nad.: Jesenin
21.55 Nad.: Ljubice
22.45 Na utrip srca

Koper

12.15 Dnevni program
13.00 Francija: SP v alpskem smučanju, smuk (Ž)
14.00 Čezmejna Tv - TG R FJK - deželne vesti
14.10 Euronews
14.30 Zoom - mladi in film
14.50 »Q« - Trendovska oddaja
15.45 Dok. odd.: Ribarite z nami
16.15 Mediteran Festival Dharma
17.00 Dok. oddaja: Mesto pusta - Ronciglione
17.30 Potopisi
18.00 Ljudje in zemlja
19.00 22.00, 0.20 Vsedanes - Tv dnevnik
19.25 Tednik
20.00 Vesolje je ...
21.00 Dok. odd.: Mednarodna obzorja
22.00 0.30 Vsedanes - TV dnevnik
22.15 Nedeljski športni dnevnik
22.30 Hokey na ledu: KV OI Slovenija - Nemčija
0.15 Čezmejna TV TDD - Tv dnevnik v slovenskem jeziku

Tv Primorka

11.00 0.00 Videostrani
18.00 Duhovna misel (pon.)
18.15 Tedenski pregled (pon.)
18.30 Zdravstvena preventiva: debelost
18.45 Monitor
19.05 Če me spomin ne var (pon.)
19.40 Pravljica
20.00 Razgledovanja (pon.)
20.30 Spoznajmo jih
21.30 Odbojka: Salonit Anhovo - VK Chemes Humenne (SVK)
23.00 Unistar Show (2. del)

RADIO

RADIO TRST A
8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.20 Koledar; 8.30 Kmetijski tehnik; 9.00 Maša iz Rojana; 9.45 Pregled slov. tiska; 10.00 Veselo po domače; 10.30 Otroški kotiček; 10.50 Melodije za vse okuse; 11.15 Nabozna glasba (pripr. Ivan Florjanc); 11.40 Vera in naš čas; 12.00 Primorski obzornik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Za sme in dobro voljo; 14.30 Nedeljski sedem not; 16.00 Šport in glasba; 17.30 Z naših priridev; 19.35 Zaključek oddaja.
RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)
7.45 Kmetijska oddaja; 8.10 Gremo plešat; 8.30 Jutranjik, osmrtnice; 9.00 Radijska kronika; 9.15 Pregled priredev; 9.30 Nedelja z mladimi; 11.00 PKIL: kultura v času recesije; 11.30 Torklja; 12.00 Glasba po željah; 12.30 Primorski dnevnik; 14.00 Du jes?; 14.40 Reportaža ob 100-obljetnici Glasbene maticе Ts; 15.00-19.00 Nedelja na športnih igriščih; 20.00 Večer večnolih; 22.30 Easy come, easy go....
RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)
7.15, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 8.30, 12.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.45 Drobci zgodovine; 7.40 Proza; 8.05 Horoskop; 10.00 Moja mnenje; 10.40 New entry; 11.00 7 dni; 13.00 Radio z vami; 14.00 Plesoči arhitekt; 14-30-18.00 Nedeljsko popoldne; 15.00-17.30 Ferry sport; 18.00 Album charts; 19.00 Atlantsko pristanišče; 20.00 Večerni pr. RK; 20.45 Pesem tedna; 21.00 Moje mnenje; 21.15 Extra extra extra; 22.00 Dosje; 22.45 Sigla single; 23.00 Hot hits, 0.00 Prenos RS.

SLOVENIJA 1

5.00, 6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00, 0.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Duhovna misel; 7.00 Jutranja kronika; 8.05 Igra za otroke; 8.45 Glasba za otroke; 9.30 Medenina; 10.10 Sledi časa; 10.40 Zborovska glasba; 11.05 Pozdravi in čestitke; 12.05 Na današnji dan; 13.10 Osmrtnice in obvestila; 13.35 Slovenski zvoki; 14.10 Za kmetovalce; 15.30 DIO; 16.30 Posebne oddaje; 17.05 Veseli

Rai Tre**SLOVENSKI PROGRAM**

Za Trst: na kanalu 40 (Ferligi) in 64 (Mile)

Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

18.40 Čezmejna Tv: Primorska kronika
20.25 Tv Kocka: Nekaj minut za domača glasbo: Mala solzica - Štirje kovaci

20.30 Deželn TV dnevnik

20.50 Čezmejna TV: Dnevnik Slovenija 1

Rai Uno

6.10 Nad.: Incantesimo

6.30 Dnevnik, Cciss

6.45 Aktualno: Unomattina

10.00 Aktualno: Verdetto finale

11.00 Aktualno: Occhio alla spesa

12.00 Variete: La prova del cuoco

13.30 Dnevnik - Gospodarstvo

14.10 Variete: Festa italiana

16.15 Aktualno: La vita in diretta, vmes Dnevnik, Parlament

17.00 Dnevnik in vremenska napoved

18.50 Kvizi: L'eredità

20.00 Dnevnik

20.30 Kvizi: Affari tuoi

21.10 Nan.: Il bene e il male

23.25 Dnevnik

23.30 Aktualno: Porta a porta

1.05 Nočni dnevnik

Rai Due

6.15 Tg2 Eat Parade

6.25 14.00, 19.00 Resničnostni show: X Factor

6.55 Aktualno: Quasi le sette

7.00 Variete: Cartoon Flakes

9.30 Aktualno: Sorgente di vita

10.00 Tg2 punto.it

11.00 Variete: Insieme sul Due

13.00 Dnevnik

13.30 Aktualno: Tg2 Costume e società, sledi Zdravje

13.55 Francija: SP v alpskem smučanju, superkombinacija

15.00 Aktualno: Italia allo specchio

16.15 Aktualno: Ricomincio da qui

17.20 Nan.: Law & Order

18.05 Dnevnik - kratke vesti, vremenska napoved in športne vesti

19.35 Nan.: Squadra speciale Cobra 11

20.30 Dnevnik

21.05 Resničnostni show: X Factor

23.45 Nočni dnevnik, sledi Punto di vista

Rai Tre

6.00 Dnevnik - Rai News 24, vmes 11 caffè di Corradino Mineo, Italia, istruzioni per l'uso

7.30 Tg Buongiorno Regione

8.00 Rai News 24

8.15 Aktualno: La storia siamo noi, sledi Verba volant

9.20 11.15 Aktualno: Cominciamo bene

9.55 Francija: SP v alpskem smučanju, smuk

12.00 Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti

12.25 Aktualno: Tg3 Shukran

12.45 Aktualno: Le storie - Diario italiano

13.05 Nad.: Terra nostra

14.00 Deželni vesti, vremenska napoved in rubrike

15.15 Variete: Trebisonda

17.00 Aktualno: Cose dell'altro Geo, sledi Geo & geo

19.00 Deželni dnevnik in vremenska napoved

20.00 Variete: Blob

20.10 Nan.: Agrodolce

20.35 Nan.: Un posto al sole

21.05 Dnevnik

21.10 Aktualno: Chi l'ha visto?

Rete 4

7.10 Nan.: Quincy

8.10 Nan.: Hunter

9.00 Nan.: Nash Bridges

10.10 Nad.: Febbre d'amore

10.30 Nad.: Bianca

11.30 Dnevnik, prometne vesti

11.40 Nan.: My Life 2

12.40 Nan.: Un detective in corsia

13.30 Dnevnik, vremenska napoved

14.05 Aktualno: Sessione pomeridiana del tribunale di Forum

15.00 Nan.: Wolff - Un poliziotto a Berlino

15.55 Nad.: Sentieri

16.15 Film: La guerra privata del maggiore Benson (kom., i. C. Heston)

18.35 Nad.: Tempesta d'amore

18.55 0.55 Dnevnik in vremenska napoved

20.20 Nan.: Walker Texas Ranger

21.10 Nan.: Il comandante Florent

23.20 Film: N - lo e Napoleone (kom., It/Šp/Fr, '01, r. D. Delrieux, i. C. Touzet)

1.25 Pregled tiska

Canale 5

6.00 Dnevnik - Prima pagina

7.55 Dnevnik - Prometne vesti, vremenska napoved, borza in denar

8.00 Dnevnik, sledi Mattinocinque

10.00 Dnevnik

11.00 Aktualno: Forum

13.00 Dnevnik, okus, vremenska napoved

13.40 Nad.: Beautiful

14.05 Resničnostni show: Grande Fratello

14.10 Nan.: Cento Vetrine

14.45 Variete: Uomini e donne

16.15 Resničnostni show: Amici

16.55 Aktualno: Pomeriggio cinque

18.50 Kvizi: Chi vuol esere milionario

20.00 Dnevnik, vremenska napoved

20.30 Variete: Striscia la notizia

21.10 Resničnostni show: Grande fratello (v. A. Marcuzzi)

0.00 Aktualno: Matrix

1.30 Nočni dnevnik in vremenska napoved

Italia 1

6.35 13.40, 17.40 Risanki

9.00 Nan.: Hope & Faith

9.30 Nan.: Ally McBeal

10.20 Nan.: E alla fine arriva mamma!

11.20 Nan.: Più forte ragazzi

12.15 Aktualno: Secondo voi

12.25 Dnevnik: Studio aperto, vremenska napoved, Studio sport

14.30 19.30 Risanki: Simponovi

15.00 Nan.: Paso adelante

15.50 Nan.: Smallville

17.10 Nan.: Drake & Josh

18.30 22.10 Dnevnik, vremenska napoved

19.50 Nan.: Camera Café

20.30 Kvizi: La ruota della fortuna

21.10 Film: Déjà Vu - Corsa contro il tempo (triler, ZDA, '06, r. T. Scott, i. D. Washington)

23.20 Rtv - La tv della Realtà

Tele 4

7.00 8.35, 13.30, 16.40, 19.30, 23.02 Dnevnik

7.15 Retroscena, i segreti del teatro

8.10 Storie tra le righe

8.50 Koncert

10.25 Aktualno: Novecento contro luce

11.25 Camper magazine

12.40 Aktualno: Ski Magazine

13.10 Aktualno: Olimpionici

13.25 Aktualno: La Trieste che ci crede

13.50 Aktualno: ...animali amici miei

14.30 Ritmo in Tour: la TV dei viaggi

15.40 Aktualno: Retrosena, i segreti del teatro

17.00 Risanki

18.35 Super calcio - Udinese

19.00 Super calcio - Triestina

20.00 Expo' Mittel school

21.00 Deželni dnevnik

21.00 Nogometna tekma: Triestina vs. Ascoli

23.30 Aktualno: Il direttore incontra

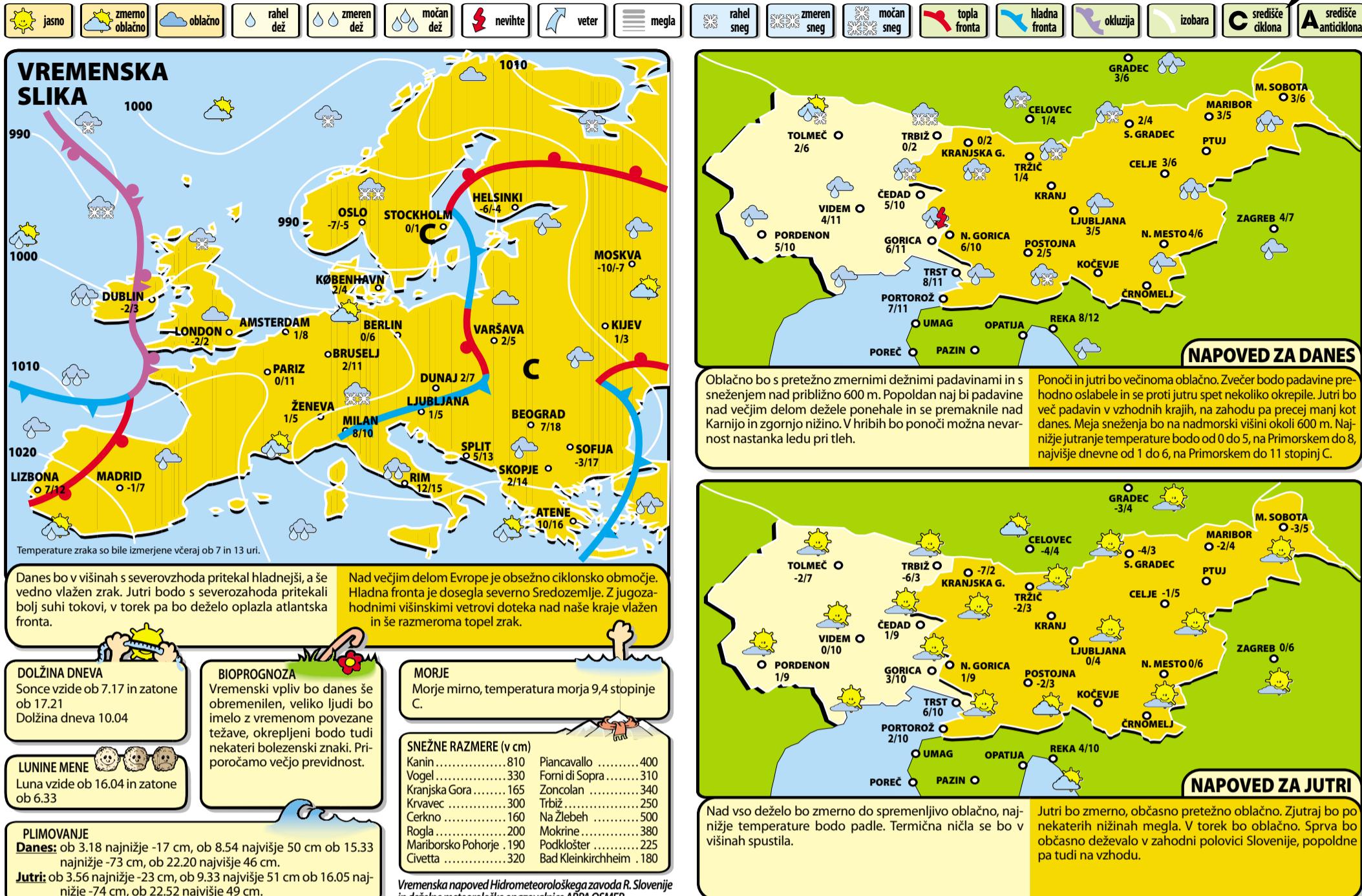
La 7

7.00 Aktualno: Omnibus, sledi Omnibus Life

10.05 Due minutti in un libro

10.20 Nan.: Il tocco di un angelo

<p

DOPIS IZ PARIZA - Kozmetika in zdravje

Belke v solariju, črnke pa si belijo kožo

Različna mazila za svetlejšo polt so praviloma zdravju škodljiva - Beljenje kože posledica kolonializma in še vedno razširjenega rasizma

Večkrat želimo biti drugačni: kdor je visok, bi rad bil manjši, kdor ima kopraste lase, si želi ravnih, kdor ima svetlo polt, sanja o zagoreli koži in obratno ... Medtem ko se belci pečejo kot raznjiči pod soncem ali v solariju, si mnoge črnke kupujejo belilne kreme. Najbolj znan primer je Michael Jackson, toda fenomen je veliko bolj razširjen. To je mednarodni trg, ki se širi v ilegalu. Kajti edini učinkoviti belilni izdelki so zdravju škodljivi.

Belilne kreme poznamo že od nekdaj, pojav pa se je kot še nikoli prej razšril v 60. letih, ko so nabiralcii kavčuka opazili, da jim je hidrokinin osvetlil kožo na rokah. Tako so ga začeli uporabljati v kozmetiki, a kaj kmalu so ugotovili tudi škodljivost te snovi. V Evropi in ZDA so jo prepovedali, njena uporaba pa se je mirno nadaljevala v Afriki, Aziji in državah, kjer je zakonodaja bolj »popustljiva«. Razvil se je bulimičen trg in prepovedane izdelke so vseeno prodajali po celem svetu, tudi v Evropi. Samo v zadnjih petih letih naj bi se trg belilnih krem povečal za 40%. Tudi v Franciji, kjer je temnopolitih prebivalcev okrog šest milijonov, je prodaja krem zelo razširjena; v Parizu lahko tovrstne kreme v četrtnih, kot je Chateau Rouge, nabavite brez problema. Obstajajo seveda kontrole, tako po trgovinah kot na mejah – v Le Havru je carina v letu 2006 zasegla 15 ton prepo-

vedanih izdelkov – toda zaenkrat so to samo kapljiv morju.

Kaksne pa so posledice uporabe belilnih izdelkov? V najboljšem primeru so to ekzem, madeži, infekcije ali slab vonj kože. Ko pa jih ženske uporabljajo več let, povzročajo kreme tudi rakasta obolenja. Uporaba teh mazil povzroča odvisnost: ko prenehamo z mazanjem, postane koža temnejša kot na začetku. Hidrokinin seveda ni edina uporabljena belilna sestavina. Zelo razširjeni so tudi kortikoidi, ki lahko v večjih količinah privedejo celo do hujših psihičnih motenj. Kortikoidne kreme najdemo tudi v lekarnah, a le-te prodajajo samo v zdravilne namene (za določeno obdobje in le za lokalno rabo).

Ženske pogosto uporabljajo tudi enostavnejše, »domače« izdelke, saj si drage nege marsikdo ne more privoščiti (lonček s 30 grami kreme stane namreč v povprečju pet evrov, toda ta količina zadostuje le za dan ali dva: mesečni stroški lahko znašajo tudi po več sto evrov). Med najbolj uporabljenimi sestavinami domačih

mazil sta varekina in amonijak: zdravstvenih posledic si ni težko predstavljati. Zakaj pa se to tržišče tako širi, če je znano, da so izdelki nevarni? V človekovem odnosu do barve kože ima pomembno vlogo dedičina kolonializma. Belci so imeli oblast in denar, »svetlejše« je postal sinonim lepega, civiliziranega, bo-

gatega. Mnogo črnk pravi, da so na svetli koži potete očitnejše ter da je nakit vidnejši. Ob »mitu bele kože« moramo omeniti tudi dejavnik diskriminacije, saj še danes (pre)večkrat lažje dobijo delo, če si »svetel«. Dokaz za to so različne organizacije, ki se v Franciji in drugod borijo za enakopravnost. Rasizem je namreč še vedno prisoten v naši družbi. Kaj pa evforija zadnjih mesecev v zvezi z ameriškim predsednikom Obama? Mnogi pravijo, da se stvari spreminjajo. Morda se res, ampak vsaka medalja ima dve plati: nekateri poudarjajo Obamovo temno polt, drugi vidijo predvsem njegovo belo plat, saj je bila njegova mati belka. Nekateri menijo, da bo imel glede belih krem obraten učinek oziroma da se bo poraba le-te zaradi njegovega lika še povečala. Medtem pa statistike kažejo, da je zdravstvenih problemov zaradi beljenja polt vedno več. V pariški bolnici St. Louis so že leta 1995 odprli posebno posvetovalnico. Belilne kreme so očitno simptom globljih družbenih problemov...

Jana Radovič

Posledice dolgoletne uporabe tovrstnih mazil so lahko hude

Ameriški pevec Michael Jackson si je kožo s kozmetičnimi izdelki in terapijami »mrtavaško« pobelil

GLEDALIŠČE**FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA****DAN SLOVENSKE KULTURE**

...in čujem te; klavir igra...», / Posvečeno stoti obletnici Glasbene matic v Trstu. Scenarij - Tatjana Rojc, izvirna glasba - Aleksander Ipavec, režiser - Gregor Geč. Danes, 8. februarja ob 16.30 v gledališču Ristori v Čedadu, v torek, 10. februarja ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu in v četrtek, 12. februarja ob 20.30 v Kulturnem domu v Gorici.

TRST**Slovensko stalno gledališče****MALA DVORANA****Tamara Matevc: »Zaljubljeni v smrt«**

/ Posvečeno Fulviju Tomizzi ob 10-letnici njegove smrti. Režija: Samo M. Strelec. Urnik: danes, 8. ob 16.00, v četrtek, 12. ob 19.30 (z italijanskimi nadnapisi), v četrtek, 26. ob 19.30 (z italijanskimi nadnapisi), v petek, 27. ob 20.30 (z italijanskimi nadnapisi), v soboto, 28. ob 20.30 (z italijanskimi nadnapisi) ter v nedeljo, 29. februarja ob 16.00.

Gledališče Rossetti

Joseph Conrad: »L'Agente segreto« / Režija: Marco Sciaccaluga. Nastopajo: Alice Arcuri, Gianluca Gobbi. Urnik: danes, 8. februarja ob 16.00.

Henrik Ibsen: »Casa di bambola« / Režija: Leo Muscato. Nastopata: Lunetta Savino in Paolo Besegato. Urnik: v torek, 10. in v sredo, 11. februarja ob 20.30.

DVORANA BARTOLI

Riccardo Marzanina in Massimo Somaglino: »Cercivento«, / Režija: Massimo Somaglino. Urnik: od srede, 11. do sobote, 14. ob 21.00 in v nedeljo, 15. februarja ob 17.00.

La Contrada -**Gledališče Orazio Bobbio**

Eduardo De Filippo: »Ditegli sempre di sì« / Nastopa Stalno gledališče iz Kalabrije. Režija: Geppy Gleijes. Urnik: v petek, 13. in v soboto, 14. ob 20.30, v nedeljo, 15. ob 16.30, v torek, 17. ob 16.30, v sredo, 18., v četrtek, 19. v petek, 20. in v soboto, 21. ob 20.30 ter v nedeljo, 22. februarja ob 16.30.

GORICA**Kulturni center Lojze Bratuž**

V petek, 13. februarja ob 20.30 / V okviru niza "Iskrivi smeh na ustih vseh" bo nastop dramskega odseka Prosvetnega društva Štandrež s komedioj Branislava Nušiča: »Kaj bodo rekli ljudje...?« v režiji Jožeta Hrovata.

TRŽIČ**Občinska dvorana**

V petek, 13. februarja ob 20.45 / Valeria Raimondi in Enrico Castellani: »Made in Italy«.

SLOVENIJA**KOZINA****Kulturni dom**

V petek, 13. februarja ob 20.00 / Marco Tassara: »Amour, amore, Liebe ... na trnek se lovijo ribe«. Komedia v dveh dejanjih. Prvič v slovenščini. Prevedel in priredil Sergej Verč, jezikovna obdelava Minu Kjuder. Režiser Sergej Verč, pomočnica režiserja Minu Kjuder. Gledališka skupina KD »Brce« iz Gabrovice pri Komnu.

OTLICA NAD AJDOVŠČINO**Kulturni dom**

Danes, 8. februarja ob 17.00 / Marco Tassara: »Amour, amore, Liebe ... na trnek se lovijo ribe«. Komedia v dveh dejanjih. Prvič v slovenščini. Prevedel in priredil Sergej Verč, jezikovna obdelava Minu Kjuder. Režiser Sergej Verč, pomočnica režiserja Minu Kjuder. Gledališka skupina KD »Brce« iz Gabrovice pri Komnu.

JUBLJANA**SNG Drama Ljubljana****Veliki oder**

Jutri, 9. februarja ob 19.30 / Terry Johnson: »Diplomiranec«. Gostuje Slovensko ljudsko gledališče Celje.

V torek, 10. in v sredo, 11. ob 18.00, v četrtek, 12. ob 17.00 in v soboto, 14. februarja ob 18.00 / Ajshil: »Oresteja«.

Mala drama

Jutri, 9. februarja ob 20.00 / Julian Barnes: »Prerekanja«.

V torek, 10. februarja ob 20.00 / Thomas Bernhard: »Moč navade«.

V petek, 13. in v soboto, 14. februarja ob 20.00 / Žanina Mirčevska: »Žrelco«.

Mestno gledališče Ljubljansko

Veliki oder

V torek, 10. in v sredo, 11. ob 19.30, v

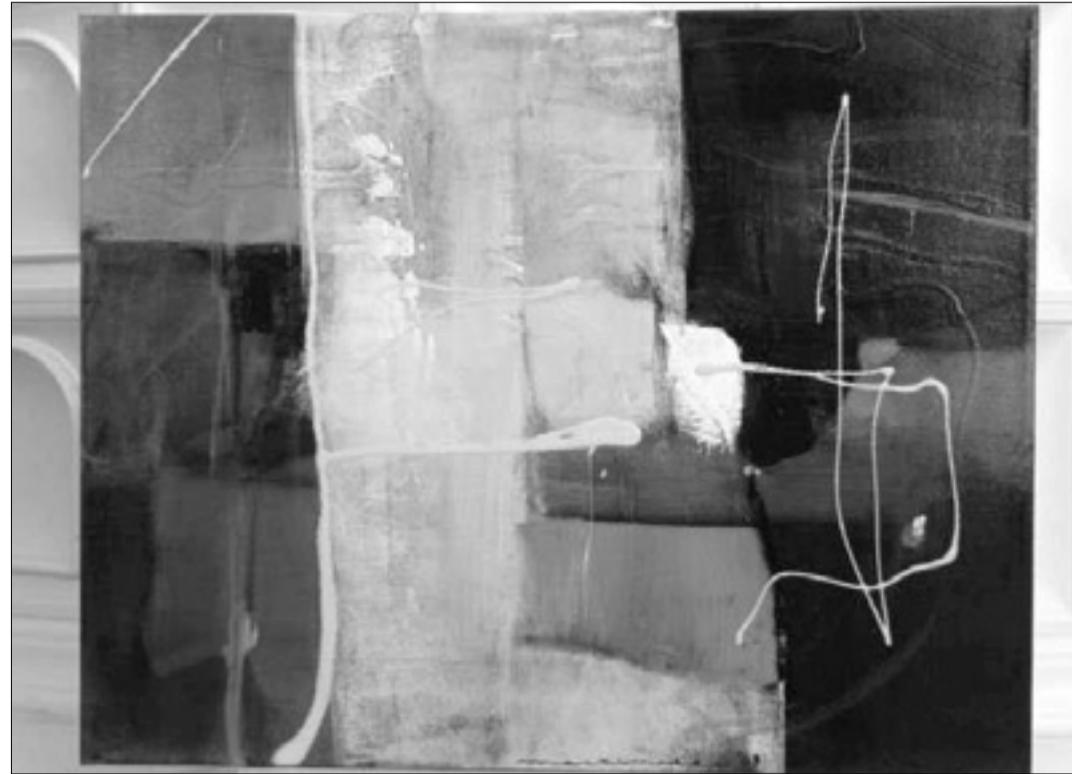
RAZSTAVA - Na Italijanskem inštitutu za kulturo v Ljubljani**Paola Martinelli predstavlja svoje »sledi duševne geografije«**

LJUBLJANA - V ponедeljek, 9. februarja, ob 18. uri bo na Italijanskem inštitutu za kulturo v Ljubljani otvoritev osebne razstave slikarke Paole Martinelli iz Furlanije-Julijanske krajine. Kustos razstave je umetniški kritik Enzo Santese, ki bo na otvoritvi predstavil umetnico in pomen njenih del.

Naslov razstave »Tracce di una geografia dell'anima« kaže na globoko povezanost med zunanjim in notranjim krajim pri slikanju, kjer se z močnim prizadetanjem slavi združitev ustvarjalca z naravnimi fenomeni, ki so za avtorico vir navdaha. Značilnost njenega slikanja je abstraktnost z očitnim pridihom resničnosti, ki jo vsakič preoblikuje z energičnim občutkom za barve.

Paola Martinella se s slikarstvom ukvarja že več kot petintrideset let in njena vnema pri študiju sodobnih umetnostnih smeri in osebni rasti je vedno večja. Njeno samoučenje dopolnjujejo spremnosti, ki jih je osvojila na različnih risarskih in slikarskih tečajih. Doma in v tujini (Avstrija, Slovenija, Turčija, Madžarska) se je predstavila tako na osebnih kot na skupnih razstavah in je članica umetnostnega in kulturnega združenja Aurora iz Furlanije-Julijanske krajine, s katerim sodeluje pri projektih širjenja kulture in umetnosti. Njena dela sestavljajo zasebne in javne zbirke tako v Italiji kot v tujini.

Razstava bo odprta do 6. marca po naslednjem urniku: v dneh od ponedeljka do četrtega od 9. do 16. ure, ob petkih pa od 9. do 13. ure. Podrobnejše informacije so na voljo na spletni strani www.iicljubljana.esteri.it.

četrtek, 12. ob 20.00 in v soboto, 14.**februarja ob 19.30** / Olja Muhina »Tanja - Tanja«.**V petek, 13. februarja ob 19.30** / William Shakespeare: »Milo za draga«.**Mala scena****Jutri, 9. februarja ob 20.00** / Celinka: »Lili - razglednice futuristične ljubezni«.**V torek, 10. in v sredo, 11. februarja ob 20.00** / Marius von Mayenburg: »Grdoba«.**V četrtek, 12. februarja ob 20.00** / Mihha Mazzini: »Let in Rim«.**V petek, 13. februarja ob 20.00** / Caryl Churchill: »Punce in pol«.**V soboto, 14. februarja ob 20.00** / Marius von Mayenburg: »Grdoba«.**Sentjakobsko gledališče****Jutri, 9. in v torek, 10. februarja ob 19.30** / J. Austin - J. Jory: »Prevzetenost in pristranost«. Romantična komedija v režiji Z. Šedelbauerja.**V sredo, 11. februarja ob 19.30** / A. Nicolaj: »Hamlet v pikantni omaki« (komedija), režija Janez Starina.**V petek, 13. februarja ob 11.00** / W. Allen: »Bog«, (komedija), režija in priredba Gašper Tič.**Cankarjev dom****Heiner Müller: »Macbeth«**, Štihova dvorana / Nastopajo: Mini teater, CD, Novo kazalište Zagreb in ZeKaEm. Režija: Ivica Buljan. Urnik: danes, 8. februarja ob 20.00.**V petek, 13. in v soboto, 14. februarja ob 20.00**, Dvorana Duše Počkaj / »Kot kaplja dežja v usta molka«. Koncept in režija: Irena Tomažin. Ustvarjalca in izvajalca: Primož Bezjak in Irena Tomažin.**GLASBA****FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA****TRST****Stavba nekdanjega šolskega skrbništva, (Ul Santi Martiri 3)**: do 15. februarja bo na ogled razstava o Brunu Pincherleju. Odprtoto do torka do nedelje od 10.00 do 13.00 in od 16.00 do 20.00.**Zgodovinsko-umetniški muzej in lapidarij, (Trg pred stolnico 1)**: na ogled lokalni arheološki predmeti iz prazgodovine, skulpture iz rimljanskih in srednjeveških časov in pa egipčanski, grški, rimljanski in antični predmeti z italijanskega polotoka; numizmatična zbirka, foteka in knjižnica. Urnik: od torka do nedelje od 9.00 do 13.00, ob sredah od 9.00 do 19.00, ob petekih pa od 10.00 do 18.00.**Galerija Božidarja Jakca: grafike in risbe Božidarja Jakca in arheološke najdeve stare Padne, stalni razstavi. Ključ galerije na voljo v Padni pri hiši št.1 (Pucher), 0038665-6725028.****SEKDENJ****Etnografski muzej (Ulica pane bianco****52)**: Muzej je odprt vsak torek in petek od 15.00 do 17.00, za šole in skupine pa ogled izven urnika klicati na tel. št. (00-39) 040-830-792.**OPĆINE****Bambičeva galerija**: do 20. februarja razstavlja Matej Sussi »Zimska idila - akvareli«. Ogled od ponedeljka do petka od 10.00 do 12.00 in od 17.00 do 19.00.**Občinsko gledališče****V torek, 10. februarja ob 20.45** / Steven Isserlis - violončelo in Olli Mustonen - klavir.**ZONCOLAN****Apres-ski****Danes, 8. februarja od 12.00 do 15.00****/ Koncert skupine »3 prašički«.****SLOVENIJA****SEŽANA****Kosovelov dom****Jutri, 9. februarja ob 20.00** / Koncert ob slovenskem kulturnem prazniku: Jure Tori - harmonika in Ewald Oberlaitner - kontrabas.**LJUBLJANA****Cankarjev dom****Danes, 8., v torek, 10. in v nedeljo, 14. februarja ob 19.30** / Ob 30-letnici glasbenega delovanja, Zoran Predin: Južnilejni trij za zaljubljene.**V sredo, 11. februarja ob 19.30**, Gallusova dvorana / Iveta Apkalna - orgle.**V četrtek, 12. in v petek, 13. februarja ob 19.30**, Gallusova dvorana / Orkester Slovenske filharmonije. Dirigent: Ari Rasilainen. Solistka: Hisako Kavamura - klavir.**Sentjakobsko gledališče****V soboto, 14. februarja ob 19.30** / J. Jacobs - Roza: »Briljantina«, (muzikal), režija in koreografija Mojca Horvat.**RAZSTAVE****FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA****TRST****Stavba nekdanjega šolskega skrbništva, (Ul Santi Martiri 3)**: do 15. februarja bo na ogled razstava o Brunu Pincherleju. Odprtoto do torka do nedelje od 10.00 do 13.00 in od 16.00 do 20.00.**Zgodovinsko-umetniški muzej in lapidarij, (Trg pred stolnico 1)**: na ogled lokalni arheološki predmeti iz prazgodovine, skulpture iz rimljanskih in srednjeveških časov in pa egipčanski, grški, rimljanski in antični predmeti z italijanskega polotoka; numizmatična zbirka, foteka in knjižnica. Urnik: od torka do nedelje od 9.00 do 13.00, ob sredah od 9.00 do 19.00, ob petekih pa od 10.00 do 18.00.**Rižarna pri Sv. Soboti**: nacistično koncentrično uničevalno taborišče, fotografija razstava in knjižnica. Urnik: odprt vsak dan od 9.00 do 19.00.**Rižarna pri Sv. Soboti**: nacistično koncentrično uničevalno taborišče, fotografija razstava in knjižnica. Urnik: odprt vsak dan od 9.00 do 19.00.**Rižarna pri Sv. Soboti**: nacistično koncentrično uničevalno taborišče, fotografija razstava in knjižnica. Urnik: odprt vsak dan od 9.00 do 19.00.**Rižarna pri Sv. Soboti**: nacistično koncentrično uničevalno taborišče, fotografija razstava in knjižnica

Ponudbe veljajo do 18. februarja 2009

**POPUST
40%**

In veliko drugih ponudb!

OD € 0,99
POPUST 40%
€ 0,59
Testenine
AGNESI
več vrst
500 g, 1,18 €/kg

Ekstradeviško
oljčno olje
Poggiole
MONINI
75 d.
3,60 € / liter

OD € 4,50
POPUST 40%
€ 2,70

Kava
SPLENDID
klasična aroma
4 x 250 g

OD € 7,20
POPUST 40%
€ 4,32

OD € 5,90
POPUST 40%
€ 3,54

Pivo
DREHER
6 x 66 cl
0,89 € / liter

Tekoči
detergent
SOLE
bianco solare, 2 plastenki x 2,5 l

44,90

Udarno vrtalno kladivo,
3 funkcije, 780 w
WALKER
• 3 funkcije: vrtanje, udarjanje,
udarno vrtanje
• SDS hitro-vpenjalna glava Plus
z dodatki priročnem kovčku

poleg tega...
branimo naše kupce
nižamo cene in dvigujemo kupno moč
cene za več kot 150 artiklov so pri nas
**znižane in
zamrznjene**

do 31. marca 2009

DANES ODPRTO
Hipermarket Emisfero

MONFALCONE/TRŽIČ (GO) Kraj San Polo, ulica Pocar - Tel. 0481/416740

ponedeljek: 14.30 - 20.30 od torka do sobote: NEPREKINJEN URNIK: 9.00 - 20.30 - nedelja: 9.30 - 20.00

EMISFERO NAJDITE TUDI V KRAJIH: BELLUNO, FIUME VENETO (PN), PERUGIA, SCORZE' (VE), SILEA (TV), VICENZA, VITTORIO VENETO (TV), ZANÈ (VI)